

DRVO

nameštaj

tehnika

ekologija
prerada
biznis

9 771451 512008

Broj 17 · Godina VI · Beograd, januar 2008. · Godišnja pretplata 2160 dinara, za inostranstvo 50 €

Beckers

Becker Acroma

SABOR
DRVOPRERAĐIVAČA
SRBIJE

Tara, 13. do 16. 3. 2008.

BIJELI
ČEZOTIŠNJE DRVETA
STRAJKO CO

MADEINBIESSE

BIESSE
www.biesse.com

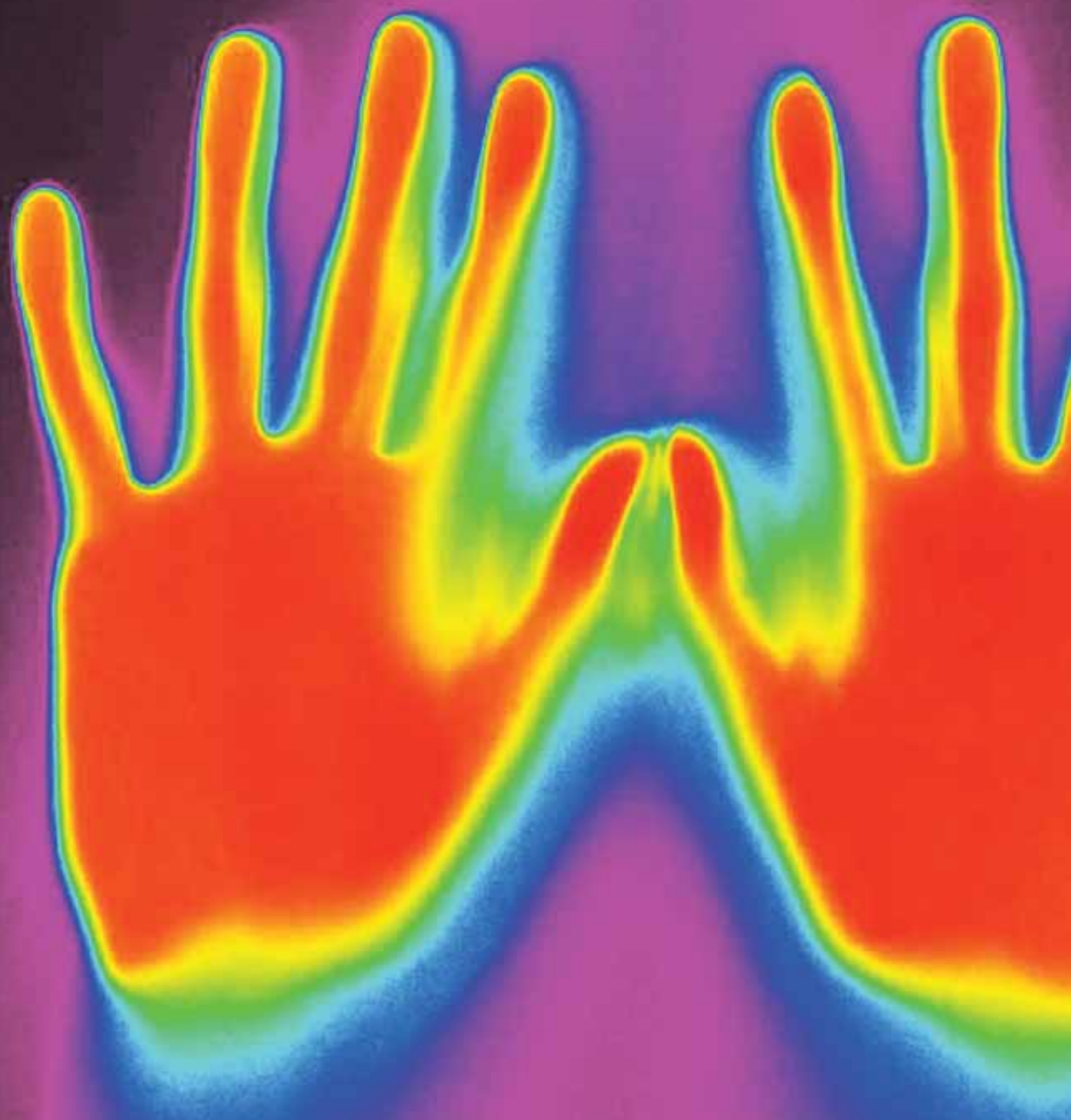

Eurokant

VIDI. DODIRNI. PRIMETIĆEŠ RAZLIKU!

 Fabbrica

WWW.FABBRICA.CO.YU

KARAĐORĐEV TRG 38D, 11080 ZEMUN, BG, SRBIJA I CRNA GORA
FAX:(+381) 11 319 52 92, TEL:(+381) 11 319 52 50, 319 52 58

PREMAZI ZA DRVNU INDUSTRIJU

7 DOBRIH RAZLOGA ZA KAINDL:

1. Apsolutna lepota i čar prirode u podu
 2. Ekstremno robustan, lak za čišćenje i održavanje
 3. Kaindlov Loc-sistem, jednostavno spajanje bez lepka
 4. Inovativna površina poda Kaindl Natural Touch
 5. Postojana boja, ne menja se pod uticajem svetla
 6. Kvalitetan, dugovečan pod u vašem domu
 7. Ekološki, u pravom smislu te reči, proizvodni proces od sirovine do gotovog poda.
- Svi podovi iz Kaindlove kolekcije One proizvedeni su isključivo od drvnih sortimenata iz sume sertifikovanih prema PEFC-u.

Obucite se toplo! Ove zime
stiže Kaindlov ONE.

Iz apsolutno sigurnih izvora saznajem da će Kaindl u januaru predstaviti svoju novu kolekciju laminatnih podova: ONE! Tačno vreme i mesto još nisam otkrio. Već sam video novu kolekciju - s obzirom na prirodnost ona sve ostalo baca u senku!

Izgleda da je Kaindl opet prvi shvatio da stanovanje i kuća, a time i pod, postaju sve bitniji! Fotografije podova objaviću što je pre moguće! Najtoplije preporučujem: u januaru odvojite dovoljno vremena ... Stiže novi Kaindl - ONE!

dipl. detektiv
M.H.

ZA KORAK ISPRED

5071 Wals / Salzburg, Austria, Kaindlstraße 2
T: +43(0)662 / 8588-0, F: +43(0)662 / 8513 31, sales@kaindl.com

Fax: +49 5131 92241

NIKOLIC

GABELSTAPLER

Generalni zastupnik za HYUNDAI
i BAUMANN viljuškare u Srbiji,
Crnoj Gori, Hrvatskoj,
Bosni i Hercegovini i Makedoniji:

Internet: www.nikolic-gabelstapler.de

ČEONI 1 - 16t

HYUNDAI
HEAVY INDUSTRIES EUROPE

ELEKTRO-BOČNI 3 - 7t

elektro
NIKOLIC

DIZEL - GAS - BOČNI 3 - 40t

CAVAION SIDELOADERS
BAUMANN

ČETVOROSMERNI 1 - 12t

HUBTEX

REGALNA TEHNIKA 1 - 3t

Stöcklin

KONTEJNERSKI I
VILJUŠKARI VELIKIH
NOSIVOSTI 8 - 45t

ELEKTRO KOMPAKTNI
VILJUŠKARI 1 - 25t

CAREX

MOBILNA PRESA

MONTAŽA INDUSTRIJSKIH GUMA NA LICU MESTA

*30 godina iskustva
ostavlja tragove*

BEOGRAD

IZLAZ

BATOČINA - KRAGUJEVAC

50m OD
NAPLATNE
RAMPE

NIŠ

tel: +381 34 300 555

fax: +381 34 300 550

e-mail: nikolic-viljuskari@microsky.net

www.nikolic-viljuskari.net

KRAGUJEVAC

NIKOLIĆ

VILJUŠKARI

DRVO-tehnika

Revijalni list za poslovnu saradnju, marketing, tržište, ekologiju i tehnologiju u preradi drveta, proizvodnji nameštaja, šumarstvu i graditeljstvu

Časopis izlazi tromesečno

Osnivač i izdavač

EKO press Blagojević

NOVI BEOGRAD

Proleterske solidarnosti 24/I

Tel/fax: +381 (0) 11 213 95 84; 311 06 39

e-mail: ekopress@eunet.yu

www.drvotehnika.co.yu

Suizdavač:

Agencija za drvo - Klaster drvoprerađivača Srbije

Izdavački savet

- Dragan Bojović, UNIDAS, Beograd
- Lajoš Đantar, AKE Djantar, Bačka Topola
- Sadik Fakić, ELAN mms, Tutin
- Božo Janković, ENTERIJER Janković, Novi Sad
- Vladislav Jokić, XILIA, Beograd
- Stevan Kiš, EuroTehno, Sremska Kamenica
- Dr Vojislav Kujundžić, LKV CENTAR, Beograd
- Radoš Marić, MARIĆ, Čačak
- Rajko Marić, MICROTRI, Beograd
- Dr Živka Meloska, Šumarski fakultet Skoplje
- Vesna Milenković, WEINIG, MW Group, Kruševac
- Mr Goran Milić, Šumarski fakultet Beograd
- Golub Nikolić, NIGOS elektronika, Niš
- Zvonko Petković, doc. FPU Beograd
- Dr Zdravko Popović, Šumarski fakultet, Beograd
- Tomislav Rabrenović, DRVOPROMET, Ivanjica
- Gradimir Simijonović, TOPLICA DRVO, Beograd
- Božidar Spalević, BEOICLA, Beograd
- Mr Borisav Todorović, BMSK, Beograd
- Ranko Trifunović, TRIFUNOVIĆ, Pranjani
- Dragan Vandić, KUBIK, Raška
- Milorad Žarković, SAVA, Hrtkovci

Direktor, glavni i odgovorni urednik

- Mr Dragojlo Blagojević

Stručni konsultant

- Dipl. ing. Dobrovoje Gavović

Redakcioni odbor

- Dragan Bosnić, Beograd
- Marina Jovanović, Leskovac
- Snežana Marjanović, AMBIENTE, Čačak
- Jelena Mandić, tehnički urednik
- Ivana Davčevska, novinar – producent
- Svetlana Preradović, Beograd
- Aleksandar Radosavljević, Beograd
- Tatjana Vučković, MAK-S-KOMERC, Kraljevo
- Sandra Zec, INTERLIGNUM NS, Novi Sad

Uplate za pretplatu, marketinške i druge usluge na tekući račun broj

160-176289-53, BANCA INTESA ad Beograd

Devizni račun broj 54010-3-Va-93010/5

Rukopisi i fotografije se ne vraćaju

Redakcija se ne mora slagati sa mišljenjem autora i izjavama sagovornika

Redakcija ne preuzima odgovornost za sadržaj reklamnih poruka

Priprema, štampa i distribucija
EKO press Blagojević

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ISSN 1451-5121

COBISS.SR-ID 112598028

Pesimista u svakoj prilici

vidi problem.

Optimista u svakom problemu

vidi priliku.

(L.P.Jacks)

4. SABOR DRVOPRERAĐIVAČA Srbije

Poštujemo Vaš izbor

Sa jasnim ciljem da profesionalno, uz informativno - edukativnu meru, budemo aktuelni i interesantni i ovaj broj našeg časopisa smo integrisali u skladan, kvalitetan i, verujemo, koristan sadržaj.

Prilika je da vas podsetimo da je pre tri godine na Zlatiboru, polovinom marta 2005. godine, održan 1. SABOR DRVOPRERAĐIVAČA Srbije na kome se okupilo 216 privrednika i stručnjaka iz oblasti prerade drveta i proizvodnje nameštaja, a ovaj skup je već na startu dobio internacionalni karakter. Jedan od zaključaka ovog skupa, koji je po broju učesnika, po programu i po kvalitetu rada u potpunosti ispunio očekivanja organizatora i svih prisutnih, glasilo je: *neophodno je da se i u buduću, najmanje jedanput godišnje, organizuje ovakvo okupljanje privrednika kako bi postalo tradicionalna manifestacija na kojoj bi se inicirala i rešavala ključna pitanja struke.*

Uvažavajući citiranu odluku, na Zlatiboru je u martu 2006. godine održan i 2. SABOR DRVOPRERAĐIVAČA Srbije, koji je okupio 270 učesnika, a na 3. SABORU koji je održan na Tari, krajem marta prošle godine, učestvovalo je 242 privrednika iz oblasti prerade drveta i proizvodnje nameštaja. Učesnici sva tri do sada održana SABORA su iskazali jednodušnu saglasnost da je ovakav vid okupljanja privrednika posve originalan i višestruko koristan. Bili su zadovoljni sadržajnim, edukativnim i informativno - instruktivnim programom rada, kao i mogućnošću da u okviru struke iskažu svoje probleme i stavove, donesu preporuke i odluke, da promovišu svoje firme i proizvode, da se poslovno druže i na jednom mestu u kratkom vremenu ostvare neposredne kontakte sa većim brojem potencijalnih poslovnih partnera.

Na tragu takvih stavova i odluka, a uvažavajući jednu mudrost koja veli: *ko želi da reši problem traži načina, a ko ne, traži opravdanje*, koncipirali smo sadržajan i, verujemo, koristan program rada 4. SABORA DRVOPRERAĐIVAČA Srbije koji će, takođe, biti održan na Tari u hotelu OMORIKA od 13. do 16.3.2008. godine. Očekujemo da će se na Tari okupiti blizu 300 privrednika iz zemlje i okruženja. Takođe nam je namera da nastavimo raspravu o nizu sistemskih problema koji već dugo prate privredu. U tom smislu smo koncipirali i program rada, a preduzeli smo i niz aktivnosti da SABORU prisustvuju predstavnici države i vlasti, čija je pomoć u rešavanju sistemskih problema neophodna. Nadamo se da će pozvani predstavnici vlasti imati sluha i da će država početi sa konkretnijim rešavanjem sistemskih problema koji sputavaju privrednike iz oblasti prerade drveta i proizvodnje nameštaja.

U prilogu uz ovaj broj časopisa DRVO-tehnika dostavljamo POZIV za 4. SABOR DRVOPRERAĐIVAČA. Osmislili smo PROGRAM trodnevnog edukativno - stručnog rada i poslovno - komercijalnog druženja, pa verujemo da će sadržaj seminara koristiti svim učesnicima SABORA, isto kao što verujemo da će uz neusiljen informativno - instruktivni sadržaj na Tari biti vođen veći broj poslovnih razgovora i sklopljen veliki broj poznanstava što bi, nadamo se, moglo biti jedna od karika u lancu koji će pokrenuti razvojne procese u oblasti prerade drveta i proizvodnje nameštaja. Naš cilj je da SABOR DRVOPRERAĐIVAČA posrane tradicija i da se, kao podsticaj razvoju, održava svake godine. ■

D. Blagojević

GRECON linije za dužinsko spajanje drveta

NA razmišljanje o najvišem stepenu iskorišćenja drveta nije navela samo činjenica da se iz šuma ne može dobiti više toliko kvalitetnog drveta već i činjenica da su se na svetskom tržištu pojavili proizvodi koji su rezultat jednostavne i profitabilne metode obrade ostataka drveta – dužinskog nastavljanja sa zupčastim spojem, kao najstabilnije metode dužinskog spajanja drveta.

Firma GRECON, u okviru WEINIG GRUPE, je već 25 godina vodeća na svetskom tržištu za ovu vrstu tehnologije, koja garantuje vrhunsku preciznost, najmanji gubitak drveta, najmanje troškove rada i najveće tehničko iskorišćenje.

Zahvaljujući modularnom sastavu, sve linije se mogu naknadno nadograditi u skladu sa zahtevima proizvodnje. Na taj način se postiže visoka fleksibilnost kako kod standardnih tako i kod specifičnih rešenja. Od početnog modela ProfiJoint preko mo-

dela Ultra, Combipact, Turbo S do opreme za visoke kapacitete HS 120 i HS 180, sve linije za dužinsko nastavljanje primerene su za sve klase kapaciteta.

Šta karakteriše Grecon linije za spajanje drveta:

- različiti profili ozubljenja za sva područja primene,
- odličan kvalitet ozubljenja,
- vrhunska preciznost i stabilnost zupčastog spoja,
- kratko vreme podešavanja,
- ugodno i jednostavno rukovanje
- mogućnost nadogradnje linije za optimiranje rada i automatizaciju proizvodnje.

Vretena na Grecon-linijama imaju indirektan remenski pogon i specijalno ležište za prenos snage bez vibracija. Precizno podešavanje vretena vrši se u području od 1/100 mm a sve linije se mogu opremiti agregatima sa

predrezačima, za najbolji kvalitet spoja. Prese spajaju dužine od 6100 do 12000 mm snagom od 100 kN (10 t) do 160 kN (16 t). Sistem nanošenja lepka razvijen u Grecon-u, tkz. *Flankenjet* osigurava tačno nanošenje lepka čime se na istom štedi i do 30%.

Snažni motori u svakoj stanici opreme staraju se za brzinu i optimalan protok: motor pomaka lanca sa 7,5 kW, motori frezera sa 15,22 ili 37 kW, motor usitnjivača i predrezača sa 5,5-11 kW. Svi pogoni alata su opremljeni kočionim motorima. S druge strane, drvo kao konstrukcioni element u odnosu na čelik i beton je u enormnom porastu. Grecon je svojom perfektnom mašinskom tehnologijom odgovorio i ovom izazovu. Kod konstrukcionog drveta se zahtevaju poprečni preseki od preko 400 cm² za čije postizanje je odgovor kompaktna linija za nastavljanje po modularnom principu, tkz. CF. Na istoj se istovremeno obrađuju oba kraja zup-

Frezerska mašina

Detalj linije HS 120

Kvalitet koji se traži

Turbo 3000

Obrtni sto linije Ultra

častim profilom. Za precizan spoj stariju se alati, kućište osovina, broj obrtaja osovina (hidro-osevine sa 7200 obrt./min.), brzina pomaka, snaga pomaka (servo-pomak za željene brzine profila).

Za konstrukciono drvo sa ulaznim dužinama od max. 3000 mm i širinom lamela max. 225 mm – izlazne dužine po želji, Grecon može da ponudi dva rešenja:

Ultra 3000, sa obrtnim stolom kao pojedinačni frezer, ili **Turbo 3000**, kao kombinaciju dva jedan naspram drugog postavljena frezera.

Bilo da se linijom želi upravljati potpuno ručno, poluautomatski ili potpuno automatski – GRECON će preporučiti potreban stepen automatizacije u skladu sa zahtevima kapaciteta.

Svejedno je da li se proizvode masivne ploče, lepljeni elementi za prozore, stubovi, drveni podovi, lamelirani nosači, GRECON-ove linije za dužinsko spajanje drveta postavljaju nova merila u kvalitetu i preciznosti. Pravilnim izborom opreme dodatno ćete profitirati zahvaljujući sve većoj popularnosti dužinski spojenog drveta na svim tržištima.

Kratak uporedni pregled tri linije za dužinsko spajanje:

	ProfiJoint	Ultra	HS 120/180
Ulazna dužina	150 - 700 mm	150 - 1000 mm	110 - 900 mm
Širina komada	40 - 150 mm	40 - 205 mm	37 - 152(203) mm
Debljina komada	18 - 50 (80) mm	20 - 80 mm	16 - 55 mm
Dužina prese	3000 - 6100 mm	3000 - 6100 mm	3000 - 6100 mm
Snaga lepljenja	105 (120) kN	120 (145) kN	120 (145) kN
Presek drveta kod zuba 10/11 mm			
Kod mekog drveta	75 (120) cm ²	120 (145) cm ²	120 (145) cm ²
Kod tvrdog drveta	75 (90) cm ²	90 (110) cm ²	90 (110) cm ²
Kapacitet vertikalni spoj			
Dim.30 x 90 x 400 mm	12,2 - 12,8 m/min.	16 - 30,3 m/min.	
Kapacitet horizontalni spoj			
Dim. 22 x 50 x 350 mm	5,04 m/min.	14 - 15,4 m/min.	42 m - 63 m/min
Način dodavanja	traka za dodavanje	traka za dodav.	traka/četke
Prenos do frezera do prese	ručno/poluautom.	poluautom./autom.	automatski
Presa	jedno/dvokanalna	dvokanalna	dvokanalna
Statistika proizvodnje	-	standard	standard
Višestruke dužine	-	standard	standard
Predrezač dole	opcija	opcija	standard
Zaštita od čupanja	standard	standard	standard
Tele-servis	-	opcija	opcija
Frekventno regulis. pomak	standard	standard	-
Servo regulisan pomak	-	opcija	standard

Zastupnik za Srbiju i za Crnu Goru, MW-GROUP ■ Vesna Milenković ■ Čupićeva 1/1, 37000 Kruševac
tel. 037 445 077 ■ fax: 037 445 070 ■ mob: 063 622 906 ■ e-mail: milenkovicv@ptt.yu

Po pravilu, poslednji kvartal svake poslovne godine je vreme kada se najintenzivnije radi i kada se nastoje uspešno završiti sve planirane aktivnosti. Kao nosilac aktivnosti klastera drvoprerađivača Srbije, izuzetak od toga ove jeseni nije bila ni Agencija za drvo, u kojoj su se u poslednja tri meseca 2007. godine odvijala brojna i značajna dešavanja. Najvažnija od njih navodimo hronološkim redom:

1) 1.10.2007. godine je u sedištu Agencije za drvo u Beogradu održan sastanak Pododbora klastera za građevinsku stolariju. Sastanku su prisustvovali predstavnici preduzeća *Toplicadrvo* iz Beograda (Trstenika), *Zidar-Naša škola* iz Zaječara (Obrenovca), *Unidas* iz Beograda, *Jasen* iz Jagodine, *Megadrvo* iz Bijeljine, *Drvocompany Đorđević* iz Leskovca, *DIP Vojvodina* iz Stare Pazove i predstavnici UO Agencije za drvo.

U višerasovnom razgovoru o problemima koji otežavaju rad ovog sektora drvne industrije Srbije došlo se do usaglašenog stava da je neop-

hodna puna saradnja i kooperacija svih proizvođača građevinske stolarije u našoj zemlji, pogotovu u izvoznim poslovima. U tom smislu su određeni i pravci budućeg rada ovog Pododbora, a za njihovo što brže provođenje zadužen je koordinator Pododbora dipl. ing. Srđan Radivojević. Jedan od njegovih prvih zadataka je da pripremi uslove za početak zajedničke nabavke sirovine i repromaterijala za potrebe proizvođača drvne građevinske stolarije.

2) 12.10.2007. godine Agenciju za drvo je posetila visoka delegacija ITC (*International Trade Centre*) iz Ženeve predvođena gospodinom *Danielom Ivarssonom*, šefom kancelarije za arapske zemlje, Evropu i nezavisne zemlje Komonvelta.

U dvočasovnom razgovoru predsednika UO Agencije sa ovom delegacijom bilo je konkretnih razgovora o načinima pomoći ITC drvnoj industriji Srbije i, posebno, našem klasteru.

3) U velikoj sali fabrike boja i lakova DUGA u Beogra-

du 31.10.2007 održana je 2. redovna godišnja Skupština Agencije za drvo. Skupštini je prisustvovalo 40-ak članova i osnivača AD, kao i predstavnici Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja RS, PKS i gosti. Skupštinom je predsedavao dipl. ing. Petar Bajić.

Nakon reči dobrodošlice mr Anuške Gece, direktora HR centra fabrike DUGA a.d., dr Zdravko Popović, predsednik UO, je detaljno obavestio prisutne o aktivnostima i postignutim rezultatima klastera u proteklih godinu dana. On je izrazio zadovoljstvo vidnim kvalitativnim i kvantitativnim napretkom koji se desio unutar klastera za godinu dana, naročito u segmentu njegovog regionalnog pozicioniranja i unutrašnje organizacije, ali je ukazao i na brojne probleme i poteškoće, i individualne i institucionalne, koje usporavaju normalnu implementaciju koncepta klaster-skog udruživanja u drvnu industriju Srbije. Dipl. ing. Miloš Tica je prisutne upoznao sa informacionim sistemom koji se namenski izrađuje za potrebe upravljanja aktivnostima našeg klastera. Dipl. ing. Ljubiša Milović, rukovodilac pilot projekta *Inovativno drvnoindustrijsko preduzeće* koji se spovodi u 4 preduzeća našeg klastera, je prisutne obavestio do koje faze je projekat stigao i kakvi se rezultati očekuju na kraju njegove realizacije. Nakon ovoga je usledila vrlo živa i konstruktivna diskusija privrednika, predstavnika MERR i PKS kojom je Skupština i završena.

4) U sklopu nacionalnog štanda u organizaciji SIEPA-e,

Agencija za drvo je, uz još 7 preduzeća iz Srbije, učestvovala na internacionalnom sajmu nameštaja, opremanja i mašina za obradu drveta, *Maderalia 2007* u Valensiji, od 7 do 10.11.2007.

Uz besprekornu organizaciju i uređenje štanda veličine 200 m² od strane SIEPA-e, španskom tržištu su predstavljani domaći proizvođači građevinske stolarije, ploča od punog drveta, podnih obloga, stolica, stolova i sl. Između ostalog, Agencija za drvo je predstavila i proizvodni program člana našeg klastera iz Republike Srpske-preduzeća Podromanija.

5) Krajem godine Agencija za drvo nastupila na sajmu nameštaja u Beogradu od 12.-18.11.2007. gde je zastupala 5 preduzeća sa proizvodnim programima građevinske stolarije (*Toplicadrvo* i *DIP Vojvodina*), furnira (*Interholz*), drvenih garnišni (*Vukić*), šankova i barova (*VIB-trade*).

6) Konkurs za dizajn nameštaja u kategoriji studenata i daka za 2007. godinu, koji je Agencija za drvo raspisala u martu, je okončan u novembru zasjedanjem Žirija i donošenjem odluka, kao i delom nagrada pobednicima. Na ovogodišnji Konkurs je pristiglo petnaestak radova a pobednici su sledeći: I nagrada u kategoriji studenata: Uroš Vitas, Šumarski fakultet u Beogradu, za proizvod rolo fotelja; I nagrada u kategoriji đaka: Marko Lazić, drvoprerađivačka škola iz Beograda, za proizvod polica; II nagrada: Marko Obradović, Fakultet primenjenih umetnosti iz Beograda, za proizvod stolica; III

Detalj sa sastanka Pododbora za građevinsku stolariju

Održana druga redovna godišnja Skupština Agencije za drvo

PIŠE: prof. dr Zdravko Popović

*Klaster je grupa srodnih preduzeća ili udruženja proizvođača iz jedne grane, uključujući i proizvođače sirovina, kao i vladinih i nevladinih organizacija i naučnih i obrazovnih institucija koje udružene rešavaju zajedničke probleme, unapređuju poslovanje, postižu uspeh u određenom segmentu delatnosti i natprosečnu konkurentnost i promociju u zemlji i inostranstvu.

Agencija za drvo

Viline vode 6
11000 Beograd
tel: +381 11 3392 473
fax: +381 11 3217 494
office@agencijazadrvo.co.yu
www.agencijazadrvo.co.yu

nagrada: Saša Samardžić, Šumarski fakultet u Beogradu, za višefunkcionalni proizvod iz drvnog otpada.

Agencija za drvo je na svečanosti koja je održana 15.11.2007. godine, pobjednicima uručila diplome i prigodne novčane nagrade, dok su im JP *Srbijašume* dodelile besplatni vikend na Kopaoniku. Takođe, članovi našeg klastera će uraditi prototipove nagrađenih radova.

7) U saradnji sa Ministarstvom ekonomije i regionalnog razvoja RS i beogradskim sajmom, Agencija za drvo je 14.11.2007. godine organizovala Okrugli sto: *Problemi proizvođača nameštaja u Srbiji i mogućnosti njihovog rešenja*.

Detalji sa sajma u Valensiji, Španija

Detalji sa Sajma nameštaja u Beogradu

Okruglom stolu je, pored velikog broja privrednika, prisustvovala i državni sekretar MERR g-da Jasna Matić, kao i predstavnici PKS, SIEPA-e i dr.

Glavne probleme, uzroke njihovog nastanka i viđenje načina njihovog rešenja je, ispred proizvođača pločastog nameštaja, izneo gosp. Alek-

sandar Đorđević, ispred proizvođača masivnog nameštaja gosp. Ranko Trifunović, ispred proizvođača građevinske stolarije gosp. Srđan Radivojević, ispred preduzeća koja se bave opremanjem enterijera gosp. Petar Bajić, a probleme u okviru zakonodavstva gosp. Raša Milić. U vrlo konstruktivnoj diskusiji koja je potom usledila, dogovorena je dinamika i način praćenja procesa rešavanja uočenih problema.

8) U Beogradu je 17.11.2007. godine potpisan Memorandum o međunarodnoj saradnji između Klastera drvne industrije Republike Makedonije i Agencije za drvo – klastera drvoprerađivača Srbije. Memorandumom je predviđena saradnja u sledećim oblastima:

- Razvoja konkurentnosti, produktivnosti, inovacija i novih savremenih tehnologija

PRISTUPNICA

Ukoliko ste zainteresovani da postanete član Agencije za drvo, molimo Vas da popunite osnovne podatke o sebi ili svome preduzeću i pošaljete ih na adresu Agencije.

Kompanija / pojedinac:	
Zemlja:	
Grad, ulica i broj:	
Kontakt osoba:	
Pozicija:	
Telefon / Telefaks:	
E-mail / Web site:	

namenjenih članicama oba klastera;

- Zajednički nastupi na sajamskim manifestacijama, promocije, seminari, konferencije i druge aktivnosti za međusobnu saradnju;

- Pronalaženje novih tržišta preko direktnih susreta sa biznismenima ili snabdevanje velikih marketa u Svetu kao i preko drugih zajedničkih dogovora;

- Implementacija Evropskih standarda kao i implementacija ISO standarda i regionalno sertifikovanje članica klastera koji imaju zajednički interes;

- Edukacija, trening programi za potrebe primarnog i finalnog sektora u drvnoj industriji;

- Edukacija za izradu projekata kao i tendera koje nudi EU preko Evropskih fondova;

- Internacionalno i regionalno povezivanje oba klastera sa drugim klasterima sa kojima se može ostvariti zajednički interes;

- Zajedničko organizovanje međunarodnih konferencija za klasterne drvne industrije na Evropskom i Svetskom nivou.

9) U zvaničnom programu 5. međunarodne Konferencije o malim i srednjim preduzećima: *MSP i preduzetništvo-Transformacija privrede Balkana*, koja je u organizaciji MERR održana 23.11.2007.g u

Nagrađeni radovi i dodel nagrada po Konkursu za 2007. godinu

Sava Centru u Beogradu, dr Zdravko Popović je prezentovao referat o dosadašnjem radu našeg klastera kao primeru dobre prakse i kao jednom od modela bržeg razvoja MSP. Na Konferenciji je učestvovalo oko 250 zvaničnika iz 15-ak evropskih zemalja. Konferenciju je otvorio ministar ekonomije i regionalnog razvoja RS, gosp. Mladan Dinkić.

10) U Skoplju je 5.12.2007 održana „Regionalna konferencija o unapređenju klaster-skog udruživanja“ na kojoj je učestvovala i Agencija za drvo.

Uz prisustvo oko 150 makedonskih privrednika i gostiju iz Slovenije, Hrvatske i Srbije, Konferenciju je otvorila ministar ekonomije R. Makedonije g-đa Vera Rafajlovska. Na Konferenciji su predsta-

vljeni slovenački, hrvatski, srpski i makedonski model klaster-skog udruživanja. Predstavnicima svih zemalja učesnica su izrazili spremnost na buduću saradnju i jače regionalno povezivanje.

11) Nastavljajući sa realizacijom programa dopunske edukacije kadrova za potrebe drvne industrije Srbije, Agencija za drvo je u decembru 2007. organizovala dva stručna Kurasa:

- osnovni Kurs o klasiranju rezane građe

- osnovni Kurs o sušenju drveta.

Kurs o klasiranju rezane građe je organizovan na Šumarskom fakultetu u Beogradu i na stovarištu preduzeća SAGA u Staroj Pazovi. Kursom je rukovodio mr Jovica Grbić.

Kurs o sušenju drveta je organizovan na Šumarskom fakultetu u Beogradu pod rukovodstvom prof.dr. Branka Kolina, prof. dr. Zdravka Popovića, mr Gorana Milića i mr Nebojše Todorovića. Kursu su prisustvovala i dva polaznika iz Crne Gore.

Polaznici kurseva su na kraju ocenjivali organizaciju kurseva i rukovodioce kurseva. U oba slučaja su dobijene ocene vrlo dobar i odličan. Jedine pojedinačne primedbe su se odnosile na premalo odvojenog vremena za individualni praktični rad sa polaznicima, što će se u narednom periodu nastojati ispraviti.

Uz ovo, u programu dopunske edukacije Agencija za drvo je u potpunosti pripremila i Kurs za zaštitu drveta,

Detalji sa Okruglog stola o problemima u preradi drveta i proizvodnji nameštaja

Potpisivanje Memoranduma o saradnji sa makedonskim drvnoindustrijskim klasterom

Detalji sa Regionalne Konferencije održane u Skoplju, Makedonija

valo MERR sa ciljem unapređenja znanja i veština neopходnih u procesu razvoja klastera. Jednodnevne ili dvodnevne radionice su se odnosile na: strateško planiranje razvoja klastera, identifikovanje klastera i evaluaciju poslovnih mogućnosti, profesionalno pisanje predloga projekata i upravljanje projektnim ciklusom, upravljanje rizicima, marketing klastera i veštine komunikacije, facilitacija i medijacija, upravljanje konfliktima i veštine pregovaranja za klaster udruženja.

13) Od 3 do 7.12.2007. g., predsednik Skupštine Agencije za drvo, dipl.ing. Petar Bajić, je, zajedno sa članovima odeljenja za razvoj klastera MERR i predstavnicima drugih klastera, boravio u Norveškoj sa ciljem upoznavanja sa njihovim programom podrške razvoju klastera, inovacija i MSP. Poseta Norveškoj je bila dragocena sa aspekta sticanja novih iskustava i znanja koja će se moći implementirati u proces razvoja našeg klastera.

14) U sedištu Agencije za drvo je 18.12.2007.g. održana

15) U Sremskoj privrednoj komori u Sremskoj Mitrovici je 25.12.2007.g. održan sastanak Odbora za drvo, celulozu i papir kome je prisustvovalo 15-ak članova, kao i sekretar ovog Odbora PKS dipl.ing Raša Milić i direktor sremskog šumskog gazdinstva. Analizirana su privredna kretanja i pokazatelji opština sremskog regiona u prvih 11 meseci 2007.g., sa posebnim osvrtom na sektor drvne industrije. Dr Zdravko Popović, predsednik UO Agencije za drvo, je u sklopu ovog sastanka održao pred-

kao i Seminar o evropskom i srpskom tržištu peleta i briketata. Kalendar njihovog održavanja u 2008.g., kao i vreme ponovnog održavanja već izvedenih kurseva, biće blagovremeno određeni i dostavljeni svim zainteresovanima.

12) Tokom novembra i decembra 2007. je 7 predstavnika našeg klastera prisustvovalo vrlo korisnim radionicama koje je u Beogradu organizo-

Održan je i kurs o sušenju drveta

Detalji sa Kurasa o klasiranju rezane građe

konstitutivna sednica Pododbora za prefabrizovanu gradnju. Sednici su prisustvovali: Dipl. inž. arh. Dragana Zečević, MK Inženjering, Ivanjica; Dipl. inž. Stanojlo Bošković, Sloga - ŠPIK, Ivanjica; Dejan Grujović, GMD Inženjering, Ivanjica; Doc. dr Žikica Tekić, Arhitektonski fakultet, Beograd; Doc. dr Boško Stevanović, prodekan Građevinskog fakulteta u Beogradu; dipl. inž. arh. Jovan Kujundžić, LKV Centar, Beograd, Dobanovci; Dipl. inž. grad. Čedo Andrić, Piramida, Sremska Mitrovica. Na sednici je izvršen izbor predsednika Pododbora, usvojen Program rada Pododbora za 2008. godinu i plan nastupa na 4. Saboru drvoprerađivača Srbije.

vanje na temu: „Nacionalni ili lokalni klasteri“.

O ovim i svim drugim detaljima vezanim za rad klastera drvoprerađivača možete se obratiti telefonom ili e-mailom u sedištu Agencije za drvo. Ukoliko želite da postanete njen novi član, posetite web stranicu www.agencijazadrvo.co.yu preko koje se možete učlaniti on-line. ■

Dokazano vrhunska produktivnost.

TX Series

DX Series

TERRA

Deo kompanije
INDUSTRIJE HOLDING

TERRA Koevi d.o.o. Beograd

Partizanske avijacije 8, R. SRBIJA, 11070 NOVI BEOGRAD
Office: +381 (0) 11 317 51 98, Servis: +381 (0) 11 227 15 48
Fax: +381 (0) 11 216 34 32
e-mail: office@terra-srbija.com, www.terra-world.com

Naučna

PRE osamdesetsedam godina, 5. decembra 1920. godine, počela je nastava za prvu generaciju studenata šumarstva na jednom od tada šest fakulteta u Beogradu. Dan Šumarskog fakulteta se već tradicionalno obeležava na ovoj visokoškolskoj i naučnoj ustanovi, a tako je bilo i proteklog decembra kada je svečano obeleženo 87 godina od osnivanja i 100 godina postojanja Udruženja šumarskih inženjera i tehničara Srbije.

Svečanoj akademiji prisustvovali su brojni gosti sa više fakulteta Univerziteta u Beogradu, zatim Šumarskog fakulteta iz Banja Luke, naučnih instituta, ministarstava, javnih preduzeća i brojnih kompanija, studenti i zaposleni na Šumarskom fakultetu. Podeljena su priznanja za uspešnu saradnju pojedincima i organizacijama, a priznanja su dobili i najbolji studenti, diplomirani inženjeri u školskoj 2005/2006. godini. Takođe, priznanja su dobili i zaposleni za višegodišnji rad u ovoj visokoškolskoj ustanovi, kao i zaposleni koji su tokom protekle godine stakli uslove za odlazak u penziju.

Prikazane su brojne aktivnosti Šumarskog fakulteta i studenata na domaćoj i inostranoj sceni u protekloj godini. Predstavljeni su novi udžbenici i monografije izašli u 2007. godini, a proslavu je uveličala izložba radova studenata u holu Šumarskog fakulteta.

Dekan Šumarskog fakulteta, **prof. dr Ratko Kadović**, je pozdravio prisutne i ukratko govorio o aktivnostima profesora i studenata tokom protekle godine dajući akcenat na aktivnosti koje se odnose na sprovođenje reforme nastavnih planova i programa.

- Istorijat Šumarskog fakulteta je počela 5.12.1920. godine na Šumarskom odeljku Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu, govorom i prvim predavanjem dekana profesora dr Petra Đorđevića. Poljoprivredni fakultet menja naziv u POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKI 1930. godine, a 1949. Šumarski fakultet postaje samostalan – istakao je dekan prof. dr Ratko Kadović. – Pre više od pola veka, tačnije 12. septembra 1956. godine donet je prvi Statut po kome su formirana dva odeljka: ŠUMARSKI i DRVNO-INDUSTRIJSKI, a od 1960. godine na Šumarskom fakultetu postoje četiri odeljka: ŠUMARSTVO, PRERADA DRVETA, PEJZAŽNA ARHITEKTURA I HORTIKULTURA I ZAŠTITA OD EROZIJE I UREĐENJE BUJICA.

- U prvi semestar školske 2007/2008 upisano je 113 studenata na studijski program Šumarstvo; 68 studenata na studijski program Prerada drveta; 79 studenata na studijski program Pejzažna arhitektura i hortikultura i 38 studenata na studijski program Ekološki inženjering u zaštiti zemljišnih i vodnih re-

Minutom ćutanja odata je pošta profesorima Šumarskog fakulteta čiji se životni put završio 2007. godine. Prošle godine su preminuli: prof. dr Živojin Milin, prof. dr Dušan Oreščanin, prof. dr Pribislav Marinković i prof. dr Nada Lukić Simonović.

Svečano obeleženo 87 godina postojanja Šumarskog fakulteta u Beogradu
i 100 godina Udruženja šumarskih inženjera i tehničara Srbije

ustanova u službi prakse

PRIPREMIO: dipl. ing. Slaviša Šarenac

sursa – rekao je profesor dr Kadović. – U toku 2006/2007 školske godine diplomiralo je 219 studenata, magistriralo 16 kandidata, specijalističke studije odbranio 1 kandidat i doktorirao 1 kandidat. Do sada je na Šumarskom fakultetu u Beogradu ukupno diplomiralo 7.502 inženjera, magistriralo 364, doktoriralo 152 i specijaliziralo 9 kandidata, istakao je dekan, dr Kadović naglasivši da je ovo naučna ustanova bila uvek u službi prakse.

Iz aktivnosti Šumarskog fakulteta u protekloj godini

gradu. Studije predstavljaju donatorski projekt Finske, a pohađa ih 24 studenta iz Makedonije, Hrvatske, BiH, Crne Gore, Albanije i Srbije. Takođe valja naglasiti da je na Šumarskom fakultetu u Beogradu, u saradnji sa sličnim ustanovama iz Italije, upisana treća generacija studenata specijalističkih studija iz trgovine drvetom i proizvodima od drveta.

Jubilej je bio povod za promociju kapitalnog dela, objavljenog prošle godine, monografije *Hrast kitnjak u Srbiji*, a o ovom izdanju je

Prof. dr Ratko Kadović,
dekan Šumarskog fakulteta u Beogradu

izdvajamo činjenicu da su u februaru 2007. godine počele Međunarodne master studije na Šumarskom fakultetu u Sarajevu, a da su krajem prošle godine nastavljene na Šumarskom fakultetu u Beo-

opširno govorio **profesor dr Rade Cvjetičanin**. Takođe je promovisana Bibliografija časopisa *ŠUMARSTVO* čiji su autori dipl.ing. Milorad Šijan i dr Anka Dinić, a o ovom izdanju je govorio **profesor**

dr Ljubivoje Stojanović, urednik ove značajne publikacije. Profesor Stojanović je naglasio da je Bibliografija pripremljena povodom dva jubileja: 100 godina Udruženja šumarskih stručnjaka i 60

godina od kada izlazi časopis *ŠUMARSTVO*.

Najboljim studentima u prošloj godini su, povodom dana Šumarskog fakulteta, dodeljena priznanja, a najbolji diplomirani inženjer šumarstva u školskoj 2006/2007 godini je Predrag SRETENOVIC, najbolji diplomirani inženjer šumarstva za obradu drveta je Jovan DOBIĆ, najbolji diplomirani inženjer šumarstva za pejzažnu arhitekturu je Vera GUJAČIĆ i najbolji diplomirani inženjer šumarstva za zaštitu od erozije je Jelena MIČIĆ. Govorilo se i o brojnim nagradama i priznanjima koja su prošle godine dodeljena Šumarskom fakultetu i studentima na sajmovima i drugim manifestacijama za dizajn, naučne projekte i istraživački rad.

Posebno treba naglasiti da su povodom Dana fakulteta dodeljene **zahvalnice** za donacije i uspešnu saradnju firmama: TOPLICA DRVO Beograd, SAGA Beograd, SAVA Hrtkovci, ENOM Beograd, DIV KOMPANI Loznica, IKARBUS Beograd i FORMA IDEALE Kragujevac. ■

Alatnica
proizvodnja mašina i alata

& Marić
PROIZVODI OD DRVETA

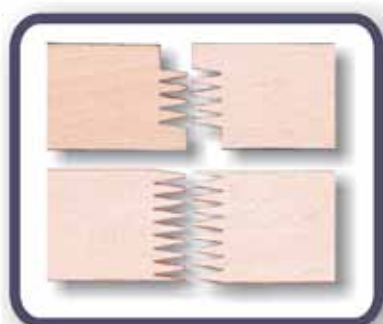
+381 (032) 373-588
Čačak, Srbija

PROGRAM MAŠINA ZA OBRADU DRVETA

KRATILICA ZA DRVO

VERTIKALNI FREZER ZA CINK

PRESA ZA DUŽINSKO NASTAVLJANJE DRVETA

DVOOSOVINSKI VIŠELISNI CIRKULAR

LEUCO

UNI LINE

www.uniline-doo.com

UNI LINE DOO, Braće Nikolić B.B., 31205 Sevojno

Tel: +381 (0) 31/ 724 446, 724 666, 724 448

Fax: +381 (0) 31/ 724 447, E-mail: uniline@ptt.yu

Poslovna jedinica UNILINE Beograd

- servisiranje dijamantskih alata -

Vojvode Stepe br. 502, 11000 Beograd

Mob: 064/ 82 99 525

JEDINSTVENO NA NAŠEM TRŽIŠTU

SERVISIRANJE DIJAMANTSKIH ALATA

QM ECO

VOLLMER

Unapređivanjem tehnologije i proizvodnje, na svetskom tržištu, sve više se u eksploataciji primenjuju alati od polikristalnih dijamantskih struktura - u proizvodnom programu firme **LEUCO** poznati kao **DIA ALATI**. Duži vek trajanja, bolji rezultati obrade i neuporedivo preciznije izvođenje operacija su preporuke zbog kojih **DIA ALAT** sve više nalazi primenu u proizvodnim procesima preduzeća usmerenih ka razvoju i poboljšanju kvaliteta. **UNI LINE** u svojoj redovnoj ponudi obezbeđuje širok spektar **DIA ALATA** sa potrebnim i kvalitetnim servisiranjem. **UNI LINE** pruža usluge oštrenja dijamantskog alata na **CNC mašini VOLLMER QM ECO**, najnovijeg tehničko tehnološkog dostignuća u ovoj oblasti. Kompjutersko vođenje procesa i obrada podataka garantuju vrhunski servis i kvalitet usluge oštrenja **DIA ALATA** - sve Vam to pruža kod nas jedino **UNI LINE**.

Tradicija

SVEČANOM akademijom u prepunom amfiteatru Šumarskog fakulteta u Beogradu 5. decembra prošle godine obeleženo je 100 godina Udruženja inženjera i tehničara šumarstva Srbije i 87 godina postojanja Šumarskog fakulteta Beograd. O jubileju za ponos, o veku postojanja, referat je podneo **dipl.ing. Vladan Živadinović**, predsednik Udruženja inženjera i tehničara šumarstva Srbije i generalni direktor JP *Srbijašume*.

Pozdravljajući prisutne gospodin Živadinović je rekao:

- Godina 2007. je godina velikog jubileja za Udruženje inženjera i tehničara šumarstva Srbije. U njoj se navršava 100 godina postojanja i delovanja ove, za nas, veoma važne i drage institucije. Pripala mi je izuzetna čast da se danas nalazim na čelu ove organizacije. Želim da, na kraju prvog veka Udruženja, u ovom svom izlaganju, kažem ponešto, verujem najvažnije, o njegovom osnivanju, postojanju i delovanju tokom sto godina. Okolnosti koje su, tokom čitavog stoleća, pratile našu organizaciju činile su da ona deluje u skromnim uslovima, pa je i obeležavanje velikog jubileja skromno. Obeležavam ga kad i godišnjicu Šumarskog fakulteta, čiji su nastavnici i saradnici, za sve vreme njegovog postojanja, aktivno učestvovali u životu i radu Udruženja, što je i uticalo da zajednički, okupljajući struku, obeležavamo oba značajna jubileja.

U Srbiji, posle njenog oslobođenja 1833. godine, razvoj šumarske struke je tekao sporo, nije bilo školovanih stručnjaka u šumarskom zanimanju. Tokom Prvog srpskog ustanka, sve unutrašnje poslove, pa i brigu o šumama, vršili su magistrati i Karađorđeva kancelarija. Posle Drugog srpskog ustanka, sva vlast i državni poslovi su bili koncentrisani u rukama kneza Miloša, pa je i poslove u vezi sa šumama obavljala Kneževa kancelarija. Po Ustavu iz 1835. godine, staranje o šumama prešlo je u nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova. Prvo šumarsko osoblje postavljeno je Naredbom iz 1836. godine, sa osnovnim zadatkom da čuvaju šume od bespravne seče. Ustavom iz 1838. godine, staranje o šumama dodeljeno je Ministarstvu finansija i u njegovoj nadležnosti ostaje sve do 1882. godine, dakle punih 35 godina. Uredbom iz 1861. godine, prvi put se definiše podela šuma prema vrsti vlasništva i propisuje da opštine moraju postaviti "šumara" i plaćati ga iz svojih sredstava.

Srbija je u 19. veku bila obrasla gustim i neprohodnim šumama, tako da se

procenjuje da je njena šumovitost iznosila oko 80%. Već u drugoj polovini 19. veka uništavanje šuma u Srbiji uzelo je tolika maha da se već tada shvata potreba za redovnim održavanjem i obnavljanjem postojećih šuma, kao i školovanje odgovarajućih stručnih kadrova. Tako u to vreme Vlada Srbije šalje svoje prve pitomce na školovanje u Evropu. Prvi šumarski inženjer, koji se posle završenih studija u Taranteu kod Drezdena, 1859. godine, vraća na službu u Srbiju, bio je Aleksa Stojković. Šumarske studije, nakon završenih studija prava, završavaju i vraćaju se u Srbiju: 1872. godine Jevrem Novaković, u Nansiju, a 1874. godine, Kosta Đorđević, u Taranteu. U cilju poboljšanja stanja šuma, u samoj Srbiji se školuju i prvi stručni kadrovi u dvogodišnjoj Zemljodelskoj školi u Topčideru, od 1853. do 1859. godine; ukupno 100 učenika, a od 1872-1882. godine (6 generacija – 38 učenika) završava srednju Zemljodelsku školu u Požarevcu. To su prvi stručni kadrovi koji su radili u šumarstvu Srbije u 19. veku.

OSNIVANJE I RAZVOJ UDRUŽENJA: Prvo društveno delovanje šumarskih stručnjaka u Srbiji datira od osnivanja Društva za poljsku privredu Srbije, koje je osnovano oktobra 1869. godine. Osnovani su ga poljoprivredni i šumarski stručnjaci koji su školovani u inostranstvu. To društvo je kasnije ponelo naziv **SRPSKO POLJOPRIVREDNO DRUŠTVO**.

Aktivnost šumara u Srpskom poljoprivrednom društvu je bila značajna. Dopri-

nela je postavljanju temelja srpskog šumarstva. Već 1881. godine, pokrenuta je inicijativa za formiranje Ministarstva narodne privrede koje bi brinulo i o šumama, za donošenje Zakona o šumama i razgraničenje šuma. Sve tri inicijative su realizovane donošenjem Zakona tek posle deset godina, ali je on temelj novog odnosa prema šumama u Srbiji i šumarskoj struci u celini.

Krajem 1889. godine, održan je prvi zbor okružnih šumara Srbije na kojem je učestvovalo 14 okružnih šumara. Na ovom zboru su razmatrana vrlo značajna pitanja: organizacija šumarstva, pravila za rad šumarskog osoblja, podela šuma na šumske okruge, utvrđivanje broja i sedišta šumskih uprava.

O osnivanju *naročitog udruženja* raspravljalo se na zboru, 4. maja 1905. godine. Kasnije, na inicijativu dr Đ. Jovanovića i P. Manojlovića, zakazan je zbor šumara sa ciljem da se osnuje Šumarsko udruženje Kraljevine Srbije. Zbor šumara je održan u Kragujevcu 11. marta 1907. godine. Na zboru su prezentirana pravila – Statut i predložena Uprava: za predsednika dr Đorđe Jovanović, a za urednika stručnog organa Udruženja dr Milivoje Vasić. Iz nepoznatih razloga, Ministarstvo narodne privrede nije odobrilo doneta pravila, tako da Udruženje, iako konstituisano, nije moglo da otpočne rad. Tek 1. januara 1909. godine rešenjem Ministarstva narodne privrede, pravila i status su odobreni i Udruženje je praktično počelo

duga jedan vek

lo da živi i radi. Februara 1909. godine, izabran je Upravni odbor na čelu sa dr Đ. Jovanovićem i Nadzorni odbor Udruženja. Ubrzo se pojavio i prvi dvobroj *Šumarskog glasnika*, kao zvaničnog glasila novoformiranog Udruženja. Srpsko šumarsko udruženje je normalno funkcionisalo do početka Prvog svetskog rata.

Za vreme Prvog svetskog rata, rad Udruženja je obustavljen, kao i izlaženje *Šumarskog glasnika*. Po završetku rata, rad Udruženja je obnovljen, posle sednice Udruženja, 1919. godine u Beogradu. Takođe, obnovljeno je izlaženje glasila *Šumarski glasnik*. U *Šumarskom glasniku* listu za šumarstvo i šumsku industriju, u prvom broju, iz aprila 1919. godine, objavljen je uvodnik pod naslovom *Naše udruženje*. Pored kratkog istorijata Udruženja, objašnjenja razloga ne izlaženja za vreme rata, broja stradalih u ratu i jednog broja imena stradalih, između ostalog piše: Ujedinjenjem u jednu državu, ujedinile se svi šumari celog Kraljevstva u jedno zajedničko Udruženje sa jednom Centralnom upravom na čelu.

U tom cilju je naše Udruženje uputilo apel hrvatsko-slovenskom šumarskom udruženju u Zagrebu, šumarima Slovenije i Bosne i Hercegovine i pozvalo ih je na sporazum radi održavanja zajedničkog zbora i spajanja u jedno udruženje. Zvanično pismo sa zahtevom o ujedinjenju poslato je ostalim šumarskim udruženjima, 25. marta 1919. godine.

Posle više prepiski i kontakata, 25. maja 1920. godine, u Zagrebu, predstavnici četiri šumarska udruženja su se dogovorili da osnuju Šumarsko društvo Srba, Hrvata i Slovenaca, sa sedištem u Zagrebu. Juna 1921. godine, u Zagrebu je održana konstitutivna skupština na kojoj je promenjen naziv i utvrđena pravila koja su, nešto kasnije, odobrena i od septembra 1921. godine zvanično nastaje Jugoslovensko šumarsko udruženje sa sedištem u Zagrebu. Ono je imalo svoj organ *Šumarski list*. Ovim su prestala sa radom ranija, pa i Srpsko šumarsko udruženje. Godine 1932. je doneta odluka o formiranju podružnica na teritorijalnom principu. Tada je formirana Podružnica u Beogradu u koju su bili učlanjeni inženjeri, šumari iz Stare Srbije i Vojvodine. Ovako organizovano Jugoslovensko šumarsko udruženje radilo je do 1939. godine, kada zapada u krizu.

Period od 1939. do 1951. godine, u predratnim, ratnim i poratnim uslovima, karakterišu česte promene. U 1940-oj godini, u Zagrebu se ponovo formira Hrvatsko šumarsko društvo i usvaja reorganizacija Jugoslovenskog šumarskog

Dipl. ing. Vladan Živadinović,
predsednik Udruženja inženjera i tehničara šumarstava Srbije
i generalni direktor JP Srbijašume

udruženja, koje postaje Savez šumarskih društava Jugoslavije. U Zemunu, marta 1941. godine, ponovo se formira Srpsko šumarsko društvo u koje ulaze podružnice iz Beograda i Skoplja, ali ubrzo izbija Drugi svetski rat i Društvo zamire. Tokom 1944. godine se organizuju inženjeri i tehničari svih struka, a u ovo se uključuju, kao Pododbor i inženjeri i tehničari šumarstva. Februara 1946. godine u okviru Beogradske podružnice DIT-a Srbije, šumarski stručnjaci osnivaju sekciju Šumarskih inženjera i tehničara. U okviru ove sekcije sprovode se sve aktivnosti u vezi sa strukovnom organizacijom sve do 1951. godine. U to vreme, sve šumarske sekcije Jugoslavije su se dogovorile da *Šumarski list* bude glasilo svih inženjera i tehničara FNRJ.

Osnivačka skupština Društva inženjera i tehničara šumarstva Srbije, održana je 25. februara 1951. godine. Na osnivačkoj skupštini izabrana je nova Uprava, usvojena su Pravila i donet program rada. Prva redovna skupština organizovana je 7. aprila 1952. godine. Kasnije su u kontinuitetu održavane redovne i izborne skupštine, na kojima su utvrđivani programi rada i birana upravljačka tela, rukovodstva Društva šumarskih inženjera i tehničara Srbije i Redakcioni odbori i uredništva časopisa *Šumarstvo*. Na Osmoj redovnoj skupštini Društva, održanoj 22. i 23. aprila 1963. godine, u Vrnjačkoj Banji, Društvo inženjera i tehničara je promenilo naziv u Savez inženjera i tehničara šumarstva i industrije za preradu drveta Srbije. To je period početka integracija šumarstva i drvne industrije. Na XXI skupštini, održanoj 26. fe-

bruara 1996. godine, u Beogradu, izmenjen je Statut i ponovo vraćen naziv iz 1907. godine: Udruženje šumarskih inženjera i tehničara Srbije, pod kojim i danas, posle 100 godina od osnivanja, deluje naše Udruženje.

Predsednici Društva – Udruženja – U okviru Društva za poljsku privredu Srbije, na čelu Sekcije za šumarstvo, do 1903. godine su bili: Aleksa Stojković, Jakov Marković i dr Milivoje Vasić. Od osnivanja Šumarskog udruženja, 1907. godine, na njegovom čelu su, pored ostalih, dr D. Jovanović (posle osnivanja) i dr Milivoje Vasić u jednom periodu do 1921. godine.

Predsednici Društva, odnosno Udruženja od 1951. godine, bili su: Kosta Smiljanić (1951-1952), Dušan Blagojević (1952-1954), Dragoljub Mirković (1954-1955), Jefta Jeremić (1955-1956), Miodrag Kutlešić (1956-1958), Jovan Stojanović (1958-1962), Milutin Knežević (1962-1964), Vladimir Stefanović (1964-1968), Nenad Petrović (1968-1970), Bogdan Petrović (1970-1974), Predislav Stamatović (1974-1976), Obrad Obradović (1976-1980), Radovan Pešić (1980-1981), Mihailo Stojiljković (1981-1989), Svetozar Miranović (1989-1997), Slobodan Vučićević (1997-2003), Vladan Živadinović (2003. i dalje). Svi su, sa jednim izuzetkom, bili diplomirani inženjeri.

Delatnost Udruženja je bila vrlo široka, a može se svesti na dve osnovne: rešavanje staleško-ekonomskih pitanja i stručno-društvenu aktivnost. Zbog kratkoće vremena, naznačićemo osnovne aktivnosti u ovom dugom vremenu delovanja Udruženja:

– Davanje predloga nadležnim ministarstvima i drugom državnim organima za unapređenje šuma i šumarstva, lovstva i drugih delatnosti vezanih za gazdovanje šumama;

– Inicijative i učešće u izradi predloga zakona o šumama (počev od prvog, 1891. godine), zakona o lovstvu i drugih zakona i pratećih akata za te zakone;

– Inicijativa za prvo razgraničenje šuma, 1881. godine, i rešavanje pitanja vlasništva nad šumama;

– Osnivanje i izdavanje stručnih i naučnih časopisa (*Težak*, 1903, *Šumarski glasnik*, 1909, i *Šumarstvo*, 1948);

– Izdavanje stručnih knjiga, priručnika, zbornika radova sa brojnih savetovanja i drugih stručnih publikacija;

– Predlaganje osnivanja obrazovnih i naučnih institucija za šumarsku struku (Zemljodelsko-šumarske škole, Poljoprivrednog, a kasnije i Šumarskog fakulteta, Niže i Srednje šumarske škole, Instituta za šumarstvo, Instituta za topolarstvo i dr.) i učešće u sastavljanju obrazovnih programa;

– Organizacija, samostalno ili u saradnji sa drugim institucijama, savetovanja, simpozijuma i drugih naučnih i stručnih skupova vezanih za šumarstvo, lovstvo, zaštitu prirode, pejzažnu arhitekturu, zaštitu od erozije i preradu drveta;

– Priprema šumara Srbije i organizacija njihovog učešća na IUFRO kongresu u Ljubljani, 1986. godine, i organizacija ekscurzija u Srbiji za deo učesnika;

– Organizovanje raznih kurseva za šumarske stručnjake;

– Učešće u predlaganju i rešavanju aktuelnih pitanja struke, kao što su: organizacija šumarstva, integracioni procesi, podela šuma na prostorne celine, osnivanje, integracija i ukidanje šumskih uprava, šumskih gazdinstava, javnih preduzeća, nacionalnih parkova i drugih subjekata za gazdovanje šumama;

– Organizovanje i učešće u akcijama pošumljavanja, od ramsko-golubačkog lokaliteta, osamdesetih godina XIX veka, do obimnih pošumljavanja u Srbiji, krajem XX veka;

– Inicijativa za osnivanje Pokreta gorana Srbije (1960) koji je osnovan 1961. godine;

– Organizovanje stručnih ekscurzija u zemlji i inostranstvu;

– Pomoć u organizovanju obavljanja stručno-tehničkih poslova u šumama privatnih vlasnika;

– Priprema programa i organizacija polaganja stručnih državnih ispita;

– Društveni život članova, zbližavanje podružnica i pojedinaca u cilju razmene iskustava, međusobne saradnje, druženja i drugih aktivnosti.

Savetovanja i seminari - Ova aktivnost zasluhuje da bude posebno istaknuta. Može se slobodno reći da je strukovna organizacija bila važan činilac u organizovanju savetovanja, seminara, simpozijuma i drugih naučno-stručnih skupova u Srbiji. Mali broj ovih je organizovan, a da Udruženje šumarskih inženjera i tehničara Srbije nije isti iniciralo, učestvovalo u njegovoj organizaciji i javnom publikovanju materijala i zaključaka sa takvih skupova. Može se slobodno reći da je u proseku organizovano dva skupa godišnje, što daje brojku od oko 200 naučno-stručnih skupova sa vrlo različitim temama iz brojnih oblasti, kao što su: zakonodavstvo, organizacija, uređivanje, gajenje, podizanje i zaštita šuma, semenska i rasadnička proizvodnja, korišćenje šuma, šumski putevi, privatne šume, lovstvo, zaštita prirode, ekonomika šumarstva, trgovina drvetom, pejzažna arhitektura, erozija, prerada drveta i druge oblasti i pitanja u vezi sa šumom i šumarstvom. Sa najvećeg broja skupova su objavljene publikacije koje su omogućile upoznavanje mnoštva stručnjaka sa određenim stručnim pitanjima i predlozima mera za rešavanje istih. Mnoge publikacije iz ranijeg perioda su i danas dobra literatura za stručnjake koji rade u našoj struci.

IZDAVAČKA DELATNOST - Spada u najznačajnije aktivnosti i ogleda se u izdavanju časopisa naučno-stručnog karaktera, stručnih knjiga, monografija, priručnika, raznih publikacija, obrazaca za poslovanje u šumarstvu i drugo. U bogatoj istoriji Udruženja izdat je veliki broj naslova. Vreme predviđeno za ovo izlaganje ne dozvoljava nam njihovo nabranje, a selektivno nabranje vodi nas u opa-

Imenovan novi generalni direktor JP Srbijašume

Na sednici održanoj 8.11.2007. godine Vlada Republike Srbije je imenovala dipl. ing. Vladana Živadinovića za generalnog direktora JP Srbijašume. U obrazloženju se kaže da je Vlada, pre svega, cenila stručnost, menadžerske sposobnosti i izuzetno dobre poslovne rezultate koje je Živadinović postigao kao direktor Šumskog gazdinstva Beograd koje je godinama u vrhu najuspešnijih delova preduzeća u sistemu JP Srbijašume. Reč je o menadžeru koji je prošao sve faze rada u nimalo lakom šumarskom poslu, od revirnog inženjera, na početku svog radnog angažovanja, zatim šefa šumske uprave i direktora gazdinstva do prvog čoveka najvećeg preduzeća za upravljanje prirodnim resursima.

Vladan Živadinović je rođen 6. novembra 1963. godine u Novom Pazaru. Diplomirao je na Šumarskom fakultetu u Beogradu 1989. godine i kao revirni inženjer počeo da radi u Šumskom gazdinstvu Beograd. Već je rečeno da je prošao sve faze rada u šumarstvu, da je imao dobre poslovne rezultate i da je stekao značajno iskustvo, a na mesto direktora Šumskog gazdinstva Beograd postavljen je 17. januara 2000. godine i na toj funkciji bio do 7. aprila 2004. godine.

Treba istaći da je gospodin Vladan Živadinović na dužnost generalnog direktora JP Srbijašume imenovan po drugi put. Prvi put je tu dužnost obavljao od 7. aprila do 21. decembra 2004. godine, a onda je, do ponovnog imenovanja za generalnog direktora JP Srbijašume 8.11.2007. godine, ponovo bio direktor Šumskog gazdinstva Beograd.

Dipl. ing. Vladan Živadinović je od 2003. godine predsednik Udruženja šumarskih inženjera i tehničara Srbije, a bio je i predsednik Saveza inženjera šumarstva i drvne industrije Srbije i Crne Gore do juna 2005. godine.

Vlada Republike Srbije je imenovala i članove Upravnog odbora JP Srbijašume. Za predsednika je ponovo imenovan Milovan Milošević, a za članove Dragomir Minić, Stevica Spajić, Vesna Miljuš, Miloško Šunjevarić i Predrag Milanović.

snost subjektivnog izbora. Ovde ćemo se osvrnuti na naučno-stručne časopise koji su imali određeni kontinuitet izlaženja.

Šumari Srbije su pre osnivanja svog udruženja, radove objavljivali u časopisima *Težak*, *Poljoprivredni kalendar*, *Poljoprivredni glasnik*, *Zadružni kalendar* i drugim.

Osnivanjem Srpskog šumarskog udruženja, pokrenut je *Šumarski glasnik* koji je bio stručno-tehnički list i glasilo Udruženja. Prvi broj izašao je 1909. godine, a prvi glavni urednik je bio Đoka Jovanović. U periodu od 1912. do 1913. godine urednik je Jovan Bukovala. Prestao je da izlazi 1913., obnovljen je 1919. godine – urednik je M. Ćirković. Konačno je ugašen 1921. godine.

Časopis *Šumarstvo*, danas glasilo Udruženja inženjera i tehničara šumarstva Srbije, prvi put je izašao 1948. godine kao glasilo Ministarstva šumarstva FN-RJ, a njegov prvi urednik je bio Đorđe Jović, diplomirani inženjer. Odlukom Društva šumarskih inženjera i tehničara Srbije, od 25. februara 1951. godine, *Šumarstvo* postaje glasilo ovog Društva i to traje punih 56 godina – sledeće godine je 60 godina od izlaženja njegovog prvog broja. U ovom periodu je izašlo 296 svezaka sa oko 3500 članaka. Tokom svog postojanja, na stranicama časopisa *Šumarstvo* je tretirana problematika šumarstva, lovstva, pejzažne arhitekture, erozije i prerađivanja drveta. Najveći broj objavljivanih radova je naučno-istraživačkog karaktera, ali je objavljen i veći broj prikaza, komentara i članaka vezanih za aktivnost Udruženja. Sa ponosom možemo konstatovati da je *Šumarstvo* vodeći nacionalni časopis, a prema mišljenju Saveta za biohemiju Ministarstva za nauku Republike Srbije. Povodom obeležavanja jubileja Društva inženjera i tehničara Srbije, 2000. godine, časopis *Šumarstvo* je proglašen najboljim naučno-stručnim časopisom Saveza inženjera i tehničara Srbije. Časopis danas izlazi 4 puta godišnje u 600 primeraka, u njemu, pored domaćih naučnih i stručnih radnika, sarađuju i naučnici iz više stranih zemalja.

Kada govorimo o izdavačkoj delatnosti poslednjih godina, posebno bih istakao dva kapitalna dela: monografije *Bukva u Srbiji* i *Hrast kitnjak u Srbiji*.

Osim pomenutih, glavni urednici časopisa *Šumarstvo* bili su: Albe Urbanovski (1954), Dušan Simeunović (1956-1957), Rajica Đekić (1957), Radovan Ivkov (1958-1962), Dragoljub Mirković (1962-1963), Miloš Jevtić (1964-1967), Stevan Jovanović (1968-1973), Milutin Jovanović (1973-1979), Pribislav Marinković (1980-1985), Sreten Nikolić (1986-1997), Zoran Tomović (1997-2002), Ljubivoje Stojanović (2002. i dalje). Ovde treba istaći i Milutina Vujovića, novinara koji je bio na mestu tehničkog urednika od 1952. do 1997. godine, čitavih 45 godina.

Foto: J. Radojičić i S. Šarenac

SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA - Od svog osnivanja do današnjeg dana, Udruženje je ostvarivalo saradnju sa brojnim subjektima sa ciljem što boljeg ostvarivanja programskih zadataka. Saradnja sa državnim institucijama, posebno ministarstvima koja su bila nadležna za šumarstvo, omogućavala je da strukovna organizacija utiče na donošenje politike i zakonskih propisa u šumarstvu. Saradnja s obrazovnim i naučnim institucijama, posebno šumarskim fakultetom, šumarskim školama, Institutom za šumarstvo, Institutom za toplotarstvo i drugim, omogućila je uticaj strukovne organizacije na programe za obrazovanje kadrova. Posebno je značajno što su sa ovim ustanovama organizovana brojna savetovanja, simpozijumi i seminari. Profesori, naučni radnici i njihovi saradnici su svojim radovima činili osnovu izdavačke delatnosti. Treći, vid je saradnja sa organizacijama koje su gazdovala i gazduju šumama, od okružnih šumarskih uprava početkom dvadesetog veka, do današnjih šumskih uprava, šumskih gazdinstava, odnosno javnih preduzeća za gazdovanje šumama *Srbijašume*, *Vojvodinašume*, nacionalnih parkova i drugih subjekata koji gazduju šumama. U njima je bio i danas je najveći broj članova organizovanih u podružnice širom Srbije. Svakako, saradnja je realizovana i sa brojnim drugim organizacijama, kao što su: Pokret gorana Srbije, Lovački savez Srbije, Zavod za zaštitu prirode Srbije i drugima. Udruženje je delovalo u okviru DIT-a Srbije, pa je saradnja sa drugim udruženjima, naročito bliskim po delatnosti, bila takođe zastupljena.

UDRUŽENJE DANAS - Udruženje šumarskih inženjera i tehničara nastavlja svetle tradicije velikog broja generacija šumara koji su u njemu delovali od osnivanja 1907. godine. Delovalo je u različitim društveno-ekonomskim uslovima, najčešće sa malo materijalne podrške, ali je uspeo da svoju šumarsku misiju sprovodi sve vreme, punih 100 godi-

na. Ono je nestranačka i neprofitna strukovna organizacija i deo je Saveza inženjera i tehničara Srbije. Udruženje ima svojstvo pravnog lica i prava i obaveze koje mu pripadaju na osnovu Ustava, Zakona i Statuta Udruženja šumarskih inženjera i tehničara Srbije. Učlanjenje je dobrovoljno, a članovi mogu biti inženjeri i tehničari šumarstva, prerađivači drveta, pejzažne arhitekture i zaštitnici erozivnih područja. Pored redovnih, Udruženje ima kolektivne članove, zaslužne i počasne članove. Osnovni oblik organizovanja Udruženja su podružnice, ima ih 45, a osnovane su na prostornom i radnom principu, i sekcije kojih ima 4 i to: Sekcija za šumarstvo; Sekcija za prerađivanje drveta; Sekcija za pejzažnu arhitekturu i Sekcija za zaštitu erozivnih procesa. Pored ostalih podružnica u opštinama, preduzećima i obrazovnim ustanovama, postoji i podružnica veterana koju čine penzioneri, a osnovana je 1972. godine.

Početak XXI veka je doveo do neslućenog tehnološkog napretka, sa jedne strane i ugrožavanja prirode, sa druge strane. Nova saznanja vezana za životnu sredinu i dalji tehnološki napredak bacaju novo svetlo na šumu. Značaj šuma je sve veći, njena uloga u stabilizovanju, očuvanju i unapređenju životne sredine raste. Potrebe za drvom i drugim resursima šume, takođe. Udruženje šumarskih inženjera i tehničara, imajući sve ovo u vidu nastaviće svoju misiju okupljanja svih faktora odgovornih za unapređenje stanja šuma, njihovo očuvanje, podizanje novih sa ciljem da i dalje ostvaruju, u još većoj meri, pozitivan uticaj na životnu sredinu i daju veće ekonomske efekte. Ovo će omogućiti bolji život ljudi na ovim prostorima. Na taj način ćemo se najbolje odužiti brojnim pregaocima, koji su brinuli o šumama i svojim precima i ostaviti još bolje nasleđe potomstvu za život u vlastitoj zemlji – završio je svoje izlaganje gospodin Živadinović. ■

U svakom detalju krije se VBH

Unutra ili spolja, vidljivo ili nevidljivo ili jednostavno otvaranje ili sigurno završljivanje...svejedno gde gledate - svuda ćete naći neki deo od VBH koji je zadužen za funkcionalnost, dizajn ili sigurnost. Suštinski gledano sve su to komponente koje Vama trebaju da bi ste nivo svog rad još bolje istakli ... zar ne?

Mi isporučujemo više od okova i pribora za izradu i ugradnju prozora, vrata i nameštaja.
VBH Naisus d.o.o. Niš 018 562173 | VBH Naisus PJ Beograd 011 2712711 | www.vbh.co.yu
VBH Montenegro d.o.o. Podgorica 081 601125 | vbhmontenegro@cg.yu

VBH®

Interlignum-ns

MAŠINE ZA OBRADU DRVETA I REPROMATERIJALI ZA DRVNU INDUSTRIJU

21000 Novi Sad, MASTER CENTAR
Hajduk Veljkova 11, I sprat
tel: +381 21 66 111 90
66 111 91, 66 111 92
fax: +381 21 30 21 25
e-mail: ligns@ptt.yu

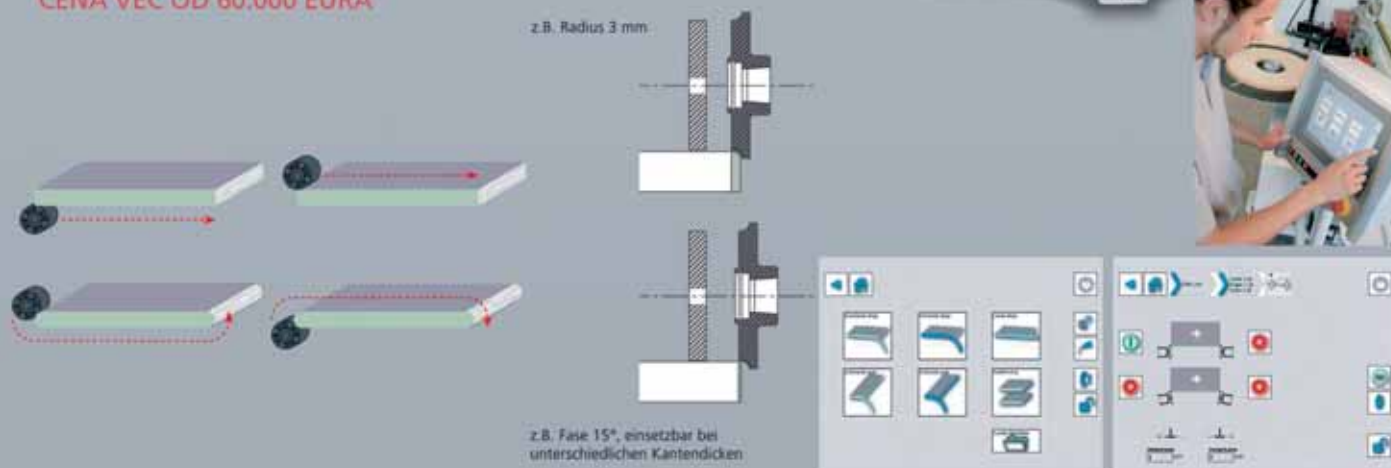
11000 Beograd, Prilučka 1
tel: +381 11 24 71 768
24 73 336, 24 66 605
fax: +381 11 24 67 321
e-mail: ligbg@sbb.co.yu
www.interlignum-ns.co.yu

Predstavljamo vam savremenu automatsku mašinu za obradu rubova
nemačke firme IMA KLESSMANN

Advantage 60

CENA VEĆ OD 60.000 EURA

REFERENC LISTA

AGACIJA
ARTINVEST
BJELOGRLIĆ KOMERC
DESIGN FANTASY
GAJ INŽINJERING
KTITOR
LHC
PERIN
ZO MONT...

Budite i vi deo najuspešnijih i najkvalitetnijih!

*Najbolji su uvek uz vas.
The best are always with you.
I migliori sono sempre con voi.*

Drvena industrija još uvek

INDUSTRIJSKA proizvodnja u periodu januar-oktobar 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine povećana je za 4,7% i to u centralnoj Srbiji za 5,6%, a u Vojvodini za 2,8%.

Ukupan rast proizvodnje prerađivačke industrije za prvih deset meseci prošle godine u odnosu na isti period 2006. godine iznosi 5,5%.

Proizvodi od drveta i plute osim nameštaja u ovom periodu beleže rast od 31,2%, dok proizvodnja nameštaja i raznovrsnih proizvoda raste po stopi od 12,5%, a proizvodnja celuloze i papira i prerada papira ostvaruju povećanje od 13,9%.

Ovakvom rastu proizvodnje u primarnoj preradi drveta doprineo je i rast proizvodnje u šumarstvu zbog povoljnih klimatskih uslova.

Izvoz industrije Srbije u periodu januar-oktobar 2007. godine je oko 7,15 milijardi dolara, a uvoz oko 14,58 milijardi dolara, što čini deficit od 7,43 milijardi dolara. Ako to poredimo sa istim periodom prethodne godine vidimo da je izvoz povećan za 39,1%, a uvoz za 39,0%, dok je deficit veći za 38,0%.

Izvoz proizvoda šumarstva bio je 13,6 miliona dolara što je 21,3% više nego u istom periodu 2006. godine, a uvoz je 29,6 miliona dolara i veći je za 41,0%.

Izvoz proizvoda primarne prerade drveta u ovom periodu iznosi 162,5 miliona dolara, što je za 68,6% više nego u istom periodu prošle godine, dok je uvoz iznosio 235,6 milion dolara i veći je za 36,0% nego u periodu januar-oktobar 2006. godine.

Kod nameštaja je takođe došlo do povećanja izvoza, ali i uvoza. Izveženo je robe u vrednosti od 157,1 milion dolara, što je za 54,1% više nego za deset meseci 2006. godine. Uvoz za period januar-oktobar 2007. godine iznosi 234,2 miliona dolara i veći je za 55,3% nego u istom periodu prošle godine.

Izvoz celuloze i papira za isti period iznosi 146,3 miliona dolara i veći je za 34,0%, a uvoz 443,3 miliona dolara, što je 38,1% više nego u periodu januar-oktobar 2006. godine.

Na povećanje uvoza u ovom periodu uticali su: rast javne i lične potrošnje, porast industrijske proizvodnje, porast uvoza energenata (16,8% od ukupnog uvoza Srbije) i drugo.

Na povećanje izvoza uticali su: do sada obavljena privatizacija i restrukturiranje preduzeća; ugovori o slobodnoj trgovini sa zemljama potpisnicima Pakta o stabilnosti sada objedinjeni u Cefta sporazumu; izvoz viškova poljoprivrednih proizvoda (voća, povrća, žitarica i proizvoda od njih); sporazum sa EU po kome proizvodi tekstilne industrije imaju preferencijalni status; povoljni odnosi razmene (izvozimo pretežno na tržišta Evro zone, a uvozimo sa dolarskog područja).

Drvena industrija Srbije predstavlja industrijsku granu sa nizom komparativnih prednosti u odnosu na ostale grane, od kojih se posebno ističe sirovinaska baza, na čijim potencijalima zasniva svoju proizvodnju. Razvojna uloga drvne industrije u privredi Srbije je trajno maksimiranje njenog doprinosa povećanju izvoznih kapaciteta i smanjenju trgovinskog deficita Srbije.

Ova grana industrije koja je ostvarivala značajan suficit u spoljnotrgovinskoj razmeni, od 2002. godine ostvaruje deficit koji se iz godine u godinu povećavao. Razlog za ovaj deficit je pored apresijacije dinara, uvoz čamove rezane građe i ploča.

Drvena industrija Srbije beleži i određene pozitivne pokazatelje, a to su da se iz godine u godinu povećava izvoz finalnih proizvoda i da je učešće izvoza drvne industrije u ukupnom izvozu Srbije veće nego početkom devedesetih godina, pa ako je izvoz generator razvoja onda možemo reći da smo iznad proseka grana privrede Republike.

Pored ovog pozitivnog pokazatelja moramo i dalje posebnu pažnju posvećivati izvozu finalnih proizvoda, a posebno izvoza stolica, stolova, dečijeg nameštaja od masiva, komadnog nameštaja, drvne galanterije kao i opremanju objekata u sa-radnji sa građevinskom operativom koja izvodi radove u inostranstvu.

Vrednost trupaca prerađenih u rezanu građu se udvostručava, dok se preradom u finalne proizvode u zavisnosti od stepena

PROIZVODI OD DRVETA – SPOLJNO TRGOVINSKA RAZMENA USD

JANUAR - OKTOBAR 2007.	IZVOZ	UVOZ	RAZLIKA
Proizvodnja rezane građe	52.102.416	68.484.871	- 16.382.455
Proizvodnja ploča i tabli od drveta	24.751.854	129.967.667	- 105.215.813
Proizv. građevinske stolarije	58.815.807	24.481.468	34.334.339
Proizvodnja ambalaže od drveta	11.513.010	2.954.918	8.558.092
Proizvodnja ostalih proizvoda od drveta	14.237.256	5.038.067	9.199.189
NAMEŠTAJ			
Proizvodnja stolica i sedišta (od drveta)	45.435.214	10.431.675	35.003.539
Proizv. nameštaja za kancelarije (od drveta)	3.937.709	10.449.169	- 6.511.460
Proizv. kuhinjskog nameštaja	864.613	1.258.501	- 393.888
Proizvodnja ostalog nameštaja (od drveta)	58.158.477	26.232.536	31.925.941
NAMEŠTAJ UKUPNO:	108.396.013	48.371.881	60.024.132
UKUPNO DRVNA INDUSTRIJA:	269.816.356	279.298.872	- 9.482.516
Deficit – rezana građa			
	16.382.455	dolara	
ploče od drveta			
	105.215.813	dolara	
UKUPNO DEFICIT REPROMATERIJALI	121.598.268	dolara	
Suficit – nameštaj od drveta			
	60.024.132	dolara	
građevinska stolarija			
	34.334.339	dolara	
drvena ambalaža			
	8.558.092	dolara	
ostalo (drvena galanterija)			
	9.199.189	dolara	
UKUPNO SUFICIT FINALNI PROIZVOD	112.115.752	dolara	
UKUPNO DEFICIT DRVNA INDUSTRIJA	9.482.516	dolara	

bez razvojne strategije

PIŠE: dipl. ing. Rašo Milić

U prvih devet meseci 2007. godine proizvodi od drveta su u Srbiji zabeležili porast od 31,2% u odnosu na isti period 2006. godine. U istom periodu proizvodnja nameštaja je potasla za 12,5 procenata.

Za prvih devet meseci prošle godine industrijska proizvodnja u Srbiji je zabeležila izvoz od 7,15 milijardi dolara, ali je uvoz bio dva puta veći i iznosio je 14,58 milijardi dolara.

U spoljnotrgovinskoj razmeni drvna industrija Srbije je sve do 2002. godine imala značajan suficit, a od tada ostvaruje deficit koji se iz godine u godinu povećava.

Pozitivno je što drvna industrija Srbije iz godine u godinu povećava izvoz finalnih proizvoda, a učešće izvoza drvne industrije u ukupnom izvozu Srbije veće je nego početkom devedesetih godina.

obrade uvećava za preko 7 puta. U razvijenim zemljama kilogram ugrađenog drveta u stolice, fotelje, stolove i nameštaj, skuplji je od kilograma ugrađenog materijala u putničke automobile i dostiže cenu od 28 eura po kilogramu. Ovo je razlog više da se ubuduće posebna pažnja posveti razvoju finalne prerade i stimulaciji izvoza finalnih proizvoda.

Zaključci Prvog samita izvoznika

Da bi se spoljno trgovinska razmena drvne industrije poboljšala, odnosno sa deficita ubrzano prešla u suficit, na Prvom samitu izvoznika održanom 8. novembra 2007. godine, doneti su sledeći sektorski zaključci:

1. Kurs dinara je nerealan i destimulativan za izvoznike, a u korist je uvoznikog lobija. Insistirati da Javna preduzeća za gazdovanje šumama kod formiranja cena primenjuju zvaničan kurs Narodne banke Srbije. Cene sirovina JP *Srbijašume* formira prema kursu 84 dinara (dinar/euro), JP *Vojvodinašume* prema kursu 87 dinara (dinar/euro).

2. Preko Fonda za razvoj i Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza, obezbediti kredite za izvoz proizvoda po povoljnim uslovima: sa rokom otplate od minimum šest meseci, a za finalne proizvode godinu dana; na bazi ugovora ili ICD-a i bez uslovljavanja iznosa minimalne vrednosti izvoza;

3. Stimulisati neto devizni efekat (npr. obezbeđivanjem povoljnih kredita, oslobađanjem od plaćanja poreza na dobit, lične dohodke i sl.);

4. Insistirati na ratifikaciji Sporazuma o slobodnoj trgovini sa Ruskom federacijom. Aprila 2005. godine potpisan je protokol kojim su obuhvaćeni proizvodi drvne industrije (nameštaj od drveta svih tarifnih oznaka) kako bi se omogućio bescarinski izvoz;

5. Ukinuti carinu na uvoz opreme koja se ne proizvodi u zemlji;

6. Odloženo plaćanje PDV 45 dana za uvoz sirovina i repro materijala namenjenih finalnoj proizvodnji;

7. Podrška i pomoć države proizvođačima ploča i finalnih proizvoda u cilju povećanja proizvodnje i supstituciji uvoza (godišnji uvoz ploča je preko 100 miliona US\$);

8. Neophodno je usvojiti Strategiju razvoja drvne industrije, Strategiju izvoza i Strategiju dizajna u cilju poboljšanja konkurentnosti;

9. Stimulisati izvoz finalnih proizvoda, a destimulisati izvoz sirovina i zabraniti izvoz trupaca;

10. Završiti sertifikaciju šuma (inokupci traže da proizvodi od drveta potiču iz sertifikovanih šuma);

11. Privatnim šumovlasnicima obezbediti besplatne sadnice i osloboditi ih od

plaćanja poreza na pošumljene površine za period od 30 godina (dugoročni cilj je supstitucija uvoza čamove rezane građe i plemenitih lišćara);

12. Poboljšati rad inspeksijskih službi;

13. Pojednostaviti administraciju u carinskom postupku i povećati efikasnost carinskih organa;

14. Preispitati i ublažiti kriterijume za sticanje statusa pretežnog izvoznika;

15. Doneti tehničke propise za kontrolu kvaliteta uvoznih repro materijala i gotovih proizvoda;

16. Ukinuti kompenzatorske kamate;

17. Hitno privatizovati fabrike hartije "Beograd" i "Matroz" Sremska Mitrovica (smanjenje uvoza celuloze i papira);

18. Kroz saradnju sa predstavništvima Privredne komore Srbije u inostranstvu i ekonomskim odeljenjima diplomatskih predstavništava proširiti tržišta za izvoz proizvoda drvne industrije;

Dogovoreno je da se sa potpredsednikom Vlade Srbije i resornim ministrima do kraja 2007. godine održi sastanak na kome će se razmatrati deo zaključaka koji se po mišljenju Kabineta potpredsednika mogu relativno brzo rešiti.

Drvna industrija Srbije ima velike potencijale i uz dobru razvojnu strategiju baziranu na znanju, istraživanju, inovacijama i dizajnu osiguraće mesto u razvojnoj strategiji Republike i Evrope. ■

Autor ovog teksta je sekretar Udruženja za šumarstvo i drvnu industriju u Privrednoj komori Srbije

Nesting proizvodnja panela

Proizvodnja po porudžbini klijenta.
Fleksibilnost i produktivnost zajedno. Bez magacina.

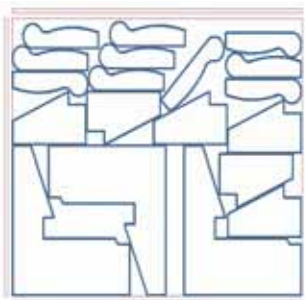
Nesting obrada panela predstavlja proizvodni proces koji omogućava proizvodnju po porudžbini klijenta. Na taj način dobija se:

- bolja racionalizacija isporuke (zahvaljujući standardizaciji formata);
- značajno smanjenje kapitala koji se ulaže u preduzeće, s obzirom da više nije neophodno posedovati formatizer ploča;
- manji prostor za proces proizvodnje sa značajno nižim troškovima;
- manji broj prelaza s obrade na obradu što povećava produktivnost i umanjuje cenu finalnog proizvoda.

Za jedan ovakav proizvodni proces, neophodno je da mašine koje ga primenjuju budu izuzetno prilagodljive i fleksibilne. Mašina koja zahteva osetljivo *setup vreme* kako bi se prilagodila novom načinu proizvodnje, čini ceo proizvod nefleksibilnim i onemogućava proizvođaču da izvrši srednje i male porudžbine. Ne treba zaboraviti ni da je isplativost proizvodnog sistema karakteristika od koje se ne sme odustati, naročito kada se radi o preduzećima koja se nalaze u industrijski razvijenim zemljama gde su visoki troškovi radne snage.

Generalno, fleksibilnost i visoka produktivnost su dve oprečne karakteristike, zbog čega, da biste imali jednu od njih, morate da odustanete od one druge. Danas, međutim, više nije tako: BIESSE *Nesting* radne komore sjedinjavaju u sebi obe ove karakteristike, a početno ulaganje je izuzetno malo, zahvaljujući jednostavnosti usvojenih rešenja i korišćenju standardnih komponenti BIESSE obradnih centara u širokom izboru. Asortiman BIESSE radnih komora (od kojih NBC 412 i NBC 512 predstavljaju samo prvi korak u razvoju) koncipiran je za proizvodnju elemenata različitih oblika i dimenzija u *Nesting modalitetu*, a ploče se dobijaju iz jednog jedinog originalnog panela komercijalnog formata. Izuzetna fleksibilnost i automatizacija značajno umanjuju gubljenje vremena tokom proizvodnog ciklusa, optimizuju korišćenje obradnog centra i maksimalno smanjuju angažman operatera. Ovo se postiže zahvaljujući seriji inovativnih rešenja koja omogućavaju istovremeno

Nesting – Formatiranje i personalizacija ploča iz jednog jedinog panela tako da se maksimalno umanjuje odstranjivanje škarta.

obavljanje 4 operacije bez zaustavljanja mašine i bez ikakve intervencije operatera:

1. Automatsko podizanje panela sa gomile naslaganog materijala koja se nalazi sa prednje strane u radnoj komori na uređaj za ubacivanje. Ovaj uređaj može da prihvati panele veoma različitih formatima i dimenzija, zahvaljujući jednostavnom i efikasnom sistemu za podizanje ploča.
2. Automatsko izbacivanje proizvoda na odgovarajuću površinu kojoj operater može veoma lako da pristupi.
3. Čišćenje radne površine mašine radi pripreme za sledeći ciklus ubacivanja materijala.
4. Uklanjanje viška materijala sa obrađenih proizvoda, tako da operateru ostaje samo da uzme već očišćene proizvode sa kojih je otklonjen čvrst škart.

– Operater može da uzme obrađene proizvode potpuno bezbedno dok mašina nastavlja da obavlja naredni program.

Pored svega navedenog zbog čega *Nesting radna komora* (patent preduzeća BIESSE) nema konkurenata, jedna druga karakteristika, čini je zaista jedinstvenom! Naime, komore NBC 412 i NBC 512 u stanju su da prihvate i obrađuju panele različitih formata, u bilo kom broju i u nizu, zadovoljavajući najrazličitije proizvodne i organizacione zahteve. Ukoliko se želi, moguće je na uređaj za automatsko ubacivanje staviti panele različitih formata i izvršiti na njima šeme rezanja, frezovanja, bušenja i td., različite vrste i složenosti. Radna komora će automatski i bez ikakve intervencije operatera izvršiti ubacivanje svih panela u nizu gde će na svakom od njih obaviti odgovarajući program, a potom će sve ploče, već obrađene i očišćene izbaciti do operatera, spremne za eventualno kantovanje, horizontalno bušenje i dalje obrade.

Na osnovu svega što je prethodno rečeno, jasno je da je *Nesting radna komora* najbolje rešenje za automatizaciju proizvodnje panela. Ali šta ukoliko je potrebno obraditi neki poseban element i to u kratkom vremenskom roku, uz pomoć ručnog ubacivanja u mašinu? Nikakav problem! Obradni centar radne komore zadržava sve svoje karakteristike u vezi korišćenja, te se u bilo kom trenutku može upotrebljavati kao bilo koja mašina sa numeričkom kontrolom. Pristup operatera mašini je omogućen i obezbeđen tradicionalnim BIESSE sigurnosnim sistemima koji su usklađeni sa EU standardima.

BIESSE radne komore su idealan instrument za preduzeća koja nastoje da načine odlučan iskorak ka novom konceptu proizvodnog procesa u kojem je tehnologija u službi kreativnosti preduzetnika i kvaliteta proizvoda, a intervencija ljudske ruke više nije neophodna.

Za sve informacije molimo obratite se:

BIESSE S.p.A. · Via della Meccanica, 16 61100 Pesaro (PU) Italy · tel. +39 0721 439384 · fax. +39 0721 439424
TOP TECH WOODWORKING d.o.o. · Kneza Miloša 25, 11000 Beograd, Republika Srbija
tel. +381 11 3065 614, 3629 086 · fax. +381 11 3065 616 · www.toptech.co.yu · e-mail: office@toptech.co.yu

BIESSE na Sajmu nameštaja u Beogradu

Nakon uspešno održane manifestacije OPEN HOUSE, u Kragujevcu, TOP TECH WOODWORKING d.o.o. Beograd i BIESSE S.p.A. Italija izlagali su na **45. MEĐUNARODNOM SAJMU NAMEŠTAJA I OPREME I IZLOŽBI MAŠINA I ALATA ZA OBRADU DRVETA**, održanom u periodu od 12. do 18. novembra 2007. godine.

Iz proizvodnog programa, koji se bazira na mašinama za obradu drveta, stakla i mermera, izdvojćemo sledeće mašine koje su bile izložene na Sajmu i na kojima su se vršile svakodnevne prezentacije:

ROVER A - kompaktan i fleksibilan obradni centar, idealan za proizvodnju nameštaja, sobnih vrata, masivnih vrata i elemenata, prozora i stepeništa.

Mašina je idealna za zanatlije i male firme kao i za prototipska odeljenja u velikim firmama.

ROVER B FT - obradni centar dizajniran za sve vrste mašinskih procesa obrade, od panela do masiva, što je omogućeno visokim kvalitetom izrade mašinskih sklopova kao i čvrstom i pouzdanom konstrukcijom. Pravilan izbor konfiguracije omogućava maksimalno prilagođavanje mašine proizvodnim potrebama klijenata.

AKRON 440 – prisutan na tržištu obrade panela sa kompletnom ponudom rešenja za fleksibilno jednostrano kantovanje.

Tehnologija i sve opcije na mašinama su u samom vrhu ove kategorije koja započinje sa serijom AKRON i novim konceptom standarda.

Uspešnost sajamskog nastupa i najbolji dizajn izložbenog prostora potvrdilo je zvanično priznanje primljeno od organizatora Sajma nameštaja u Beogradu.

TOP TECH WOODWORKING d.o.o. Beograd, ovlašćeni predstavnik i distributer mašina iz grupe BIESSE S.p.A. Italija, uspešno sarađuje i sa više italijanskih proizvođača opreme za aspiraciju i alata za obradu drveta, kao što su: BARUCCA IMPIANTI, BUP, CMT i drugi, čiji su proizvodi takođe bili prezentovani na Sajmu nameštaja.

Iskustva iz Finske

Drvo u konstrukcijama i arhitekturi

PRIPREMILA: Mr Jelena Matić

Rad u malim grupama, internacionalna razmena iskustava, izazovni projektni zadaci, kratki rokovi i dobri uslovi za rad su glavne odlike kursa "Drvo u konstrukcijama i arhitekturi" koji se održava svakog leta u Finskoj. Pored interesantnih tema koje se obrađuju, kvalitetne organizacije, nude se kursevi na engleskom jeziku koji internacionalizuju karakter samog događaja i time mu daju izuzetan kvalitet. Drvo je duboko protkano u kul-

turnu tradiciju Finske i uvek je bilo jedan od osnovnih materijala u finskoj arhitekturi. Zahvaljujući svojim estetskim, konstruktivnim i posebno aktuelnim ekološkim performansama sigurno je da će drvo i ostati na posebnom mestu u arhitekturi u vremenu koje dolazi.

Pre početka kursa, studenti se pripremaju i analizirajući upotrebu drveta u arhitekturi i konstrukcijama zemalja iz kojih dolaze. Potrebno je da izaberu dva različita konstruktivna sistema, da ih opišu i izvrše poređenje, kao i dve različite fasade na kojima je drvo upotrebljeno i poredi njihov ritam, strukturu, svetlo, senku, plastiku... U analizu spada i drvena obloga iz enterijera i sagledava se u pogledu teksture, boje, mirisa... Posebno interesantno je poređenje jednog objekta iz tradicionalne i jednog objekta savremene arhitekture sa stanovišta strukture i načina upotrebe drveta. Ove analize bivaju kompletirane sa analizama tradicionalnog i savremenog graditeljstva.

Na radionici "Drvo u konstrukcijama i arhitekturi", studenti arhitekture, građevinarstva, prerade drveta i dizajna imaju zadatak da projektuju i izrade jedan objekat od drveta. Projektni zadatak se radi ukupno 17 dana. Cilj radionice je upoznavanje studenata sa pre svega estetskom i tehničkom stranom drveta kao građevinskog materijala da bi bolje razumeli odnose između arhitekture i konstruktivnih materijala. Neguje se neposredan i praktičan način sticanja znanja o osobinama finskog drveta i njegovoj upotrebi u konstrukcijama i arhitekturi. Kurs se takođe sastoji od ekskurzija tokom kojih studenti imaju priliku da se upoznaju sa finskom drvnom industrijom. Predavači upoznaju studente sa raznovrsnošću različitih aspekata upotrebe drveta koja podstiču inovativna arhitektonska i umetnička rešenja, a često dovode i do novih ekonomskih aspekata upotrebe drveta kao građevinskog materijala.

Drvo kao građevinski materijal se potpuno uklapa u prirodu i neprestano inspiriše nove pravce u dizajnu i drvnim konstrukcijama. Izuzetna arhitektonska dostignuća, neprestana traganja i bogato iskustvo sa razumevanjem prirode drvnih konstrukcija čini Finsku jednu od vodećih svetskih sila u pogledu primene drveta u arhitekturi. Njihove inicijative predstavljaju podstrek i dobar su primer kako se može ulagati u razvoj drvne industrije, a pre svega u razvoj ljudskih resursa.

U VLADI REPUBLIKE SRBIJE ODRŽAN TEMATSKI SASTANAK IZVOZNIKA DRVNE INDUSTRIJE

TEMATSKI sastanak predstavnika Vlade Republike Srbije, javnih preduzeća *Srbijašume* i *Vojvodinašume*, Privredne komore Srbije i predstavnika izvoznika iz sektora drveno-prerađivačke industrije održan je 12. decembra 2007. godine, u Vladi Republike Srbije.

Sastanku su prisustvovali Božidar Đelić, potpredsednik Vlade Republike Srbije, Goran Radosavljević, šef Odseka za privredu i finansije, Vesna Hreljac Ivanović, Stanimirka Mijailović i Nada Milojević, iz Ministarstva finansija, Aleksandar Vasiljević iz Uprave za šume Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Zorica Mirić, načelnik Odeljenja za konkurentnost Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja, Biljana Randelović, Ministarstvo trgovine i usluga, Vladan Živadinović, generalni direktor JP Srbijašume i Veljko Stojasavljević, zamenik generalnog direktora, Marta Takač, direktor JP *Vojvodinašume* sa saradnicom Arankom Dobranić; Miloš Bugarin, predsednik Privredne komore Srbije, Rašo Milić, sekretar Privredne komore Srbije, Aljoša Bajić, Aleksandar Ilić i Vuk Dapčević, Kabinet potpredsednika Vlade i predstavnici drvoprerađivačkih preduzeća: Dobrašin Ralević, *LORAL*, Dragan Zeljić preduzeće *KANIMPEKS*, Aleksandar Smiljanić *FORMA IDEALE*, Gradimir Smilković *NOVI DRVNI KOMBINAT SREMSKA MITROVICA*, Marina Kursulić, *SIMPO*, Ranko Trifunović *TRIFUNOVIĆ* Pranjani, Ljubiša Stokić, Ljubinko Zlatić *ZLATIĆ* i Vladimir Kovačević preduzeće *FINE*.

U uvodnom delu sastanka potpredsednik Vlade Božidar Đelić, obratio se prisutnim i istakao da je cilj sastanka pronalaženje zajedničkih rešenja za identifikovane probleme sa kojima se susreću izvoznici drvnog sektora. Tom prilikom pomenuo je da su u budžetu za 2008. godinu već opredeljena određena sredstva za stimulisanje izvoza, što je rezultat Prvog samita srpskih izvoznika koji je održan 8. novembra 2007. godine.

Nakon potpredsednika Vlade, prisutnim se obratio Rašo Milić, sekretar Privredne komore Srbije koji je istakao da drvna industrija Srbije predstavlja industrijsku granu sa nizom komparativnih prednosti u odnosu na ostale grane, od kojih se posebno ističe sirovinaska baza, na čijim potencijalima zasniva svoju pro-

Vlada traži rešenja za identifikovane probleme izvoznika drvnog sektora

izvodnju, te da je razvojna uloga drvne industrije u privredi Srbije trajno maksimiranje njenog doprinosa povećanju izvoznih kapaciteta i smanjenju trgovinskog deficita Srbije. Objašnjeno je da ova grana industrije koja je ostvarivala značajan suficit u spoljnotrgovinskoj razmeni, od 2002. godine ostvaruje deficit koji se iz godine u godinu povećavao. Razlog za deficit je pored apresijacije dinara, uvoz čamove rezane građe i ploča. Sa druge strane, ostvaruje se suficit u izvozu finalnih proizvoda.

Prva tačka sastanka bila je formiranje cena sirovine od strane preduzeća JP Srbijašume i Vojvodinašume. Predstavnici izvoznika istakli su po ovom pitanju da je u prethodnom periodu povećanje cena sirovina pratilo rast kursa evra samo do onog trenutka kada je evropska moneta počela da slabi prema dinaru, te da u tom slučaju nije dolazilo do korekcije cena u suprotnom smeru.

S tim u vezi prisutnima se obratio predstavnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprava za šume, koji je objasnio da Ministarstvo nema uticaja na formiranje cena sirovina i da je to pitanje isključivo u nadležnosti pomenutih javnih preduzeća. Direktori javnih preduzeća *Srbijašume* i *Vojvodinašume* objasnili su prisutnima način formiranja cena, te da su one isključivo u dinarima. Naglasili su da će cene sirovina zadržati sadašnji nivo i u narednoj godini, odnosno da neće doći do njihovog značajnog povećanja.

Od strane uvoznika pomenut je takođe i problem kontinuiranog snabdevanja, pogotovo kad se radi o čamovini i topoli, te da je u većini slučajeva uvoz jedina opcija. Kada je reč o čamovini predstavnici *Srbijašuma* su istakli da je ova sirovina izuzetno deficitarna i da su prinuđeni da istu prodaju putem licitacije. Kada je reč o topoli, predstavnici *Vojvodinašuma* su istakli da u Vojvodini postoji tendencija stavljanja šuma pod zaštitu države, te da se od 130.000 hektara sa koliko raspolaže ovo JP skoro 80.000 hektara nalazi pod zaštitom, što onemogućava eksploataciju i veću ponudu sirovine od strane ovog preduzeća. Za razliku od *Srbijašuma* u ovom preduzeću ne postoji mogućnost prodaje deficitarnih sirovina putem licitacije.

U vezi sa ovim problemom zaključeno je da je za značajnije povećanje stabilne ponude potreban dugi niz godina, te da je potrebno revidirati postojeću sektorsku strategiju ministarstva poljoprivrede. A kad je reč o merama u kratkom roku, da bi se povećala ponuda neophodno je da JP *Srbijašume* usmeri dodatne investicije u inoviranje tehnologije i izgradnju puteva do nepristupačnih šuma. Takođe napomenuta je potreba za afirmacijom privatnih šumovlasnika koji u Srbiji poseduju oko 51% šuma, kroz formiranje njihove asocijacije. Ispred *Vojvodinašuma* istaknuto je da su u pregovorima sa lokalnim samoupravama kako bi se izvršilo pošumljavanje pogodnog zemljišta i što bi na duži rok povećalo ponudu sirovine. Takođe, uz bolju koordinaciju sa JP Vojvodinašume, potrebno je izgraditi nasipe u plavnim područjima kako bi se omogućila lakša eksploatacija i sprečila šteta koja nastaje usled čestih plavljenja šuma.

Istaknuto je da bi pozitivan efekat smanjenju spoljnotrgovinskog deficita u proizvodnji ploča i tabli od drveta, svakako trebalo da ima i nedavna švajcarsko-austrijska grinfield investicija najvećeg svetskog giganta u toj oblasti, firme *Kronošpan* u iznosu od 250 miliona eura. S tim u vezi još jednom je istaknuto da treba težiti proizvodnji finalnih proizvoda, s obzirom da se vrednost trupaca prerađenih u rezanu građu udvostručuje, a u zavisnosti od stepena finalne obrade dodata vrednost se uvećava čak i do 7 puta. Razmatrana je takođe i mogućnost zabrane izvoza trupaca, s obzirom da od zemalja u okruženju još jedino BiH izvozi drvenu građu.

Predstavnici izvoznika su takođe istakli da bi se znatno veći efekat u proizvodnji dobio korišćenjem tanje oblovine, te preradom ostataka pri proizvodnji za izradu briketa, bio mase i pelata, što bi imalo i ekonomski i ekološki efekat.

Predstavnica Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja istakla je važnost udruživanja predstavnika ove industrije u klastere, čija je funkcija umrežavanje predstavnika istog sektora, zajedno se naučno-istraživačkim institutima i predstavnicima obrazovnih institucija, gde bi se definisale potrebe i strategije ovog sektora i bio omogućen zajednički nastup na stranim tržištima.

Potpredsednik Vlade predložio je sledeće mere koje bi trebalo da se preduzmu u narednom periodu kako bi se iskoristio postojeći i unapredio budući potencijal drvne industrije:

- Donošenje odgovarajućih propisa iz oblasti carinske i poreske politike sa ciljem potsticanja izvoza;
- Jačanje sistema naplate i povraćaja poreza na dodatu vrednost (naročito kod pretežnih izvoznika);
- Investicije u javnim preduzećima kako bi se povećala sirovinna osnova za razvoj drvne industrije;
- Organizovanje privatnih šumovlasnika, pre svega od strane PKS;
- Unapređenje postojeće sektorske strategije;
- Ispitati opravdanost visokog stepena zaštita šuma;
- Niže kamatne stope na kredite za finansiranje izvoza putem državne garancije na izvozne kredite;
- Donošenje Strategije izvoza.

Ove mere su sistematizovane prema vremenskom horizontu realizacije na kratkoročne srednjoročne i dugoročne.

Na kraju sastanka potpredsednik Vlade, gospodin Đelić se zahvalio prisutnima i nagovestio sledeći sastanak za mart 2008. godine, na koji će biti pozvani i predstavnici Ministarstva zaštite životne sredine i Šumarskog fakulteta. ■

Imajući u vidu niz problema u preradi drveta i proizvodnji nameštaja, kao i zaključke sa ovog sastanka, organizator je na 4. SABOR DRVOPRERAĐIVAČA Srbije pozvao potpredsednika Vlade Republike Srbije, gospodina Božidara Đelića, koji je u načelu podržao program rada Sabora i verovatno će, u skladu sa obavezama prisustvovati ovom skupu.

Na BEOGRADSKOM SAJMU od 12. do 18. novembra 2007. godine, nameštaja, opreme i unutrašnje dekoracije i M

Ako zaista želite

Za veliki broj firmi koje se bave preradom drveta i proizvodnjom nameštaja, kao i firmi koje svoj program rada zasnivaju na saradnji sa drvoprerađivačima, koje se bave proizvodnjom i prodajom mašina, alata, boje i lakova, abraziva i drugog repromaterijala, centralni događaj protekle jeseni, bez sumnje, bio je Sajam nameštaja koji je održan u Beogradu od 12. do 18. novembra 2007. godine. Organizovan u tradicionalnom terminu, Sajam nameštaja je

koncipiran na nov način koji se pokazao uspešnim predhodnih godina. To podrazumeva raspored i grupisanje izlagača po robnim grupama u posebnim halama ili delovima hala, što posetiocima omogućava brže i bolje snalaženje u pronalaženju željenog izlagača.

- Kada nešto traje gotovo pola veka, onda sa sobom nosi nesumnjiv i ozbiljan kvalitet, što potvrđuje više od 600 izlagača iz naše zemlje i inostran-

stva. Sajam je prilika da se izlagači i posetioci upoznaju sa najnovijim trendovima na tržištu, u dizajnu i tehnologiji, da procene konkurentnost svojih proizvoda i otvore nove tržišne utakmice – rekao je ministar Bubalo, otvarajući ovu manifestaciju. – U svim oblastima drvne industrije došlo je do velikog ulaganja privatnog kapitala kroz proces privatizacije, pa je očekivan rast obima proizvodnje i kvaliteta proizvoda. Tu činjenicu potvrđuje 101,3 miliona eura ostvarenih kroz izvoz u prvih devet meseci 2007. godine, što je za 33% više nego za celu 2006. godinu, ali je i pored toga deficit u ovoj grani i dalje dosta visok – istakao je ministar Bubalo poželevši izlagačima uspešne sajamske dane.

Uz poslovne susrete, Sajam nameštaja je bila prilika da veliki broj posetilaca uz povoljnije uslove promeni nameštaj, što je bio i moto proteklog Sajma nameštaja na kome se okupilo preko 600 izlagača, od čega oko 150 inostranih koji su došli iz 20 zemalja sveta. To potvrđuje veliki međunarodni značaj Sajma nameštaja i svrstava ga u red velikih evropskih sajmova, a to su potvrdili kvalitet i raznovrsnost ponuđenih proizvoda. Osim već tradicionalnih izlagača iz Italije, Austrije, Nemačke, Slovenije, Hrvatske, BiH, Republike Srpske,

JASEN AD, Kraljevo

ovembra 2007. godine održan 45. međunarodni sajam nameštaja i alata za obradu drveta

promene – promenite nameštaj

Poruka proteklog Sajma nameštaja je glasila: promenite nameštaj, jer ako zaista želite da u svoj život unesete nešto novo, ako zaista želite promene i da svet oko vas postane lepši, promenite ono što vas okružuje... Promenite, dakle, ono što možete i dobro je ako to možete, razumeće onaj ko se zamisli nad sajamskom porukom koja nas očigledno, i nehotice, podseća na opštu društvenu nemoć i zablude za lakoverne koji pomisle kako je u životu uopšte, uz slične poruke, tobože lako menjati svet. Nameštaj je, ipak, najlakše promeniti.

Na 45. međunarodnom sajmu nameštaja, opreme i unutrašnje dekoracije i Međunarodnoj izložbi mašina i alata za obradu drveta u Beogradu učestvovalo je oko 600 izlagača od kojih oko 150 iz inostranstva.

Nagrade najuspešnijima uručio je direktor sajma Anđelko Trpković na svečanosti u Pozorištu na Terazijama.

ENEL, Požarevac

Crne Gore i Makedonije, zapaženo je povećano učešće firmi iz Grčke, Poljske, Češke, Danske, Turske, Mađarske, Rumunije, Bugarske, Belgije, Norveške, Švedske, Švajcarske, Portugalije, Albanije, Tajvana, Kine, Indonezije i Cejlona.

Za ovu manifestaciju Beogradski sajam je angažovao kompletan izložbeni prostor, od oko 40000 metara kvadratnih, što je za skoro 5% više nego ranijih godina.

U okviru 45. međunarodnog sajma nameštaja, opreme i unutrašnje dekoracije, na svečanosti u Pozorištu na Terazijama dodeljene su tradicionalne sajamske nagrade ZLATNI KLJUČ i DIPLOME najuspešnijim izlagačima beogradskog Sajma nameštaja.

Detalji sa DODELE SAJAMSKIH PRIZNANJA

ENEL, Požarevac

PERIN, Zemun

KONTURA, Beograd

KOMPAKT MET-GAL, Smederevo

Stručni žiri, čiji je predsednik bio prof. Zoran Lazović, a članovi mr Jelena Matić, mr Igor Džinčić, docent Aleksandar Kutrički i Biljana Krstić dodelio je priznanja najuspešnijim izlagачima.

ZLATNI KLJUČ

U okviru robna grupa **NAMEŠTAJ ZA SEĐENJE**, **ZLATNI KLJUČ** je dodeljen **ŠUMARSKOM FAKULTETU** u Beogradu, **Odseku za preradu drveta**, za originalno inovativno konstruktivno rešenje fotelje **MIES ROLLO** čiji je autor **Uroš Vitas**.

Za robnu grupu **NAMEŠTAJ ZA ODMOR (LEŽANJE I SPAVANJE)**, **ZLATNI KLJUČ** je dobila firma **JASEN AD** Kraljevo za **dvosed ALPHA**.

U okviru robne grupe **NAMEŠTAJ ZA KUHINJE I OBEDOVANJE – TRPEZARIJE**, **ZLATNI KLJUČ** je dobila firma **KONTURA** iz Beograda za kuhinju **ARCADIA**, a u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA ODLAGANJE U STANU**, **ZLATNI KLJUČ** je dobila firma **PERIN d.o.o.** iz Zemuna za racionalizaciju prostora u organizaciji nameštaja čiji su autori **Jelena Obradović** i **Nada Kolović**.

Za robnu grupu **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE PROSTORA ZA MLADE (PREDŠKOLSKI I ŠKOLSKI UZRAST)**,

ZLATNI KLJUČ nije dodeljen, a za robnu grupu **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE RADNOG PROSTORA – KANCELARIJSKI NAMEŠTAJ**, **ZLATNI KLJUČ** je dobila firma **KOMPAKT MET-GAL DOO** iz Smedereva za višenamenski sto **DINAMIKA**.

U okviru robne grupe **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE JAVNIH OBJEKATA (ŠKOLE, HOTELI, BOLNICE I SLIČNO)**, **ZLATNI KLJUČ** je dobila firma **ENEL DOO** iz Požarevca za nameštaj za opremanje apartmana **ENEL DE LUX**.

Za robnu grupu **PROIZVODI ZA OPREMANJE I UNUTRAŠNJE UREĐENJE STANOVA I JAVNIH OBJEKATA**, **ZLATNI KLJUČ** je dodeljen firmi **MEGA DOO** iz Užica za inovativni sistem garnišni čiji je autor **Snežana Vasić**.

U robnoj grupi **REPROMATERIJALI**, **ZLATNI KLJUČ** je dodeljen **Šumarskom fakultetu Univerziteta u Beogradu – Odseku za preradu drveta** za inovaciju kliznog i kotrljajućeg okova za komodu **CROSSROADS** čiji je autor **Nemanja Aleksić**.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD

U robnoj grupu **NAMEŠTAJ ZA SEĐENJE** dodeljena je **DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD** firmami **TON AS** iz

LAGADO, Bujanovac

UMETNIČKA RADIONICA NOVAKOVIĆ, Petrovaradin

KONJUH, Živinice

DALLAS, Tutin

Republike Češke za liniju stolica TONSTER čiji je autor Tom Kelley, zatim firma LAGADO DOO iz Bujanovca za fotelju FLY i firma JASEN AD iz Kraljeva za dvosed, trosed i fotelju CADERO.

U robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA OD-MOR (LEŽANJE I SPAVANJE)**, dodeljena je **DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD** firmi ATLAS DOO iz Užica za garnituru KAN i firmi LAGADO DOO iz Bujanovca za garnituru REFLEX.

Za robnu grupu **NAMEŠTAJ ZA KUHINJE I OBEDOVANJE – TRPEZARIJE** dodeljena je **DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD** firmi ENEL DOO iz Požarevca za kuhinju MARONE LUX, firmi KONJUH iz Živinica (BiH) za trpezarijsku garnituru VIKTORIJA i UMETNIČKOJ RADIONICI NOVAKOVIĆ iz Petrovaradina za trpezarijski sto GAZELA.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD dodeljena je i u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA ODLAGANJE U STANU**, a ovoga puta pripala je firmi KONTURA DOO iz Beograda za sistem polica za dnevnu sobu MASTER i firmi ESTIA DOO iz Zemuna za plakar natur bukva.

Za robnu grupu **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE PROSTORA ZA MLADE (PREDŠKOLSKI I ŠKOLSKI UZRAST)** dodeljena je **DIPLOMA ZA KVALITET PROIZVODA** Šumarskom fakultetu iz Beograda Odseku za preradu drveta za

grupu proizvoda: PIPNI, TWEENY i HARMONICA čiji su autori Aleksandar Blagojević, Emir Bećiragić i Aleksandar Stamenović.

Za robnu grupu **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE RADNOG PROSTORA – KANCELARIJSKI NAMEŠTAJ** dodeljena je **DIPLOMA ZA KVALITET PROIZVODA** Regionalnoj agenciji za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja i klasteru proizvođača nameštaja NETWOOD za garnituru za sedenje i opremanje radnog prostora u okviru inicijative za obnovu i oživljavanje industrijske proizvodnje.

U okviru robne grupe **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE JAVNIH OBJEKATA (ŠKOLE, HOTELI, BOLNICE i sl.)** dodeljene su **DIPLIME ZA KVALITET PROIZVODA** firmi DALAS DOO Tutin za nameštaj za hotelsku sobu LINEA ZEERO-DESIGN MALDINI čiji je autor Slobodan Maldini i firmi ARTARHING DOO-BELGRADER ATELJE za klupu CIK CAK čiji je autor Luka Stambolić. Za robnu grupu **PROIZVODI ZA OPREMANJE I UNUTRAŠNJE UREĐENJE STANOVA I JAVNIH OBJEKATA** dodeljene su **DIPLOME ZA KVALITET PROIZVODA** firmi SIMPEN DOO iz Bujanovca za osvajanje proizvodnje memo pene, firmi TEXTIL DOO iz Jagodine za svedenost dizajna kompleta posteljine – prekrivača HARMONY i firmi ODEJA

Detalji sa DODELE SAJAMSKIH PRIZNANJA

Evropa-okovi

Na Sajmu nameštaja u Beogradu, sada već tradicionalno, učestvovala je i kompanija Evropa-okovi. Na atraktivno opremljenom štandu, kompanija je imala zadovoljstvo da ugosti mnogobrojne posetioce i svoje dugogodišnje partnere, kao i da ostvari nove poslovne kontakte. Poseban akcenat kompanija Evropa-okovi stavila je na prezentovanje novih partnera BLUM, STV, MUSTAD, COMUNELLO i njihovih asortimana. Najveće interesovanje izazvala je kuhinja opremljena BLUM mehanizmima, koji je čine modernom, funkcionalnom i prilagođenom potrebama i najzahtevnijih klijenata. Takođe, kao deficitarni proizvod na ovdašnjem tržištu, veliku pažnju privukao je i KOBLLENZ okov za stakle-

na vrata, izuzetnih estetskih karakteristika i visokog kvaliteta.

Kompanija Evropa-okovi je u Upravnoj zgradi Beogradskog sajma održala svoju godišnju prezentaciju i konferenciju za štampu. Cilj ovog svečanog okupljanja bio je da se poslovni saradnici i šira javnost bliže upoznaju sa novinama u radu kompanije. Kao jedan od najznačajnijih resursa, predstavljena su pojačanja u timu, a takođe i spoljni saradnici koji

su umnogome doprineli novom imidžu kompanije Evropa-okovi. Značajna novina na koju je kompanija posebno ponosna jeste i sertifikacija o sistemu upravljanja u skladu sa zahtevima standarda ISO 9001, koja je sada prvi put zvanično objavljena. Takođe, kompanija je imala veliko zadovoljstvo da po prvi put i zvanično najavi otvaranje svog novog poslovnog centra u industrijskoj zoni Nova Pazova, koje je zakazano za četvrtak, 22. maj 2008. godine.

DOO iz Škofije Loke, Slovenija za predstavljanje linije posteljine IMAGINE.

U robnoj grupi **REPROMATERIJALI** dodeljene su **DIPLOME ZA KVALITET PROIZVODA** firmi **MICHAEL WEINIG AG** iz Nemačke za mašinu VARIOMAT, firmi **LEITZ GmbH & Co. Kg** iz Austrije za alat za obradu drveta PROFIL CUT, firmi **AZELIJA IT DOO** iz Bjelovara, Hrvatska za inovaciju konstrukcije termo bloka od drveta i firmi **SBSR TOJO** iz Požege za osvajanje proizvodnje kvalitetnog okova – ugaone spojnice za krevete.

DIPLOMA ZA KLASIČAN (ETNO) NAMEŠTAJ dodeljena je firmi **DONAU TRADE** iz Beograda za zalaganje i očuvanje tradicije i etno motiva u izradi nameštaja i opremanju.

DIPLOMA ZA IZUZETNO ESTETSKO REŠENJE EKSPONATA dodeljena je firmi **QUANTUM DOO** iz Novog Sada za toaletni ormarić PURE i firmi **ARTARHING DOO- BELGRADER ATELJE** za policu POLICA.

DIPLOMA ZA KVALITETAN NASTUP I ESTETSKI IZGLED IZLOŽBENOG PROSTORA – ŠTANDA dosdeljena je firmama **BLESSE S.p.A.** Italy, **QUANTUM DOO** iz Novog Sada i **MERCIS DOO** iz Ljubljane.

Beogradski Sajam nameštaja je, bez sumnje, bila izvanredna prilika za domaće proizvođače nameštaja da prika-

žu svoje mogućnosti. Istovremeno to je bila šansa da se domaća i inostrana konkurencija sagleda izbliza. Ovogodišnja smotra je pokazala da su domaći proizvođači uspešno zakoračili u tranzicione promene, kako u svojinskim odnosima, tako i u razvoju novih proizvodnih programa i primeni novih tehnologija. Sajam je stručnim krugovima, ali i široj publici omogućio uvid u vrhunske domete oblikovanja nameštaja i uređenja prostora za stanovanje.

I ove godine se na sajmu pojavio jedan broj novih izlagača, porodičnih fabrika i srednjih preduzeća koja se uspešno bore sa konkurencijom. Ail i dalje u oblasti prerade drveta i proizvodnji nameštaja značajno mesto, kako po kvalitetu, tako i po raznovrsnosti eksponata zauzimaju: DALAS Tutin, MODUL Niš, EUROKANKOM Nova Pazova. LHC Beograd, TRA DUGA Sombor, TRIFUNOVIĆ Pranjani, JELA Jagodina, LAGADO Bujanovac, FORMA IDEALA Kragujevac, ATLAS Užice, ENEL Požarevac, ART INVEST Beograd, MATIS Ivanjica, DAREX Beograd, ČUKOVIĆ Kragujevac, GINKO Požega ID INTERACTIVE DESIGN, VIZOR Temerin i mnogi drugi koji već tradicionalno na Sajmu nameštaja imaju svoje mesto i uspešno grade svoje ime.

ATLAS, Užice

ESTIA, Zemun

Spomenimo da je TRA DUGA izlažući pločasti nameštaj namenjen mlađoj populaciji u toku Sajma za posetioce organizovala nagradnu igru. Nagrada je bila spavaća soba.

Takođe treba naglasiti da je generalni sponzor proteklog Sajma nameštaja bila firma FORMA IDEALE sa proizvodnim programom namenjenim uglavnom populaciji srednje potrošačke moći. Ova firma je prvi put na sajmu izložila novu kolekciju kompatibilnog nameštaja ravnih linija, gde se od 45 ele-

menata može opremiti bilo koji enterijer. Početkom jeseni FORMA IDEALE je organizovala veliki nagradni likovni konkurs na kome su učestvovala deca predškolskog uzrasta i đaci prvaci. Od oko pedeset hiljada prispelih radova odabrano je 30 najboljih, a na sajmu su uručene nagrade: 20 dečijih soba, 10 radnih stolova i 200 utešnih nagrada.

Spomenimo da je većina proizvođača sajamskim posetiocima ponudila popust od 10-25%, odloženo plaćanje i katalošku prodaju eksponata. Takođe,

većina izlagača je vršila prezentaciju svojih proizvoda na štandovima, ali treba istaći da je bilo izuzetno dobro osmišljenih, realizovanih i posećenih promocija van štanda. U tom smislu posebno priznanje i svaku pohvalu zaslužuje firma EVROPA OKOVI, čija je promocija, održana u svečanoj sali, potvrdila stabilnost i jasnu orijentaciju ove firme koja u izgradnji svoga imidža ne zaostaje za svetski poznatim brendovima koje zastupa na našem tržištu. ■

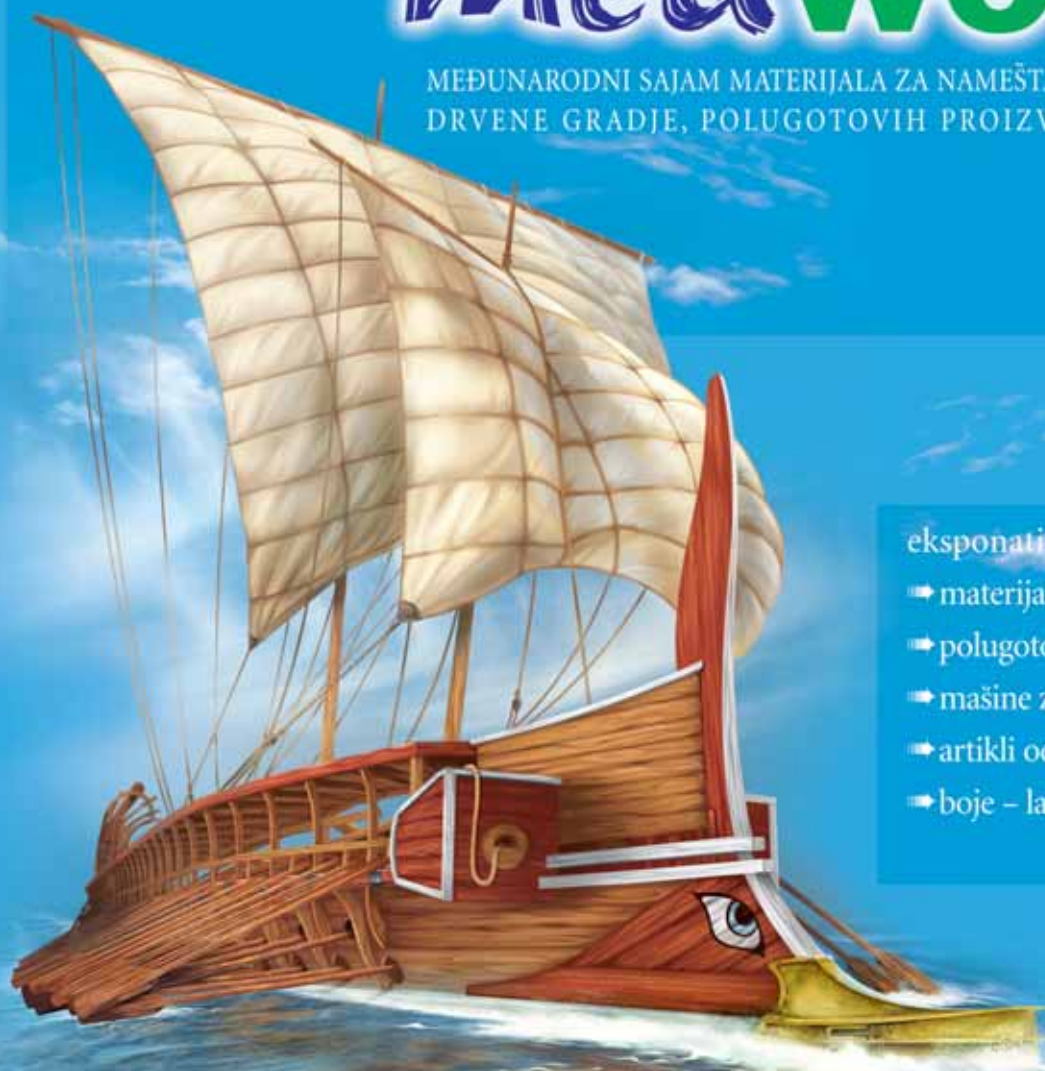
32308 PRANJANI

Tel./Fax: 032/841 112, 032/841 592, 032/841 451

www.trifunovic.co.yu

medwood

MEĐUNARODNI SAJAM MATERIJALA ZA NAMEŠTAJ, DRVENE GRAĐE,
DRVENE GRADJE, POLUGOTOVIH PROIZVODA I APARATA

ekspoziti iz sledećih oblasti :

- ➔ materijali za nameštaj
- ➔ polugotovi proizvodi
- ➔ mašine za drvo
- ➔ artikli od drveta
- ➔ boje – lakovi

* Atinska triere (antički grčki brod) 450 B.C.

otkrijte nove prilike

ZA BALKAN I JUGOISTOČNU EVROPU

27 – 30 MART 2008

SPONZORI

PODRŠKA

Pod pokroviteljstvom
Ministarstva za razvoj

SPONZOR ZA
KOMUNIKACIJU

epipleon

ORGANIZACIJA

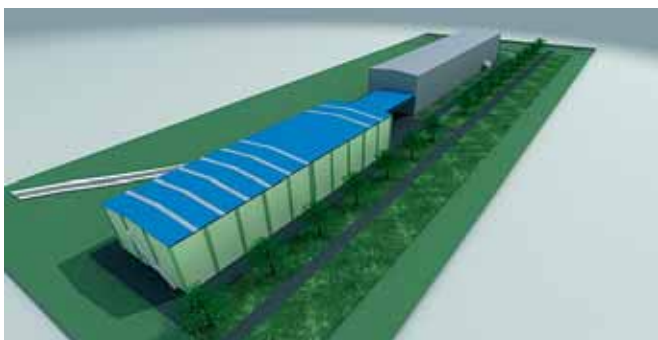
Firma PINOLES d.o.o. danas je vodeći distributer reprodromatijala za industriju nameštaja. Nastala 1997. godine, kao plod višegodišnjeg iskustva njenih osnivača, danas ima 120 zaposlenih i jedna je od vodećih kuća u oblasti veleprodaje pločastih reprodromatijala za proizvodnju nameštaja u Srbiji. U 2006. godini ostvarili smo 20% učešća u prodaji univera na srpskom tržištu, 48% OSB-a, 18% sirove iverice, 7.5% radnih ploča, 8.04% MDF i HDF ploča.

Verujemo da smo ovakvu poziciju na tržištu stekli pre svega, trudeći se da što više približimo proizvođača ploča i

Magacin u Novoj Pazovi - postojeće stanje

Budući izgled magacina

krajnjeg kupca, pri tom pružajući što je moguće bolji servis. Tačnost i pravovremenost isporuka, brza i adekvatna reakcija na potrebe kupca, permanentna edukacija u jednom pravcu i blagovremeno prepoznavanje zahteva tržišta u drugom, osnovne su karakteristike našeg poslovanja.

U okviru PINOLES-a postoje četiri celine:

- Proizvodno prodajno maloprodajni objekat
Južni Bulevar 2, Beograd
- Distributivni centar u Novoj Pazovi
Kralja Petra I Karađorđevića 156, Nova Pazova
- Distributivni centar u Nišu
Bulevar Cara Konstantina 80 – 84, Niš
- Robne kuće u Valjevu i Čačku
Vladike Nikolaja Velimirovića 57a, Valjevo
i Dragiše Mišovića 148, Čačak

Pored široke palete velikog broja artikala potrebnih za proizvodnju nameštaja (sirova iverica, univer, MDF i HDF ploče, furnirane ploče, ABS traka) u okviru PINOLES-a postoji i program za građevinarstvo koji obuhvata OSB ploče, VELUX, KNAUF, URSA, KRONODOOR, AUSTROTERM, SVITAFOL...

Distributivni centar u Novoj Pazovi logistički je smešten na idealnom mestu, 25 km od Beograda i 65 km od Novog Sada, sa industrijskim kolosekom koji ulazi u halu na Starom novosadskom putu, opremljen regalima za sortiranje i paletiranje robe po zahtevu kupca. Radi širenja distributivne mreže, PINOLES je septembra 2006. godine otvorio i distributivni centar u Nišu na 2.500 m².

S obzirom na odličan strateški položaj kao i potencijal Pinoles-a na tržištu, odlučili smo da na istom mestu sagradimo još jednu halu čija je izgradnja u toku i čije je otvaranje planirano za prvi mart 2008. godine. Nova hala će se prostirati na 4.000 m² i imaće 1.200 paletnih mesta za odlaganje pločastih materijala i radnih ploča, i prostor za lagerovanje furnira, ABS i melaminskih traka. Magacin je koncipiran na dve etaže i namenski projektovan po blokovima za univer, radne ploče, furnir, furnirane ploče, OSB ploče, ABS trake, EUROLIGHT ploče, okov..., gde će se u prvoj etaži nalaziti pločasti materijali, a na drugoj etaži ABS trake, furnir i okov.

Smatramo da ćemo sa ovim prostorom od ukupno 6.500 m² znatno poboljšati dinamiku istovara i utovara, optimizirati manipulaciju materijalom i time svesti mogućnost oštećenja na minimum i da ćemo na najbolji način moći da opslužimo naše komitente i da im pružimo najbolji servis. Uz to ćemo imati prostor za proširenje naše palete proizvoda drugim materijalima i proizvodima i mogućnost za odvojeno lagerovanje paletne i nepaletirane robe.

PINOLES d.o.o.
Beograd, Južni bulevar 2
tel. +381 11 3086 390, 3086 391
e-mail:office@pinoles.com, www.pinoles.com

Vitap

Vitap Costruzioni Meccaniche s.p.a.

Via Pisana, 149 - 53036 Poggibonsi (Siena) Italy
tel. +39 0577 987511, fax. +39 0577 981670
www.vitap.it / vitap@vitap.it

xilia Vitap

BEOGRAD

Uvoznik: XILIA d.o.o. - Beograd

tel. 011-219-8516, 011-190-449
tel/fax. 011-192-233, 065-219-8516
www.xilia.co.yu / info@xilia.co.yu
www.vitap.co.yu / info@vitap.co.yu

- Viševretene bušilice VITAP serije FORMA LCD pokrivaju potebe za srednjim kapacitetima bušenja.
- Savremena konstrukcija i moderne komponente omogućavaju lako podešavanje i jednostavan rad.
- Kompozicija radnih agregata je promenljiva kako bi zadovoljila potrebe različitih šema bušenja.

Viševretena bušilica VITAP FORMA 120 PLUS je poluautomatska industrijska mašina za veće kapacitete.

Kapacitet bušenja je oko 10 komada u minuti.

Mogućnost izbora vrste i broja agregata, univerzalni desni agregat koji može biti i horizontalni i vertikalni, čine ovu mašinu izuzetno fleksibilnom i efikasnom.

SIGMA2TAS

- VITAP SIGMA CENTER zadovoljava i najzahtevnije industrijske potrebe.
- Automatizovani utovar i istovar, transport, bušenje, unošenje lepka i tiplova, kapacitetom do 20 komada u minuti.
- Redukovana potreba za prostorom, prihvatljiva investicija.

BRESTOVAC

Osamdeset godina rada i razvoja

Izuzetno zapažen nastup na proteklom Sajmu nameštaja u Beogradu imali su proizvođači nameštaja iz Republike Hrvatske koji su, već tradicionalno, u Hali 14 nastupili organizovano pod okriljem Gospodarske komore Hrvatske.

Treba reći da hrvatski drvoprerađivači uz podršku i organizaciju HGK i MPŠVG aktivno učestvuju na međunarodnim drvoprerađivačkim sajmovima. Hrvatski parketari i proizvođači nameštaja redovno izlažu u Hanoveru, Minhenu, Bolonji, Parizu, Kelnu i Milanu, a Hrvatska gospodarska komora organizuje nastup svojih članova i na regionalnom tržištu Srbije, BiH i Albanije.

Ovoga puta predstavljamo poznatu fabriku nameštaja BRESTOVAC koja je u sastavu kompanije TORA d.o.o.

BRESTOVAC je osnovan pre 80 godina, polovinom 1927. godine, kad je započela pilanska prerada temeljena na prirodnom bogatstvu okolnih šuma, već tada, u Evropi čuvenog hrasta.

Od 1954. godine BRESTOVAC započinje proizvodnju masivnog nameštaja, a od 1959. godine i proizvodnju parketa.

Sve od tada u BRESTOVACU se razvija proizvodnja nameštaja po svim evropskim i svetskim trendovima, pa ova firma postaje poznati proizvođač rustičnog i modernog nameštaja u Hrvatskoj, ali i u Evropi gde izvozi znatan deo svoje proizvodnje.

Takođe treba naglasiti da ova firma u proizvodnji namještaja poštuje tradiciju evropskog podneblja i vrhunsku obradu kvalitetnog domaćeg drveta, bilo da je to namještaj za dnevne i spavaće sobe, bilo da su to pojedinačni artikli poput vitrina, regala, komoda, ormara, kreveta, stolova i stolica prirodnih finiša te raznih boja i tonova.

U sastavu deoničarskog društva BRESTOVAC d.d. je fabrika namještaja, pilana i proizvodnja masivnog parketa od hrasta i jasena. Firma trenutno zapošljava oko 800 radnika, a godišnje se preradi oko 30.000 metara kubnih kvalitetnih trupaca hrasta i jasena.

Drvena industrija BRESTOVAC je očigledno gigant među drvoprerađivačima, firma koja uspešno nastavlja tradiciju prerade drveta u ovom kraju gde je hrast lužnjak, poznat kao *slavonski hrast*, dominantna vrsta drveta. Cenjen po svojoj trajnosti, mehaničkim i estetskim osobinama *slavonski hrast* ima široku primenu u graditeljstvu, brodogradnji i proizvodnji nameštaja, a posebno u opremanju enterijera. Proizvodni program firme BRESTOVAC temelji se upravo na preradi *slavonskog hrasta*, a to je najbolja garancija kvaliteta.

U proizvodnom programu firme BRESTOVAC je masivni klasični parket od hrasta i jasena, te nameštaj rustičnog i modernog dizajna, a od ukupne proizvodnje 50% se plasira na zapadnoevropsko tržište (Nemačka, Danska, Francuska, Švedska, Slovenija, Italija...)

Od 1991. godine fabrika nameštaja BRESTOVAC postaje deoničarsko društvo, a krajem 2006. godine većinski vlasnik deoničarskog društva BRESTOVAC postaje privatna firma TORA d.o.o. iz Garešnice. Kao deoničarsko društvo firma kotira na Zagrebačkoj berzi.

Tora d.o.o.

Brestovačka 33, Garešnički Brestovac, Hrvatska
tel. +385 (0)98 9810 232, fax. +385 (0)43 246 636
www.tora-tora.hr, e-mail: m.santro@tora-tora.hr

www.brestovac-dd.hr, e-mail: brestovac-drveni-kombinat@bj.t-com.hr

Studenti mogu SABORU prisustvovati
bez plaćanja kolizacije
i imaju obezbeđen prostor za izlaganje svojih eksponata.
Potrebno je prijaviti se redakciji časopisa DRVO-tehnika.

SABOR
4. DVOPRVENIČNOST
SRBIJE

BIRAJTE
UČEŠĆE
I ROK
OTPLATE

BEZ
ŽIRANATA
HIPOTEKA
I INTERKALARNE
KAMATE

PROVERITE
ZAŠTO
SMO
NAJPOVOLJNIJI

 VB LEASING
POVERENJE POVEZUJE.
011 / 201 69 99

Da promene

PODSTICANJE održivog, socijalno odgovornog stvaralaštva uz uštedu drvene sirovine i prirodnih resursa, učenje o razvoju modernih ekoloških enteri-

erijera sve zastupljenija u našoj privredi uslovlja je nastanak našeg usmerenja u okviru Prerade drveta. Svi bi trebalo da razmišljamo tržišno, a promene moraju pra-

Studentski radovi su bili izloženi i na Šumarskom fakultetu

jera po svetskim standardima uz savremene kreativne radionice u cilju usavršavanja, kao i studentski prototipovi nameštaja koji se realizuju, objavljuju i nagrađuju, samo su delić aktivnosti odseka Prerade drveta, u okviru obrazovnog koncepta inženjer-dizajner, usmerenja Projektovanje nameštaja i enterijera, u okviru koga se budući diplomci osposobljavaju da kvalitetno i visokoprofesionalno odgovore savremenim potrebama, od ideje, preko razvoja i realizacije u složenim industrijskim uslovima, do usavršavanja i plasiranja dizajn proizvoda.

- Činjenica da je oblast projektovanja nameštaja i

titi potrebe, kaže mr Jelena Matić, mentor na usmerenju Projektovanje nameštaja i enterijera, ukazujući na značaj obrazovanja novog profila za dizajn i industriju koji se kroz obimnu dizajnersko-tehnološku pripremu već osposobljava da premosti sve veći jaz između klasičnog dizajnera i industrije nameštaja.

Govoreći o značaju van-nastavnih aktivnosti koje je pokrenula u saradnji sa profesorom Dušanom Skačićem, a koje su dobile široku podršku studenata i profesora, pre svega dr Zdravka Popovića, rukovodioca Projekta za uštedu drvene sirovine, dr Gradimira Danona, mr Zorana Đurišića i

prate potrebe

PIŠE: Uroš Vitas

Zalaganjem nastavnog kadra i studenata odseka Prerada drveta, Šumarski fakultet u Beogradu prerastao u regionalni centar dizajna, čiji pitomci beleže međunarodne uspehe.

Detalj sa štanda Šumarskog fakulteta – Odsek za preradu drveta – na Sajmu nameštaja

inž. Gorana Milutinovića, uz čiju se saradnju realizuju kreativne radionice i brojni studentski prototipovi, mr Jelena Matić kaže:

- *Studentski radovi, u vidu prototipa, prvi put su bili izloženi na Sajmu Ambijenta u Novom Sadu, aprila 2005. godine i već tada smo dobili 3 nagrade: 2 Velike zlatne medalje Novosadskog sajma za kvalitet i Diplomom za dobar dizajn Privredne komore Vojvodine. U narednom periodu je usledilo još 12 izložbi na kojima su studenti učestvovali i to uvek sa izvedenim komadima nameštaja. Najuspešnija je bila grupna izložba povodom Nedelje dizajna u Beogradu kada je rad*

našeg studenta zaslužio prikaz u prestižnom časopisu za dizajn i arhitekturu ICON iz Londona, a takođe i nedavna izložba u Talent Zoni, na sajmu nameštaja u Kopenhagenu, posle koje su tri naša studentska rada objavljena u uglednom časopisu FRAME...

Prve godine je usledila i pohvala ULUPUDS-a, a naredne i nagrade Beogradskog sajma nameštaja (Nagrada za kvalitetan nastup i estetski izgled izloženog prostora, Zlatni Ključ za četiri proizvoda iz grupe nameštaja za sedenje) i Agencije za drvo. Ove godine uspeh je kulminirao dobijanjem nagrade Privredne komore Beograda, 5 nagrada

na Beogradskoj nedelji dizajna, studenti su predstavili svoje radove u Gete Institutu i u prestižnoj Talent Zoni na sajmu nameštaja u Kopenhagenu, a usledio je i poziv za nastup na Milanском sajmu Salone Satellite u aprilu ove godine.

- *U našoj privredi vlada ju predrasude o tome da samo diplomci sa Akademije i arhitekture projektuju nameštaj, otkriva Emir Bećiragić, student sa značajnim iskustvom u industriji nameštaja i dobitnik Nagrade za izuzetan projekat na ovogodišnjoj Beogradskoj nedelji dizajna, i nastavlja... Medutim, dobar industrijski dizajn podrazumeva i dobro poznavanje tehnologije i*

kulture industrijske proizvodnje koja se nažalost ne izučava svuda u istom obimu. To vam postaje jasno tek kad dobijete nekompletan idejni crtež i kad shvatite da je na vama da razradujete ono što je trebao da pripremi neko drugi...

Apsolvent Aleksandar Stamenović, jedan od prvih koji će poneti modernu diplomu, a čiji je rad Harmonica posebno zavredeo pažnju redakcije časopisa FRAME kaže:

- *Mnogi se pitaju otkud dizajn na Šumarskom fakultetu, a to je još jedna u nizu predrasuda o industrijskom dizajnu kao umetnosti, dekoraciji i kreativnoj inspiraciji pojedinca, a u stvarnosti je suprotno, dizajn je proces analize i sinteze koji uzima u obzir brojne faktore pa i estetiku. Rezultat je proizvod koji mogu bezbedno, lako i kvalitetno napraviti i koristiti mnogi...*

U kakvim uslovima je najbolje izučavati dizajn? O tome su svoj istorijski sud su dali mnogi, na prvom mestu Walter Gropius, kada je osnovao svetski čuvenu Bauhaus školu početkom dvadesetog veka, u kojoj je ostvaren uspešan spoj između umetnosti i zanatstva i postavljeni temelji moderne teorije dizajna, kao i slavni dizajner Viktor Papanek po kome bi dizajn trebalo učiti još u osnovnoj školi, imajući u vidu značaj ove stvaralačke discipline – da olakša život ljudima. ■

KASTOR JE ZVANIČNI EKSKLUZIVNI UVOZNIK I DISTIBUTER:

WODEGO - oplemenjene iverice

WODEGO - medijapana najvišeg kvaliteta

WODEGO - MFP - specijalnih multifunkcionalnih vlagootpornih ploča
za građevinsku industriju

DUROPAL - najkvalitetnijih HPL kuhinjskih radnih ploča i HPL ultrapasa

NOVO - jedinstveno na evropskom tržištu

WODEGO - dekori koji će zadovoljiti najviše zahteve proizvođača nameštaja
sada i u rustik (RU) površinskoj obradi

DUROPAL - sofisticirani dekori radnih ploča u novoj CT površinskoj obradi
koja dočarava izgled rustičnog kristal - kvarc kamena
kao i u novoj MS obradi koja daje izgled mat uglaćenog kamena

wodego

HIGHEST QUALITY

FANTASY DEZENI

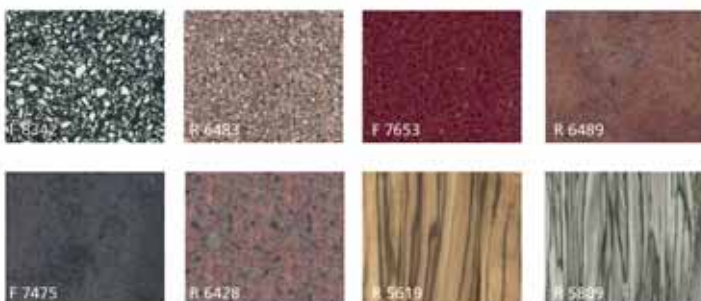
UNI BOJE

DRVO DEKORI

RADNE PLOČE

DUROPAL
INCLUDED

WODEGO & DUROPAL
FROM PFLEIDERER INDUSTRIE
MADE IN GERMANY

QUALITY IS OUR LIFE

Kad čujem – zaboravim,
kad vidim – zapamtim, kad
uradim – razumem... rekao
je drevni kineski učitelj i filo-
zof Konfučije, ukazujući na
neophodnost sveobuhvatnog
sagledavanja gradiva u cilju
njegovog kvalitetnijeg usva-
janja. A šta se dešava kada

rijera, na kojoj su prikazani
izvedeni studentski radovi –
prototipovi nameštaja više-
struke namene, nova rešenja
okova, postupaka sklapanja-
rasklapanja i uspešni primeri
inovativnog iskorišćenja in-
dustrijskog drvnog ostatka
(otpatka).

Gužva na štandu Šumarskog fakulteta na Sajmu nameštaja

se ova drevna obrazovna fi-
lozofija pretoči u stvarnost
pokazano je na 45. međuna-
rodnom sajmu nameštaja,
opreme i unutrašnje dekora-
cije u Beogradu, u okviru iz-
ložbe Pronađi svoje mesto,
odseka Prerada drveta – Pro-
jektovanje nameštaja i ente-

- Cilj je da studentima di-
zajna u Srbiji pokažemo da
put ideje koji ne vodi dalje
od „kvalitetne štampe“ ima
alternativu, a to je razvoj
ideje uz neposredno učešće u
izvođenju i predstavljanju.
Ovo je jedini pravi put ukoli-
ko planirate da se bavite di-

Znanjem do uspeha

PIŠE: Uroš Vitas

Studenti Šumarskog fakulteta održali čas *dizajna* na Beogradskom sajmu nameštaja.

Kad čujem – zaboravim, kad vidim – zapamtim, kad uradim – razumem, rekao je drevni kineski učitelj i filozof Konfučije.

Detalj sa štanda Šumarskog fakulteta – Odsek za preradu drveta

zajnom, kaže Marija Bjelaković, student četvrte godine Šumarskog fakulteta i najuspešniji učesnik radionice Rest Wood Design (oblikovanje proizvoda od drvnog ostatka iz proizvodnje parketa). Da je ovo više nego tačno dokazuju i nagrade koje

su studenti Prerade drveta dobili na ovogodišnjem sajmu nameštaja. „Diplome za kvalitetan proizvod“ u robnoj grupi „Nameštaj za opremanje prostora za mlade“ dobili su: Aleksandar Blagojević, za „živi“ tabure PIPNI; Emir Bećiragić, za sklopivu

stolicu sa jednim rukonaslonom TWEENY; i Aleksandar Stamenović, za HARMONICA klupu koja sklapanjem poprima različite oblike. Nagrade „Zlatni ključ“ dobili su: Nemanja Aleksić, u robnoj grupi „Repromaterijali“, „za inovaciju kliznog i kotrljajućeg okova za komodu CROSSROADS“ sa dve otvorene strane i fiokama koje se unakrsno izvlače; i Uroš Vitas, u robnoj grupi „Nameštaj za sedenje“, za „Originalno inovativno konstruktivno rešenje fotelje MIES ROLO“, prototipa koji se može zamotati. Ovaj prototip je nagrađen i prvom nagradom Agencije za drvo u kategoriji studenata, a takođe i modularni stočić/hoklić/stalak za magazine ZIG ZAG, autora Saše Samardžića koji je u istoj kategoriji osvojio treću nagradu. Svi studenti Šumarskog fakulteta koji su učestvovali na izložbi nagrađeni su i Specijalnim priznanjem ULUPUDS-a „za is-

traživački rad i izvedene prototipove“. Pored navedenih autora, ovu nagradu su dobili: Bojan Crnogaća, za policu za časopise i izložbene materijale CIK CAK; Jelena Zečević, za torbicu/hoklicu MAG BAG; Kristina Radosavljević za TRIGAMI hoklicu koja se rasklapa po sistemu origamija, Milica Jović za spiralnu posudu TAU, Marija Bjelaković, za poslužavnik ŠAH, studenti treće godine koji su uradili prototipove od furnira na temu „sfera“, kao i Nikola Petković za kompletan vizuelni identitet izložbe. ■

Fotografije: Studenti Šumarskog fakulteta

- proizvodnja nameštaja
- opremanje enterijera
- projektovanje
- izvođenje građevinsko - zanatskih radova

"GAJ - INŽENJERING I OPREMANJE" A.D.
ZEMUN

Cara Dušana 266, 11080 Zemun
Tel: (+381 11) 316-21-40, 316-21-29
Fax: (+381 11) 617-142
E-mail: office@gajinzenjering.co.yu
Web: www.gajinzenjering.co.yu

KIMEL-FILTRI d.o.o.

SUSTAVI OTPRAŠIVANJA I LAKIRANJA

Siget 18b • 10 020 Zagreb, T. +385 1 6554 023, F. +385 1 6523 275

projektiranje, izrada i aerodinamička mjerenja

sustavi otprašivanja i prateća oprema

sustavi lakiranja i prateća oprema

NOVO! Projektiranje PLC-om

za zaštitu čovjeka,
tehnologije i okoliša
te uštedu energije

www.kimel-filtri.hr

osigurana montaža, održavanje i servis

RADMILOVIĆ d.o.o.

KANT MAŠINE

CNC OBRADNI CENTRI

HORIZONTALNI RASKRAJAČI

STANDARDNE
STOLARSKE
MAŠINE

REZNI ALAT

HOLZ HER
Spezialmaschinen

FELDER **LEUCO**

VOJNI PUT 532/I, 11080 ZEMUN

TEL: 011/210-67-62

011/261-91-82

FAX: 011/316-37-18

e-mail: office@radmilovic.net

web: www.radmilovic.net

NATIONAL BANK OF GREECE
160 YEARS OF TRADITION

HYPOTHECA
ALPE-ADRIA-BANK
Leasing

Povratak prirodnom!
Furnirana ploča iz **Iverice.**

www.iverica.hr

iverica
BJELOVAR

Iverica d.o.o. | Slavonska cesta 17 | HR - 43000 Bjelovar | Hrvatska | T: + 385 (0) 43 247 931 | F: + 385 (0) 43 247 950 | e-mail: prodaja@iverica.hr

je generalni distributer i serviser za Srbiju i za Crnu Goru:

- **SKAR** (Italija) mašine za obradu drveta, klasične i kombinovane.
- **Putsch-Merloni** (Italija) vertikalni formatizer za pločaste materijale. Mašine u Italiji proizvodi odeljenje Nemačke firme "PUTSCH GROUP"
- **CEHISA** (Španija) kantarice za ABS (melamin, furnir)

KOMPRESORI

EP-C BASIC

KANTARICA ZA
KRIVOLINIJSKO KANTOVANJE

CEHISA

TIPLARICA
NOVO!

SKAR

HORIZONTALNI FORMATIZER
FLASH 3200 CE
NOVO!
CENA 5500 + PDV

COMPACT

/4/4.2/

AGREGATI:

- SEČENJE NA MERU
- GORNJA I DONJA OBRADA IVICA
SA DVA MOTORA NA 12.000 OBRTAJA

COMPACT

/6/6.2/

AGREGATI:

- SEČENJE NA MERU
- GORNJA I DONJA OBRADA IVICA SA DVA MOTORA NA 12.000 OBRTAJA
- CIKLING - GREBAČI RADIJSNI SA GORNJE I DONJE STRANE R=2 R=3
- ČETKE - POLIRKE

SVP-145 VERTIKALNI FORMATIZER

Putsch-Merloni

System 5P

AGREGATI:

- PREDFREZER SA DIJAMANTSKIM GLAVAMA
- SEČENJE NA MERU SA DVA MOTORA SA PNEUMATSKIM POZICIONIRANJEM SA KONTROLNE PLOČE
- GORNJA I DONJA OBRADA IVICA SA DVA MOTORA NA 12.000 OBRTAJA
- OBRADA UGLOVA SA DVA MOTORA NA 12.000 OBRTAJA
- CIKLING - GREBAČI RADIJSNI SA GORNJE I DONJE STRANE SA PNEUMATSKIM POZICIONIRANJEM R=2 R=3
- ČETKE - POLIRKE

MÜHLBOCK VANICEK DRYING-TECHNOLOGY

Poštovana gospodo!

Sa više od 9000 montiranih sušara u celom svetu, firma Mühlböck postiže odlične rezultate i prisutna je svuda gde se vrši sušenje drveta.

Iskoristite naše inovacije za Vaš uspeh!

Klasične sušare za drvo

Sasvim je svedjedno da li želite sušiti odjednom 30, 60, 100 ili 1000 m³. Mühlböck univerzalne sušare čine to mogućim.

Vakumske sušare

Brzo. Bez menjanja boje. Ekonomično. Mala cena, jednostavno upravljanje za visok kvalitet sušenja.

Parionice

Svuda podjednako menjanje boje je specijalnost. Mühlböckove tehnike parenja drveta.

Dodatne tehnička oprema

Držači razmaka paketa drveta, španeri paketa, sigurnosni podupirači paketa, oprema za grejanje, navlaživanje pod visokim pritiskom.

Mnogi patentirani proizvodi su omogućili da uz vrlo ekonomičan proces sušenja postanemo vodeći svetski proizvođač tehnologije za proces sušenja drveta.

■ Mühlböck Holz Trocknungsanlagen GmbH	■ Predstavnik za Srbiju i za Crnu Goru
■ A-4906 Eberschwang 45	■ Mandić Lale
■ Tel. +43 7753 2296-0	■ 11300 Smederevo, Voćarska 11
■ Fax. +43 7753 3302	■ Tel. +381 26 651 561 fax. +381 26 645 200
■ E-mail: office@muehlboeck.com	■ mob: +381 63 875 15 78
■ www.muehlboeck.com	■ E-mail: lale.m@sezampro.yu

Spačva parketi i furnir

Pozivamo investitore, izvođače radova i trgovine građevinskim materijalom da nas kontaktiraju u vezi novog partnerskog programa koji Spačva uvodi od jeseni 2006.

Kontakt:
Spačva d.d.
Duga ulica 181
Vinkovci - HR

Tel.: + 385 32 303 399
Fax: + 385 32 303 421

spacva@spacva.hr • www.spacva.hr

Topli dodir hrastovih šuma u vašem domu.

UVOZ I PRODAJA NOVIH I POLOVNIH MAŠINA ZA OBRADU DRVETA I PLOČASTOG MATERIJALA

Samstag
Balkan d.o.o.

PRODAJNO-IZLOŽBENI SALON:

ul. Oraška bb, 11320 Velika Plana

Telefon/Fax: (00381) 026 515 491

Mobtel: (00381) 063 71 73 563, 063 88 26 962

e-mail: zvucen@verat.net, info@samstagbalkan.co.yu

www.samstagbalkan.co.yu

MARTIN

RF Robland
machines belgium

Casadei
INDUSTRIA

MESA

GANNOMAT

NUDIMO VAM MOGUĆNOST KUPOVINE NA LIZING NOVIH MAŠINA DO 60 RATA I POLOVNIH DO 36 RATA

POSETITE NAŠ ŠTAND NA SAJMU NAMEŠTAJA OD 12-18 NOVEMBRA 2007. (hala 2 nivo B)

SVA OPREMA NA LIZING!

Svim pravnim licima i preduzetnicima ProCredit Leasing omogućuje nabavku:

- mašina i opreme – štamparske mašine, rashladni uređaji, mašine za tekstilnu industriju, medicinski aparati, fotografska, pekarska i druga oprema i uređaji,
- građevinskih mašina,
- motornih vozila – putnički, komercijalni i teretni program,
- poljoprivredne opreme i mehanizacije...

...i mnoge druge opreme renomiranih proizvođača po povoljnim uslovima, jednostavnoj proceduri, u najkraćem roku, u skladu sa potrebama Vašeg poslovanja.

Prednosti lizinga u ProCredit Leasing-u:

- prilagođavanje plana otplate specifičnim potrebama klijenta,
- fiksna kamatna stopa tokom celog perioda finansiranja,
- minimalna sredstva obezbeđenja (bez žiranta i dodatne zaloge),
- rok otplate do 84 meseca.

Centrala ProCredit Leasing

Milutina Milankovića 9, Novi Beograd, tel: 011 3012 700

Svet pokrećemo zajedno

EUROLIGHT® saćaste ploče

zauzimaju sve veći značaj u evropskom nameštajstvu, što se može videti po opremanjima referentnih enterijera i sajmovima u branši u poslednjih nekoliko meseci. Dolazeći sajam nameštaja u Kölnu, prikazaće čitav niz izvedbi različitih proizvođača, kojima su Eurolight® ploče već dobrim delom ustaljene u njihovoj serijskoj proizvodnji i odlično prihvaćene po dizajnu i funkcionalnosti. S Eurolight® pločama nema granica dizajnerskoj mašti. Oplemenjene, furnirane ili lakirane, daju nameštaju moderan i sofisticiran izgled.

EGGER EUROLIGHT® REVOLUCIJA U NAMEŠTAJU

OD DRVA STVARAMO VIŠE

LAKOPOTEZNO! Konstrukcije ugrad-nih ormara s kliznim vratima veliki su tržišni hit. Mala težina ne opterećuje okov, a rukovanje pri upotrebi prava je milina za kupca. Eurolight pločama moguće je realizovati konstrukcije, koje klasičnim, konvencionalnim materijali-ma nisu bile moguće. Teza: trpi ili di-zajn ili konstrukcija, danas je prošlost.

MASIVNOST DAJE MARKANTAN KARAKTER!

Tržište traži masivnost i robu-snost. Gradnja korpusa, sajam-skih štandova, prodavnica, buti-ka, hotela i restorana danas postaje pravo zadovoljstvo i dizajneru i konstrukteru, a tek krajnji kupac dobija ono poseb-no. Izvedba spoja na gerung, obloženog laminatima daje pravo stolaru - majstoru da s ponosom kaže: *dajte nama profesionalcima da to uradimo.*

Dodatne informacije možete potražiti na www.egger.com, kod vašeg distributera EGGER proizvoda ili u predstavništvu EGGER SRBIJA, tel. 062 283 841

zoom.cs@egger.com
www.egger.com/zoom

Prirodno. Inspirativno.

Tehnološki pomaci u proizvodnji pločastih materijala doveli su do svojevrsne revolucije u savremenom enterijeru.

Koje vrste proizvoda se nalaze u ponudi firme Darex, pitali smo Olju Glišović, direktorku prodaje u ovom preduzeću?

Darex je kompanija koja se bavi uvozom i prodajom pločastih materijala od drveta, koji se prvenstveno koriste u industriji nameštaja. U našem asortimanu se nalazi dosta različitih vrsta proizvoda, a to su: oplemenjena iverica, sirova iverica, radne ploče, MDF, HDF, furnirani materijali, laminati, kant trake, prateći asortiman za radne ploče (lajsne, uglovi, trake...), okov za nameštaj..., a prodajni asortiman sada obogaćujemo i novim alternativnim materijalom, sačastom pločom, koji je jedan od, kako ste i sami rekli, *tehnoloških pomaka u razvoju pločastih materijala*.

Za efektu aplikaciju ovih modernih materijala izuzetno je značajna i obrada. Kojim proizvodnim mogućnostima raspolaže Darex?

Moram na početku da napomenem da se Darex ne bavi proizvodnjom nameštaja, i smatram da termin *proizvodne mogućnosti*, kada je u pitanju kompanija Darex, mora biti shvaćen na pravi način. Strateška orijentacija Darex-a je da bude najbolji distributer materijala potrebnih za izradu nameštaja, u Srbiji, i da bude podrška i oslonac svim krajnjim proizvođačima nameštaja. Pošto je dijametar proizvođača nameštaja jako širok i nisu svi u mogućnosti da imaju svoje proizvodne pogone, Darex se potrudio da takvim klijentima obezbedi najbolju i najprofesionalniju pripremu proizvodnje. Ona se obavlja u našim pogonima usluga, trenutno na dve lokacije u Beogradu. Priprema proizvodnje nameštaja podrazumeva proizvodnju gotovih i polugotovih elemenata, na horizontalnim krojačima ploča, industrijskim kant mašinama i CNC obradnim centrima. Kompletna tehnologija naših pogona usluga pripada poslednjoj generaciji mašina za obradu pločastih materijala najboljih svetskih proizvođača. To je još jedan segment našeg poslovanja kome pridajemo naročitu pažnju - pratiti sve tehnološke inovacije na tržištu mašina i obezbediti našim klijentima najbolje tehničke mogućnosti, a samim tim i *najbolju moguću uslugu*.

Gde je mesto Darex-a u tržišnoj ponudi Beograda i Srbije i koje su osnovne specifičnosti koje ovaj brend izdvajaju od drugih firmi koje se bave sličnom delatnošću?

Mislim da bi bilo neskromno govoriti o trenutnoj poziciji naše kompanije na domaćem tržištu. Ono što nas izdvaja od drugih je svakako visoki profesionalizam u svakom segmentu poslovanja. Darex je po svojoj orijentaciji prvenstveno distributer pločastih materijala od drveta, i u toj oblasti je najbolje pozicionirana kompanija u Srbiji, sa trenutno tri lagera materijala: u Beogradu na 4.500 m², Jagodini na 3.500 m² i Nišu na 5.500 m². Svi naši distributivni centri, opremljeni su najprofesionalnijom opremom za ovu vrstu delatnosti. Vrste i kolekcije materijala koje distribuiramo su rezultat naše duge analize i studioznog rada na svakoj od njih. Organizacija rada je segment poslovanja kome takođe pridajemo jako puno pažnje i uvek se trudimo da pružimo najbolji mogući servis našim klijentima. Pri izboru dobavljača uvek koristimo visoke kriterijume i radimo samo sa najprofesionalnijim. A jedna od posebnih razlika u odnosu na druge firme iz naše branše je edukacija zaposlenih, i to na najširem mogućem nivou. Ovo su na primer samo neki od segmenata poslovanja koji su nam pomogli da nakon 15 godina rada možemo slobodno da kažemo da je Darex brend u Srbiji. U budućnosti će nam narav-

Razgovor sa Oljom Glišović, direktorkom prodaje u pr

Biti kupcu na

Firma Darex, osnovana 1992. godine, bavi se uvozom, distribucijom (MDF, HDF, kant trake, laminat...) i jedna je od ključnih snabdevača.

Danas je Darex firma sa preko 120 zaposlenih, tri velika distributivna objekta (Beograd), savremenom i modernom tehnologijom. Strateški proizvodi doprineli su činjenici da je Darex partner gotovo svih.

Iz godine u godinu, svojim sve boljim poslovnim rezultatima, Darex primerom garantuje stabilno i sigurno poslovanje svim svojim klijentima i kreativnost, pouzdanost i razvoj, samo sa jednim ciljem: *biti klijentu na uslugu*.

no predstojati mnogo teži posao, a to je da Darex brend pozicioniramo i van granice naše zemlje.

Koja je dalja poslovna strategija Darex-a? Postoji li u firmi dugoročni plan razvoja?

Naravno da postoji. U svim ozbiljnim kompanijama mora da postoji i kratkoročni i dugoročni plan rada i razvoja. Darex ima jako mnogo planova. Oni su vezani za otvaranje novih distributivnih centara, kao i za proširenje i osavremenjavanje pogona usluga. Da ne govorim o proširenjima kolekcija strateških grupa proizvoda, kao i uvođenjima novih proizvoda u naš prodajni asortiman. Mi u kompaniji ne volimo da govorimo o konkretnim stvarima sve do trenutka dok ne dođe do njihove realizacije, pa ćemo o svim novitetima i planovima na vreme obavestiti i svoje klijente i javnost.

Darex je privatna firma. Glavni zamajac zapadnoevropske privrede predstavljaju upravo mala i srednja preduzeća, sa dužom ili kraćom tradicijom. Smatrate li na osnovu vašeg iskustva, da je ovakav vid poslovanja budućnost Srbije?

Da, potpuno bih se složila sa vama. Lično smatram da je potrebno još malo vremena da ljudi u Srbiji to shvate. Tu ne mislim samo na preduzetnike, već i na obične građane. Moraju se osloboditi starih navika i maštanja o velikim preduzećima, i opuštenom radu bez odgovornosti. Danas nigde u svetu niste plaćeni ukoli-

eduzeću DAREX

usluzi

om i obradom materijala od drveta (iverica, radne ploče, prača finalnih proizvođača nameštaja na domaćem tržištu.

utivna centra (Beograd, Jagodina, Niš), dva maloprodajna učnost i kompletnost tima, kao i celokupna paleta na koji se bave proizvodnjom nameštaja.

arex nastavlja ekspazivnu razvojnu startegiju i svojim klijentima. Jednom rečju, Darex predstavlja funkcionalnost kupcu na usluzi.

ko ne radite. A količina novca koji zarađujete, zavisi od količine odgovornosti koju nosi posao koji obavljate. Takođe lično smatram da je danas potrebno i malo edukacije pojedinim preduzetnicima u Srbiji. To ipak ne može da bude svako. Darex je od samog početka svog rada negovao evropski duh razmišljanja u poslovanju. Naši uslovi rada su daleko iznad nama konkurentskih firmi, kao i strategija poslovanja kako u komercijalnom tako i u finansijskom smislu. Uvek smo se trudili da učimo od najboljih i da sve standarde poslovanja u visoko razvijenim zemljama primenimo i kod nas. Naravno da nam okolnosti u našoj zemlji i ekonomiji nikako nisu išle u prilog, i da je bilo jako teško uspostaviti standarde poslovanja koji važe u svetu u okolnostima koje su daleko van svih svetskih standarda. Ali mislim da smo uspeli, i to zahvaljujući doslednosti, hrabrosti da se donesu ključne odluke, i velikoj borbi i strpljenju da se one ostvare.

Koliko u Darex-u pridajete pažnje svim aspektima marketinga, od izgleda showroom-a, pa do približavanja prave informacije o vašoj firmi, krajnjim korisnicima?

Možda će Vam na to pitanje najbolje odgovoriti naš *showroom*. To je za sada najprofesionalniji *showroom* u našoj branši, slobodno mogu reći, na Balkanu. Njime se žalost ne mogu pohvaliti mnogi proizvođači, a o distributerima da i ne govorimo. Na njegovom konceptu i izradi smo radili dosta dugo, i mislim da on možda najbolje govori o ozbiljnosti našeg pristupa marke-

tingu. Mada bih ja pojam marketinga u ovom kontekstu ostavila malo po strani, jer nas *showroom* nije rađen u marketinškom cilju već isključivo u cilju edukacije naših klijenata i naših zaposlenih. On nije tu da bi ga pokazivali, već da bi ga koristili. Mislim da je poruka krajnjim kupcima o kojoj govorite, najbitnija stvar u marketingu. Darex nema *gotov proizvod za široke narodne mase*, zato je i naš marketing u oblasti maloprodaje poprilično sveden. Njegova osnovna poruka je *Uхватите svog stolara za ruku i dođite u Darex!* Marketing danas nije samo pitanje koliko ste novca potrošili na ovu ili onu marketinšku aktivnost. Mi danas u kompaniji smatramo da su najveći marketing firme ljudi. Svoje kolege i sebe smatram najvećim marketingom Darex-a. Poruke koje mi svakodnevno šaljemo našim klijentima su da im u Darex-u uvek mogu biti garantovani: profesionalizam, sigurnost, stabilnost, briga i zaštita. To su i suštinske vrednosti naših ljudi i naše kompanije.

U kojoj meri su po Vašem mišljenju srpski arhitekti upoznati sa aktuelnom tržišnom ponudom savremenih materijala i proizvoda koji u značajnoj meri mogu unaprediti realizaciju enterijera?

Mislim da su u popriličnoj meri upoznati, ali nedovoljno. Ništa vam ne znači ako negde u svetu vidite neki proizvod ili pročitate nešto o njemu, a njega u vašoj zemlji nema. Jako je teško primeniti neki proizvod kojim se ovde niko *ne bavi*. Smatram da je glavna uloga kompanija kao što je naša, da nove proizvode *donesemo* u Srbiju, pokažemo ih svima, istražimo sve njihove tehnološke mogućnosti i mogućnosti primene, i naravno uputimo u sve te stvari i one koji će to koristiti u svojim projektima, tu prvenstveno mislim na arhitekte i dizajnere, i one koji će sa tim materijalima raditi, znači proizvođače nameštaja. To je jedna jako obimna i zahtevna aktivnost koja nam predstoji, naročito kada je u pitanju novi proizvod u našem asortimanu - sačasta ploča.

Po vašoj proceni, znaju li obični kupci šta hoće, ili im je ipak potrebna savetodavna pomoć stručnjaka?

U Darex-u malo drugačije pristupamo toj temi. Mi ne pitamo kupce šta hoće, već šta im treba, i trudimo se da *zadovoljimo* njihove potrebe. Na osnovu tih potreba uvek mogu da se pronađu ili zajednička rešenja ili kupci sami mogu da odluče. Smatram da nikada ne treba davati savete niti izigravati stručnjake. Darex uvek sa klijentima razmenjuje svoja iskustva koja im možda mogu, ili nekada i ne mogu pomoći u njihovom izboru ili radu. Ono što uvek možemo da im ponudimo su ideje koje smatramo da su dobre, a o kojima oni možda nisu razmišljali.

Verujete li u dalji prosperitet Vaše firme?

Da. I volela bih da i lično učestvujem u njemu sve dok mi to bude predstavljalo i profesionalni i lični izazov. ■

Veliki Popović, tel: (035) 621-331, fax: (035) 621-592

Poslovno prodajni prostori firme „ UKRAS „

Beograd, ul. Ljutice Bogdana 1a; tel./fax. (011) 3670-542

Novi Sad, ul. Vuka Karadžića 7; tel. (021) 6616-872

Niš, ul. Mije Petrovića 7; tel./fax. (018) 248-220

Petrovac na Mlavi; tel. (012) 332-674

Svilajnac; tel. (035) 321-057

LAJSNE ZA LAMINATNI POD

Plastični uglovi, spojevi i krajevi

FURNIRANE LAJSNE ZA PARKET

Lajsne se izrađuju od drveta nastavljanog po dužini i presvučene su furnirom koji je zaštićen sa dva sloja poliuretanskog laka. Furniri: svetla bukva, parena bukva, hrast, beli hrast, jasen, američka trešnja, američki orah, mahagoni.

VRHUNSKI LEPKOVI RENOMIRANOG
NEMAČKOG PROIZVOĐAČA

Jowat
Klebstoffe

marketing • distribution • support

Lepkovi za kant mašine

Oblaganje profila folijom

3D laminacija membranskim i vakuum presama

PUR i D2/D3/D4

ELEKTRONIK & APPARATEBAU - TRENNMITTEL

ELEKTRONSKI UREĐAJI, TEČNOSTI I DELOVI ZA KANT MAŠINE

Velvet doo • Vile Raviolje 3g • BEOGRAD

tel. +381 11 367 42 41 • 367 42 43

www.velvet.co.yu

e-mail: office@velvet.co.yu

Velvet
doo

Lizing za alate
po najpovoljnijim uslovima

Kompleti alata
za drveni prozor,
prozor drvo-aluminijum
i vrata

Membranska presa
sistem KOLMAG

Linijiska kanterica
BI-MATIC CHALLENGE

Ugaoni obradni centar
za građevinsku stolariju – SAC F4

Horizontalni formatizeri
SAC SUERI

Vertikalni CNC obradni centar – VICTORIA

mašine, alati i tehnologije za obradu drveta

xilia

XILIA d.o.o.
tel. 011-190-449, tel/fax. 011-192-233, tel. 011-219-8516, 065-219-8516
mob. 063-213-549, 063-428-562
www.xilia.co.yu / info@xilia.co.yu

INTERHOLZ
INTERHOLZ doo, Mileševska 36, 11118 Beograd, Magacin: JNA 2b - Borča 11211

ENGINEERED WOOD

Novi furnirski proizvod, komercijalno ime za furnir velike tehnološke vrednosti. Proizvodi se od listova furnira 0,6mm debelog. Posle kvalitativne selekcije listovi se boje u zavisnosti od vrste proizvoda koja se traži.

ENGINEERED WOOD

VRSTE DRVETA

Najčešće upotrebljavana vrsta drveta je Ayous (tropsko drvo) koje ima indicaciju kao porodne vrste – hrast, wenge, jasen, mahagoni itd.

PREDNOSTI

Napredna proizvodna tehnologija osigurava homogenost strukture i boje čak i kada se proizvodi u velikim količinama, i zbog toga je optimalan za korišćenje u masovnoj proizvodnji.

tel: +381 - 11 - 33 22 460
tel: +381 - 11 - 29 60 648
fax: +381 - 11 - 33 22 182

Kontinuitet u radu –

PREDUZEĆE AGACIJA iz Beograda će ove godine napuniti 10 godina uspešnog rada i razvoja. Sa zvaničnim radom preduzeće je počelo 1998. godine na Dušanovcu gde se bavilo prodajom građe i parketa, a punu afirmaciju je doživelo na današnjoj lokaciji (Tošin bunar 232g) gde se nalazi od 1. avgusta 2000. godine. Tada su u program rada firme AGACIJA ušli pločasti materijali, sečenje po meri i opremanje stambenog i poslovnog prostora.

– Objektivno, radi se jedna vrsta nameštaja koju je lako montirati i u slučaju potrebe demontirati, odnosno preneti na drugu lokaciju, – objašnjava naš sagovornik Slobodan Lazić, vlasnik i direktor preduzeća AGACIJA. – Sve što treba uraditi na takvoj vrsti pločastog nameštaja, od sečenja po meri i kantovanja, do izbušenih rupa za šarke i okov, urade

mašine i majstori u firmi AGACIJA. Montažu obično vrši naručilac posla, koji najčešće ima i ulogu projektanta. Činjenica je, naime, da nameštaj u stambenim objektima, najčešće, nije godinama mehan, a kako su investicije ograničene, stanovništvo je prisiljeno da zamene vrši parcijalno. Na taj način ljudi, uz uštede, projektujući i montirajući ispoljavaju i svoju kreativnost što se ne može zanemariti, pa se zato u firmi AGACIJA uvek trude da maksimalno ispoštuju zahtev kupca i podrže njihovu kreativnost.

Krajem prve decenije postojanja firma AGACIJA je ponovo proširila deletnost i u listu postojećih poslova uvrstila proizvodnju unutrašnjih vrata od medijapana koja se lakiraju visokokvalitetnim poliuretanskim lakovima. Vrata su furnirana svim vrstama kvalitetnih furnira od

trešnje, hrasta, oraha, bukve, jasena, javora... Novost je što se ta proizvodnja obavlja na novoj lokaciji u još jednom, novom proizvodnom prostoru koji se nalazi na starom Novosadskom putu između Zemuna i Batajnice. Tu je i centralni magacin firme AGACIJA.

Za sve poslove iz svog programa rada, na obe lokacije, AGACIJA je izuzetno tehnički opremljena i osposobljena firma. Već četiri godine poseduje obradni centar BIMA 310 W, mašinu koja praktično radi sve: reže, kantuje, buši, razbušuje, obrađuje, a uz odgovarajuće alate može da proizvodi građevinsku stolariju, vrata i prozore, da obrađuje masivni nameštaj. Dakle, samo je potreban odgovarajući alat i u kompjuterizovanu mašinu uneti odgovarajući nacrt, mere i program. Nabavljene su i druge mašine, a firme je obnovila i vozni park...

U preduzeću AGACIJA, dakle, vrše prodaju i sečenje pločastih materijala i proizvodnju nameštaja po meri od panela, univera, lesonita, medijapana, radnih ploča, a u programu ove firme su galanterija i okov, kao i proizvodnja unutrašnjih vrata, furniranih i farbanih poliuretanskim lakovima.

Obe lokacije firme AGACIJA su na prostoru gde se intenzivno gradi i gde je velika koncentracija stanovništva, a gde se decenijama nedovoljno ulagalo u obnavljanje nameštaja. Te činjenice, zatim tehnička opremljenost i osposobljenost zaposlenih uz nastojanje da se interes i želja kupca uvek zadovolje, razlog su što AGACIJA ima posla i što je za proteklih četiri godine broj zaposlenih udvostručen. Danas ovde radi oko 50

- sigurnost u poslovanju

Uz poruku SVE ZA VAŠ NAMEŠTAJ I ENTERIJER, AGACIJA se bavi opremanjem po meri, a nudi kvalitetan univer, radne ploče, medijapan, lesanit, šper ploču, obradu na CNC mašini, krivolinijsko sečenje i kantovanje, okov i galanteriju, zatim furniranje po meri i želji kupca i veliki izbor prirodnih furnira.

AGACIJA takođe proizvodi unutrašnja vrata savremenog dizajnirana, furnirana i farbana visokokvalitetnim poliuretanskim lakovima.

Ljudi čiji je nivo identifikacije sa ciljevima firme proporcionalan radnom doprinosu i činjenici da se plaća rad, a napredovati može samo firma u kojoj se zna šta ko radi i za šta odgovara.

– U svakom poslu je važno raditi prema nekim normama i pridržavati se onoga što se zove poslovni moral. Takav pristup daje sigurnost, pogotovo kada se radi o tipično porodičnoj firmi kakva je AGACIJA. Nama je vrlo važan kontinuitet u poslu koji daje sigurnost u poslovanju i obezbeđuje promet dovoljan za egzistenciju zaposlenih, za plate, doprinose, porez, amortizaciju... Vremena su promenljiva, a planiranje i očekivanje treba prilagoditi društvenim uslovima – kaže gospodin Slobodan Lazić. – Takođe je vrlo važno uz nastojanje da se radi više, raditi što kvalitetnije. Kvalitet, ustvari, mora biti primaran i nije potrebno po svaku cenu juriti obim poslova. U svemu treba imati meru. Uz dobar plan i organizaciju postiže se optimum, a tako čovek može da traje dugo, da bude zdrav i produktivan. Važniji su, dakle, kvalitet rada i konrinuitet u poslovanju. To je put da opstanemo na tržištu i da se razvijamo, a da naši kupci budu zadovoljni. A zadovoljan kupac će uvek ponovo doći ili poslati novog... Takođe je važno biti fleksibilan i prilagoditi se zahtevima tržišta. Tome je podređena i naša oprema, naše mašine i svi zaposleni.

Permanently u razvoju i investicijama AGACIJA je poboljšala asortiman i kvalitet proizvodnje. Uz to je proširila obim posla, povećala broj zaposlenih i osvojila još jednu atraktivnu lokaciju.

Programu rada i odnosi u firmi AGACIJA su očigledno podređeni ciljevima ove firme. A ciljevi su kontinuitet u radu i sigurnost u poslovanju koji se prvenstveno ostvaruju kroz kvalitet proizvoda gde se ni u jednoj situaciji ne može za-

nemariti asortiman. U takvu koncepciju ove firme uklapa se i činjenica da je sin vlasnika firme AGACIJA, Marko Lazić, po svemu sudeći talentovan u ovoj branši. Marko je srednjoškolac, učenik četvrtog razreda Drvne tehničke škole u Beogradu, a na Konkursu za dizajn nameštaja u 2007. godini u kategoriji studenata i đaka, na slobodnu temu, koji je raspisala Agencija za drvo, osvojio je prvo mesto. Zato će nam, uz čestitke, biti drago da o uspehu i ostvarenim ciljevima preduzeća AGACIJA i razvoju mladog Lazića, pišemo još u nekom narednom broju naših novina. ■

AGACIJA

Novi Beograd – Tošin bunar 232g
tel/fax. 011 319 0974, 319 2600

Batajnica – Majora Zorana Radosavljića 370
tel/fax. 011 848 8218, 377 4699

EPSILON PALFINGER

Proizvedeno u Srbiji

PALFINGER SRBIJA

- Zastupnik austrijske kompanije PALFINGER – vodećeg svetskog proizvođača hidrauličnih kamionskih kargo i šumarskih EPSILON dizalica.
- Izrada kamionskih nadgradnji – štic nadgradnje, kiperski i tovarni sanduci.

PALFINGER SRBIJA d.o.o.
Pančevački put br. 53 · 11210 Beograd
Telefoni: (011) 20-85-218 · 20-85-219 · 20-85-538
fax: (011) 20-85-539
e-mail: palfinger@eunet.yu · www.palfinger-srbija.co.yu

Beckers

Becker Acroma

The Solutions Partner for the Wood Finishing Industry

Partner sa najboljim rešenjima za završnu industrijsku obradu drveta

SC Becker Acroma Balkan S.r.l. | Timisoara | Romania | Tel.(Srbija) +381 63 111 3263 | office@beckeracroma.ro | www.beckeracroma.com

Firma KASTOR je generalni zastupnik za Srbiju italijanskih firmi EMUCA i DANCO

Najširi asortiman svih vrsta okova za nameštaj:

- ekscentri i spojnice
- točkići, nožice, kancelarijske set noge, noge za stolove
- fah nosači, matice, umeci
- aluminijumski ramovi za krila
- aluminijumski sistemi za klizna vrata
- halogena i fluo rasveta

kao i uvoznik oplemenjene iverice i kuhinjskih ploča
mađarskog proizvođača FALCO

Italijanski proizvođač šarki za nameštaj

DANCO
cerniere per mobili
furniture hinges

■ Sve vrste DANCO šarki (slide-on, clip-on)

kao i zastupnik za Srbiju firme STD

- Kompletan program svih vrsta šarki
- Klizači, metalbox, metalne air-matik fioke, teleskopski klizači

35000 JAGODINA • Ribarski put bb

tel. + 381/ 35 24 49 87, 24 49 88, 24 59 81, 24 59 87 • fax: + 381/ 35 24 59 88

e-mail: kastordoo@ptt.yu • kastordoo@nadlanu.com

KASTOR DOO

Uvek među

Pored proizvodnje vrata, prozora i ukrasnih lajsni KAN-COM od punog drveta i furniranog medijapana, u kombinaciji sa inoksom i staklom, uspešno proizvodi enterijere po sistemu *ključ u ruke*.

O razvojnem putu firme KAN-COM, trenutnom stanju ovog preduzeća i njegovoj perspektivi govorio nam je Jandrija Kanazir, čovek koji se privatnim biznisom počeo baviti pre četiri decenije, davne 1968. godine. Njegovoj priči i razvojnem putu odgovara ona stara mudrost koja prati hrabre, sigurne i retke, a koja kaže da pobeđuje ko se usuđuje...

- Startovao sam u jednoj maloj radionici sa tri radnika i uz kvalitetan i uporan rad postepeno sticao poznanstvo i autoritet na tržištu. Bilo je to vreme kada nije bilo lako baviti se privatnim poslom, a ja sam se u početku bavio enterijerima jer je za tu delatnost bilo potrebno relativno malo mašina, a više ljudskog, zanatskog rada. Već 1972. godine sam imao novu, znatno veću radionicu i osam zaposlenih, a osvajali smo i veće poslove. Važno je istaći da sam bio član zadruge FENIKS i da su kroz zadrugarstvo uvećavane moje pozicije, da se stvarala

veća mogućnost za dobijanje novih poslova, ali je takođe vrlo važno da smo preko zadruge dobijali repromaterijal bez poreza - seća se gospodin Kanazir. - Ja sam bio 48. član zadruge, a zanimljivo je da se, pored već definisanih uslova, članstvo sticalo uz dva svedoka koji bi potvrdili da je novi član častan, dobar i pošten čovek...

Poslovi su se postepeno proširivali i naš sagovornik je počeo da radi opremanje i akustiku za radio stanice. Prvi posao je bio u Radio Beogradu gde je radila slovenačka firma TERMIKA iz Ljubljane. Oni su u početku angažovali Kanazira, a on je kasnije preuzeo sve poslove iz ove oblasti tako da je za narednih petnaestak godina radio akustiku u većini radio stanica širom Srbije.

I kao što nagrada uvek dolazi kao posledica dobro obavljenog posla, tako se u svakom dobro obavljenom poslu otvaraju različite mogućnosti, pa je gospodin Jandrija Kanazir počeo da se bavi i proizvodnjom aplikacionih lajsni

za fabrike nameštaja. Do tada su se ukrasne lajsne mahom uvozile iz Italije i Slovenije, pa je realizacija Kanazirove ideja u tom času značila pun pogodak. Počela je serijska, stabilna proizvodnja ukrasnih lajsni, a znatan broj fabrika nameštaja je u Zanatskoj radnji DRVO-PROFIL, čiji je vlasnik bio Jandrija Kanazir, imala sigurnog partnera...

- Vreme je prolazilo, a mi smo radili i stasavali. Na vreme smo reagovali na promenjene društvene uslove, tako da smo među prvim, moja kćerka, sin i je, početkom 1990. godine, osnovali preduzeća KAN-COM. Njih dvoje su već uveliko radili u našoj firmi, a posao se sve više razvijao. Uvek smo imali jasnu viziju u kom pravcu treba da ide proizvodni program i na koji način da se obezbedi kontinuitet razvoja našeg

osnivač i vlasnik firme KAN-COM iz Nove Pazove

uspešnima

Jandrija Knanazir,
osnivač i vlasnik firme KAN-COM iz Nove Pazove

preduzeća – kaže gospodin Kanazir. – Ubrzo smo počeli proizvodnju građevinske stolarije koja je već više od dve ipo decenije osnova proizvodnog programa preduzeća KAN-COM. Najčešće se radi o saradnji sa građevinskim firmama koje grade objekte, a mi ih pratimo izradom građevinske stolarije, ali i opremanjem enterijera, jer pored proizvodnje vrata, prozora i lajsni KAN-COM od punog drveta i furniranog medijapana, u kombinaciji sa inoksom i staklom, uspešno proizvodi enterijere po sistemu *ključ u ruke*, objašnjava naš sagovornik. – Svi proizvodni procesi se obavljaju u okviru naše fabrike, a takav način organizovanja proizvodnje je moguć zato što smo tehnološki adekvatno opremljeni i što imamo zaposlene kvalifikovane i stručne ljude. Zato smo u prilici da strogo poštujemo dogovorene rokove i da unapredimo kvalitet naših proizvoda i usluga.

Proizvodi firme KAN-COM su prepoznatljivi i ukrašavaju mnoge stambene i poslovne objekte širom naše zemlje, ali i u zemljama u okruženju, u

Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, zatim u Rusiji, Kazahstanu, Francuskoj, Irskoj...

- Uvek sam radio specifične poslove, poslove koji su zahtevali znanje, stručnost i dobru organizaciju. Bio sam principijelan i dosledan, ali i dovoljno fleksibilan, tako da sam se lako prilagođavao zahtevima tržišta... Zato smo uvek bili uspešni i među uspešnima. Naš razvojni put je bio garancija našeg uspeha. A preduzeća i privrednici se mogu deliti samo na uspešne i neuspešne. Podela na mala i velika preduzeća je veštačka i tržišno nepotpuna... A ja sam uspeo da svoje znanje i iskustvo, sticano godinama, prenesem na sina i kćerku koji su danas takode uspešni i koji vode dva različita preduzeća u finalnoj preradi drveta. Oni su, pre svega, uspešni ljudi, a imam i četiri unuka. To je dovoljan razlog da budem srećan i zadovoljan. Imamo tradiciju za ponos, a naš slogan glasi: *Mi znamo sa drvatom!* Verujem da će moji unuci nastaviti i unaprediti našu porodičnu tradiciju – sa zadovoljstvom završava svoje kazivanje gospodin Jandrija Kanazir. ■

KAN-COM doo
Industrijska zona bb, 22330 NOVA PAZOVA
tel: 022 323 115, 323 398 fax: 323 114
e-mail: sm.kancom@neobee.net, www.kan-com.co.yu

Prevent-TRO-S d.o.o.
Bačka Topola

**KRUŽNE TESTERE
BURGIJE
GLODALA
NADSTOLNA GLODALA
SLOGOVI GLODALA
ABRIHTER NOŽEVI
NOŽEVI ZA DROBILICE
TM I HSS PLOČICE**

**IZRADA ALATA
PO ZAHTEVIMA KUPCA**

Alati za obradu drveta

Industrijski noževi

Proizvodi od tvrdog metala

PREVENT-TRO-S d.o.o.

1. maja 26/2, Bačka Topola

tel: 024/ 715-811

tel/fax: 024/ 715-249

e-mail: preventtros@stcable.co.yu

www.prevent-tro.si

**SUŠARE ZA DRVO
AUTOMATI ZA SUŠARE
VLAGOMERI**

NIGOS
ELEKTRONIK • NIŠ

18000 Niš, Srbija

Borislava Nikolića - Serbože 12

Tel/Fax: +381(0)18 / 211-212, 217-468, 217-469

E-mail: office@nigos.co.yu, golub@nigos.co.yu

Internet: www.nigos.co.yu

Boje bez granica

Milesi spa je jedna od vodećih svetskih firmi specijalizovanih za proizvodnju boja za drvo sa proizvodnim pogonima i trgovinama u većini evropskih zemalja i distributerima u Južnoj Americi, Aziji i Severnoj Africi.

Milesi spa nudi svojim kupcima najbolja rešenja za zaštitu svih vrsta drveta širokom paletom proizvoda pogodnih za nanošenje svim načinima.

Podatak da *Milesi* učestvuje sa približno 30% ukupne prodaje na svim značajnijim tržištima koje pokriva (Italija, Španija, Mađarska...), govori sam za sebe.

Maksimalna podrška, rešavanje postavljenih zahteva i otklanjanje eventualnih problema u lakirnicama su naš prioritet.

Asortiman Milesijevih proizvoda uključuje dve kompletne linije, na bazi vode i na bazi rastvarača, koje su odlične za široki opseg ciklusa bojenja i metoda primene, ručno ili industrijskim tehnikama.

Ceo asortiman proizvoda se isporučuje u različitim pakovanjima kako bi zadovoljili kako male tako i velike profesionalne korisnike.

Idealni za zaštitu drveta i restauraciju starih prozora i vrata, ovi proizvodi su takođe perfektni za sve vrste drveta, četinarskog i listopadnog koje se uobičajeno koriste za spoljašnju upotrebu.

GRANTEX d.o.o.
11000 Beograd
Koste Glavinića 2
tel. 011 2651-462, 3067-415
tel/fax. 011 3691-815

Drvene
konstrukcije u
arhitekturi i
građevinarstvu

LKV
Laki Krovni
Vezači

LLD
Lepljeno
Lamelirano
Drvo

LKV CENTAR

Ugrinovačka 270p
Dobanovci, Beograd
tel./fax: 011/ 8468 090, 8468 096
e-mail: office@lkvcentar.com

www.lkvcentar.com

**tračne testere
i gateri**

UDDEHOLM

SERVIS
oštrenje testera i alata za:
drvo, aluminijum, PVC

oštrenje grafičkih
noževa do 2 m

**VELIKO SNIŽENJE
CENA GLODALA**

BRATSTVO
mašine za obradu drveta i oštrilice

Kordun
1918

Kordun grupa doo
Beograd, Kneza Višeslava 1
(zgrada Šumarskog fakulteta)

011/35-46-219
kordun3@verat.net
www.kordun.co.yu

11070 Novi Beograd
Bulevar AVNOJ-a 44a
tel/fax: 011/ 31 10 294, 31 10 295
e-mail: cim@eunet.yu • www.cim.co.yu

Izrađeno od drveta ...

© cradgroup.net

izrađeno od drveta
mašinske i ručne izrade

Ploče od iverice
sirove ploče od iverice | oplemenjene ploče od iverice

Unutrašnja vrata
glatka vrata | stilska vrata

Rezana građa
rezana građa građevinskog kvaliteta |
rezana građa stolarskog kvaliteta

lesna
GRUPA PREVENT

LESNA TIP Otiški Vrh d.d.
Ljubazni do prirode i okoline

Lesna TIP Tovarna ivernih plošč Otiški Vrh d.d.,
Šentjanž pri Dravogradu 133, SI – 2373 Šentjanž pri Dravogradu

www.lesna-tip.si | info@lesna-tip.si

HOFFMANN-SCHWALBE.DE

HOFFMANN

SISTEM HOFFMANN LASTAVICE

... ZA SAVRŠEN REZULTAT

HOFFMANN SISTEM ZA SPAJANJE JE SAVRŠENO EFIKASAN I PRIMENLJIV KAKO ZA MALE STOLARSKE RADIONICE, TAKO I ZA VELIKE INDUSTRIJE. SA OVIM SISTEMOM SE ELIMINIŠU SVI POTENCIJALNI PROBLEMI. RASPON PRIMENE OVOG SISTEMA JE OGROMAN I KREĆE SE OD DELIKATNIH SPOJEVA DO KONSTRUKCIJA KROVOVA I FASADA. POSTIŽE SE DO 70% BRŽE SPAJANJE U ODNOSU NA DRUGE SISTEME.

- SVE VRSTE SPOJEVA U PROIZVODNJI NAMEŠTAJA
- PROZORSKA I VRATNA KRILA
- RUKOHVATI
- LUKOVI I REŠETKASTE KONSTRUKCIJE
- FASADNE KONSTRUKCIJE

MAŠINSKA TEHNOLOGIJA

HOFFMANN NUDI VELIKU LEPEZU MAŠINA ZA SASTAVE LASTAVIČIN REP, OD RUČNIH STONIH MODELA DO VELIKIH KOMPJUTERIZOVANIH MAŠINA SA MNOGOSTRUKIM KARAKTERISTIKAMA.

VAŠ
NAJBOLJI
STROJ:

HOFFMANN

www.Hoffmann-Schwalbe.de

ZVANIČNI ZASTUPNIK I UVOZNIK:
FURNEX TRADING CO. LTD. D.O.O.
DUBROVAČKA 4, 11000 BEOGRAD, SRBIJA
Tel/fax: +381 /11/ 2639 014; 2639 716
E-mail: furnex@verat.net

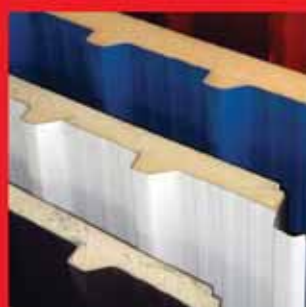
Proizvodnja
čeličnog
pocinkovanog
bojenog
trapeznog lima
LKV PRIME®

Horizontalni i
vertikalni **OLUCI**
sa svim pratećim
priborom

Krovni i fasadni
PANELI

Antikondenz
FOLIJA

VIJCI i ostala
prateća oprema

 LKV CENTAR

Ugrinovačka 270p
Dobanovci, Beograd
tel./fax: 011/ 8468 090; 8468 096
e-mail: office@lkvcentar.com

www.lkvcentar.com

MADE IN ITALY USPEŠNO

SISTEMI OKOVA ZA VRATA I PROZORE

AGB CARINSKI MAGACIN - AGB SERVIS BEOGRAD
Omladinskih brigada 31 - 11070 NOVI BEOGRAD - 011 318 09 98 - www.agb.it

Naš sagovornik Dobrica Sebić,
vlasnik firme ARTE DEL ROVERE iz Verone

Sve slično, ali ništa isto

IZUZETNO zapažen nastup na proteklom Sajmu nameštaja u Beogradu imala je firma *ARTE DEL ROVERE* čiji je vlasnik Dobrica Sebić. Proizvodni program ove firme se zasniva na panjevima i trupcima koje je obično izbacila voda ili se drvo vadi iz reke.

- Takvo drvo je u vodi preživelo jedan proces svojevrsne konzervacije i u odgovarajućim uslovima može dugo trajati. Objektivno, radi se o drvetu koje je već počelo da propada i ukoliko bi i dalje ostalo u vodi, taj proces bi bio nastavljen. Mi ga spasavamo i koristimo njegovu prirodnu formu. Takvo drvo, nakon procesa sušenja, obrađujemo i doradujemo na jedan umetnički način i dajemo mu novi život, novu upotrebnu vrednost i rustični karakter – objašnjava gospodin Sebić.

Zanimljivo je da je naš sagovornik, inače rodom iz Velikog Aleksandrovcu, svoje preduzeće *ARTE DEL ROVERE* osnovao pre petnaest godina u Italiji. Danas je to afirmisana firma iz Verone čiji je proizvodni program prepoznatljiv i ukrašava veliki broj lokala u Švajcarskoj, Nemačkoj i Italiji.

Ova firma koristi i uvažava formu drveta zatečenu u prirodi i nema nekih pravila u snabdevanju sirovinom. Danas su u proizvodnom programu firme *ARTE DEL ROVERE* tronošci, stolice, fotele, stolovi, kreveti, ormari, poneka skulptura, sve od punog, masivnog drveta i sve što zahtevaju kupci, najčešće restorani, kafići, planinarski domovi i ponekad domaćinstva. Za ovaj program se najčešće koristi drvo vrbe, jove, oraha, jabuke, trešnje i lipe.

Firma *ARTE DEL ROVERE* već dve godine izlaže na Beogradskom sajmu i zbog velikog interesovanja naših kupaca gospodin Dobrica Sebić je odlučio da u Kruševcu osnuje preduzeće čiji će proizvodni program biti isti kao i u Veroni.

- Nas motiviše činjenica da je narod oduševljen našim radom – kaže Dobrica Sebić i sa ponosom ističe da je mnogo toga u obradi drveta naučio od svog prijatelja Božidara Ristića, majstora skulpture. Treći član ovog kreativnog tima je Branimir Đokić, a pomaže im još nekoliko stolara.

- Ovo je najbolji način nastavljanja prirodnog života. Ovde su svi elementi slični, ali ni jedan nije isti. Ovaj nameštaj ima individualnost i originalnost – rekao je dr Blažo R. Zlopaša, poznati estetski stomatolog i implantolog iz Beograda, oduševljen kreacijama firme *ARTE DEL ROVERE*, koja će možda na našem prostoru dobiti neko naše ime. Ali, to je manje važno. Više je važno da će ova proizvodnja uskoro biti deo ponude našeg tržišta i da će biti dostupna širem krugu naših kupaca. ■

e-mail: office@arte-del-rovere.com
www.arte-del-rovere.com

Prikaz monografije

HRAST KITNJAK U SRBIJI

Povodom 87-godišnjice Šumarskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i 100-godišnjice Udruženja šumarskih inženjera i tehničara Srbije iz štampe je izašla monografija pod nazivom „Hrast kitnjak (*Quercus petraea* agg. Ehrendorfer 1967) u Srbiji“. Izdavači monografije su Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu i Udruženje šumarskih inženjera i tehničara Srbije. Glavni urednik je prof. dr Ljubivoje Stojanović, a redakcioni odbor su činili 9 profesora Šumarskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i to: prof. dr Ljubivoje Stojanović, prof. dr Vasilije Isajev, prof. dr Dragan Karadžić, prof. dr Milun Krstić, prof. dr Vojislav Bajić, prof. dr Milan Medarević, prof. dr Borislav Šoškić, prof. dr Rade Cvjetičanin i prof. dr Nenad Ranković.

Recenzenti monografije su eminentna imena šumarske nauke; prof. dr Branislav Jovanović, prof. dr Živojin Milin, dr Milutin Jovanović, prof. dr Mihajlo Nikolić, prof. dr Vladimir Lazarev i dr Predrag Aleksić.

U izradi ove monografije učestvovalo je 27 autora - naučnih radnika sa Šumarskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Monografija je odštampana na 498 strana, a obuhvata 88 fotografija, 60 tabela, 37 grafikona i 450 bibliografskih jedinica.

Sadržaj monografije je podeljen na osam poglavlja.

U prvom poglavlju obrađeni su taksonomija, ekološki uslovi i šumske zajednice hrasta kitnjaka. U Srbiji hrast kitnjak je agregat koji se sastoji od tri vrste: evropskog kitnjaka (*Quercus petraea* (Matt.) Liebl.), balkanskog kitnjaka (*Quercus daledahpii* Ten.) i transilvanskog kitnjaka (*Quercus polycarpa* Schur.). U ovom poglavlju su prikazani klimatski i edafski uslovi, kao i ekološki kvalitet zemljišta u šumama hrasta kitnjaka, koji u Srbiji gradi čiste i mešovite šume, a do sada je izdvojeno 13 različitih asocijacija i veći broj subasocijacija.

Drugo poglavlje obrađuje varijabilnost ove drvenaste vrste u Evropi i Srbiji. Dat je osvrt na savremene metode molekularne genetike, a zaključak glasi da je očuvanje biodiverziteta hrasta kitnjaka na našim područjima moguće podizanjem vegetativnih i generativnih semenskih plantaža, kao visokovrednih specijalizovanih pilot-objekata i živih arhiva, u kojima će se omogućiti usmereno korišćenje genofonda kojeg ova vrsta poseduje.

Treće poglavlje obrađuje problematiku zaštite šuma hrasta kitnjaka, sa fitopatološkog i entomološkog aspekta i probleme sušenja šuma. Dosadašnjim proučavanjem parazitske i saprofitske mikoflore konstatovano je 18 vrsta gnjiva na plodovima, 18 na lišću, 27 vrsta na kori izbojaka, grana i stabla i 34 različite vrste gljiva prozrokovaca truleži. Tokom dugogodišnjih proučavanja entomofaune hrasta kitnjaka u šumama na području Srbije zabeležene su 272 vrste fitofagnih insekata. U ovom poglavlju konstatovano je da u procesu sušenja šuma hrasta kitnjaka učestvuju više štetnih faktora abiotičke i biotičke prirode, a među njima su najznačajniji klimatski poremećaji, štetan uticaj defolijatora, pepelnica i traheomikoze.

Četvrto poglavlje obrađuje materiju koja se odnosi na problematiku gajenja kitnjakovih šuma u Srbiji. Ukazano je na opšte stanje i uzgojne probleme u ovim šumama koje karakterišu nedovoljni proizvodni efekti, nepovoljna starosna struktura i nepovoljno sastojinsko i zdravstveno stanje. Utvrđeni su modeli zavisnosti osnovnih elemenata izgrađenosti kitnjakovih sastojina i dato proizvodno diferenciranje kitnjakovih šuma. Istaknute su osnovne bioekološke karakteristike kitnjaka, koje pružaju pouzdanu osnovu za određivanje uzgojnog pristupa i tretmana sastojina i izbor odgovarajućeg načina prirodne obnove i nege šuma.

U petom poglavlju pod nazivom „Korišćenje nekih resursa u šumama hrasta kitnjaka“ obrađuje se korišćenje drvnih proizvoda i značaj lovne privrede. U ovom poglavlju se konstatuje da je za primenu savremenih tehničko-tehnoloških rešenja potrebna odgovarajuća otvorenost šuma, mrežom šumskih komunikacija. U cilju korišćenja lovnih resursa u šumama hrasta kitnjaka brojnost lovne divljači, iako je u porastu, nije dostigla optimum.

Šesto poglavlje obrađuje materiju koja se odnosi na stanje i planiranje gazdovanja šumama hrasta kitnjaka. Konstatovano je da je učešće šuma hrasta kitnjaka u šumskom fondu Srbije iznosi 186.192 ha ili 10,3%. Do sada je izdvojeno 23 tipa šuma hrasta kitnjaka, a sve sastojine razvrstane su u 22 namenske celine u kojima je definisano 14 posebnih ciljeva gazdovanja šumama. Pri tome dominiraju šume proizvodnog karaktera, čije je učešće po površini 55%, zaštitne šume čine 28%, dok je učešće šuma hrasta kitnjaka u nacionalnim parkovima oko 14%.

Sedmo poglavlje odnosi se na analizu svojstava, proizvodnje i upotrebljivosti drveta hrasta kitnjaka. Drvo hrasta kitnjaka u primarnoj preradi drveta koristi se za proizvodnju furnira i rezane građe. Sporedni proizvodi iz primarsne prerade i manje kvalitetni materijal koristi se za proizvodnju raznih vrsta ploča i za ogrev. U finalnoj preradi drvo hrasta kitnjaka ima široku primenu u proizvodnji nameštaja i uređivanju enterijera. Konstatuje se da je situacija u domenu drvnoprerađivačke industrije nezadovoljavajuća, jer je loša kvalitativna struktura hrasta kitnjaka tj. glavni problem predstavlja nedostatak dovoljne količine sortimenata odgovarajućih dimenzija i kvaliteta.

U osmom poglavlju predstavljene su proizvodnja, uvoz, izvoz i tržište hrastovine tj. najznačajnija ekonomska kretanja i stanje na tržištu hrastovog drveta. Kada je u pitanju obim proizvodnje hrastovih najkvalitetnijih trupaca (za furnir i za rezanje) zapaža se da je u periodu od 1980. do 2003. godine bilo uspona i padova što ima za posledicu uticaja brojnih faktora. U ovom poglavlju predstavljene su osnovne karakteristike rezane građe hrastova, sa napomenom da je tržište evropske unije glavno tržište za izvoz hrastovog drveta iz Srbije, imajući u vidu da hrast predstavlja drugu po značaju vrstu drveta u izvozu trupaca i rezane građe lišćara Srbije.

U monografiji se konstatuje da današnje stanje šuma hrasta kitnjaka sa stanovišta biološkog, ekološkog i privrednog značaja nije zadovoljavajuće, a ono se ogleda u velikoj izmenjenosti prirodnog sastava šuma, u velikom učešću izdaćkih i degradiranih šuma, niskom proizvodnom potencijalu, kao i intenzivnom procesu sušenja šuma. To sve predstavlja izazov i osnovu za dalji rad svih šumarskih stručnjaka koji se bave problematikom kitnjakovih šuma, u cilju obezbeđenja trajnosti gazdovanja (održivog razvoja) i osiguranja stabilnosti ovih značajnih šumskih ekosistema.

Monografija o hrastu kitnjaku u Srbiji se preporučuje svim naučnim institucijama i preduzećima koja se bave šumarstvom, preradom drveta i zaštitom prirodnih resursa, kao i široj čitalačkoj publici. ■

Prof.dr Rade Cvjetičanin

COSTA
LEVIGATRICI

ŠIROKOTRAČNE BRUSILICE

Mašine za brušenje – kalibriranje

A
SERIE

Mašine za brušenje

S
SERIE

Mašine za kalibriranje – brušenje

- Brusni agregati odozgo
- Brusni agregati odozdo
- Linija za brušenje

K
SERIE

Ove godine firma M.A.S.S. ALATI iz Beograda će napuniti 15 godina postojanja, uspešnog rada i razvoja. Firma je osnovana 1993. godine i u početku se zvala M.A.S.S. TRADE, da bi ubrzo poromenila ime u M.A.S.S. ALATI pri čemu je već u nazivu jasno naglašen osnovni program poslovanja ovog preduzeća.

- Naša osnovna deletnost je veleprodaja i maloprodaja kompletnog alata za drvenu industriju i proizvodnju nameštaja, zatim za građevinarstvo, obradu metala i automobilsku industriju, kao i alata druge profesionalne i specijalne namene. U našem programu su kvalitetni alati nekoliko poznatih proizvođača alata iz Nemačke. Kada je reč o alatu za obradu drveta, tu su prvenstveno alati nemačke firme FESTOOL koja proizvodi električni ručni alat za površinsku obradu drveta i koja je, sigurno, u tom delu, vodeći evropski brend. FESTOOL je prošle godine obeležio 80 godina postojanja, dok je poznati proizvođač pištolja za farbanje firma SATO prošle godine obeležila punih 100 godina postojanja. Uz dugogodišnju saradnju mi smo od naših dobavljača usvojili niz pravila poslovnog ponašanja, što kvalitetu naše ponuda daje posebnu dimenziju. Tu prvenstveno mislim na korektan odnos prema našim kupcima, obuku kadrova, zatim prezentaciju alata na terenu, obezbeđen lager

rezervnih delova i servis, izuzetno širok lager, odnose sa javnošću i marketing, kao i sve drugo što prati kvalitet alata koji je u našoj ponudi – objašnjava vlasnik i direktor firme M.A.S.S. ALATI, gospodin Ljuboša Jovanović.

Spomenimo takođe da je u ponudi firme M.A.S.S. ALATI proizvodni program firme BOSCH, a, kao što je poznato, radi se o kvalitetnim ručnim alatima. Tu je i program firme RUKO sa kompletnim i kvalitetnim asortimanom reznog alata.

FESTOOL

SATA

BOSCH

RUKO
Germany

M.A.S.S. ALATI Beograd – 15 godina na tržištu Srbije

profesionalce

U ponudi firme M.A.S.S. ALATI je širok asortiman kvalitetnih alata nekoliko značajnih svetskih brendova. Već nekoliko godina zaredom ova firma svojim poslovnim partnerima i posetiocima Sajma nameštaja nudi širok asortiman kvalitetnih alata za profesionalnu upotrebu.

Uz veleprodaju firma M.A.S.S. ALATI ima sopstvenu maloprodaju alata u Beogradu i Svilajncu, a program ove firme se može naći u velikom broju maloprodajnih objekata širom naše zemlje.

Značajno je istaći da su M.A.S.S. ALATI krajem prošle godine dobili generalno zastupništvo za uvoz i distribuciju fenova za varenje koji se najčešće koriste u građevinarstvu i za postavljanje izolacija. Ove fonove proizvodi firma LEISTER iz Švajcarske.

Treba reći da je veliki broj preduzeća koja se bave preradom drveta i proizvodnjom nameštaja u firmi M.A.S.S. ALATI prepoznao pouzdanog partnera, a to znači da zastupamo i distribuiramo kvalitetan alat poznatih svetskih brendova, kaže naš sagovornik.

Takva praksa će u ovoj porodičnoj firmi biti nastavljena, a saznali smo ponešto i o planovima i nameri vlasnika ovog preduzeća o čemu ćemo rado pisati u nekom od narednih brojeva našeg časopisa. ■

M.A.S.S. ALATI
Dragoslava Srejovića 83b · 11060 Beograd
tel/fax: +381 (0)11 277 25 94 · 277 18 02 · 297 00 62 · 297 00 63
e-mail: massalati@kbcnet.co.yu · www.massalati.co.yu

Indija – novo tržište za izvoznike nameštaja iz Evrope

PIŠE: prof. dr Branko Glavonjić

NAKON pretrpljenog šoka izazvanog naglim prodorom nameštaja iz Kine, vodeće evropske zemlje u proizvodnji nameštaja kreirale su strategiju osвете proizvođačima nameštaja sa Dalekog Istoka u kojoj je centralno mesto zauzela Indija kao druga najmnogoljudnija zemlja u tom regionu.

Tokom 2006. i 2007. godine mnoge privredne delegacije iz Italije, Nemačke, Francuske i Češke Republike boravile su u Indiji sa ciljem sagledavanja tržišnih potencijala za nastup svojih proizvođača na ovom tržištu. Posebno aktivne bile su privredne delegacije iz Italije koje su organizovale i nastup svojih proizvođača na sajmovima nameštaja u najvećim gradovima u Indiji, kao i nastup proizvođača nameštaja iz Indije na sajmu nameštaja u Udinama tokom septembra 2007. godine.

U cilju sagledavanja osnovnih tržišnih potencijala Indije kada je u pitanju potrošnja nameštaja, u nastavku je dat njegov kratak prikaz koji može biti od koristi i proizvođačima nameštaja u Srbiji. Ovo tim pre što je Indija trenutno na sedmom mestu u svetu kao destinacija po atraktivnosti za direktna strana ulaganja i jedna od destinacija u svetu u kojoj se očekuje najveća stopa rasta potrošnje nameštaja u narednih deset godina.

Tržište Indije podeljeno je u pet klasa, sa stanovišta kupovne moći domaćinstava (prema *National Council of Applied Economic Research*):

- Prvu klasu sačinjavaju bogati potrošači sa prihodima iznad 5.600 US\$ *per capita*. Procene su da takvih domaćinstava u Indiji trenutno ima oko 6 miliona.

- Drugu klasu sačinjavaju potrošači sa prihodima od 1.000-5.600 US\$ *per capita*. Procene su da se broj domaćinstava u ovoj klasi kreće oko 75 miliona.

- Treću klasu sačinjavaju domaćinstva sa prihodima od 500-1.000 US\$ *per capita*, a njihov broj procenjuje se na 78 miliona. Ova klasa predstavlja ujedno i najbrojniju klasu potrošača.

- Četvrtu klasu sačinjavaju domaćinstva sa prihodima od 360-500 US\$ *per capita*, a njihov broj iznosi oko 33 miliona.

- Petu i najsiromašniju klasu sačinjava 17 miliona domaćinstava sa prihodima ispod 360 US\$ *per capita*.

Stalni rast potražnje za nameštajem rezultat je izraženih potreba domaćinstava ali i naglog razvoja stambene izgradnje, posebno u gradovima. Naime, prema planovima Vlade u narednih 15 godina očekuje se izgradnja oko 140 miliona stambenih jedinica ili oko 10 miliona godišnje.

Uparedo sa rastom stambene izgradnje rasla je i izgradnja poslovnih objekata kao rezultat povećane tražnje za kadrovima iz oblasti informacionih tehnologija (IT). Procene su da će u narednih pet godina biti izgrađeno oko 55 miliona m² poslovnog prostora za ove potrebe.

Dodatnom rastu potražnje za nameštajem doprinosi i sektor turizma koji predstavlja važnu privrednu delatnost sa učešćem od 5,3% u GDP Indije. Broj stranih turista koji je posetio Indiju u 2006. godini iznosio je 4,4 miliona. Razvoj turizma za bogatu i srednje bogatu klijentelu uticao je na izgradnju i renoviranje brojnih hotela.

Za potrebe domaćeg stanovništva intenzivirana je izgradnja velikih šoping molova. Očekivanja su da će do 2010. godine u Indiji biti oko 600 šoping molova.

Navedene brojke i kratki komentari pokazuju da će potražnja za nameštajem u narednih 15 godina u Indiji biti u stalnom rastu. Deo te potražnje biće zadovoljen domaćom proizvodnjom, a deo uvozom nameštaja.

Proizvodnja nameštaja u Indiji predstavlja jednu od značajnijih industrijskih grana koja beleži velike stope rasta. Za poslednjih pet godina stopa rasta proizvodnje nameštaja je udvostručena, a prognoze pokazuju njen dalji rast do 2010. godine. Za 2008. godinu predviđena je stopa rasta od 8%.

U strukturi proizvodnje nameštaja najznačajnije mesto pripada kućnom nameštaju sa učešćem od 62% (2006.), a slede kancelarijski i kuhinjski nameštaj sa 15% i 8% (*grafikon*).

Najveći deo proizvodnje nameštaja se plasira na domaće tržište, a oko 20% se izvozi. Izvoz nameštaja je u porastu sa težnjom da dostigne 500 miliona US\$ do kraja 2008. godine.

Najznačajnije zemlje u koje se izvozi drveni nameštaj su zemlje Evropske unije sa učešćem od oko 60%, dok se 30% izvozi u SAD. Od zemalja Evropske unije oko 45% ukupnog izvoza ostvaruje se u Francusku, Italiju, Španiju, Nemačku i Holandiju.

Istovremeno sa rastom potrošnje nameštaja rastao je i njegov uvoz. U 2006. godini on je iznosio 200 miliona US\$ i u odnosu na 2003. godinu povećan je za 2,5 puta. Nameštaj se najviše uvozi iz Malezije koja je učestvovala sa 24% u ukupnom uvozu u 2006. godini, a slede Kina (17%) i Italija sa učešćem od 10%. Od ostalih zemalja iz Evrope značajnije učešće imaju Nemačka (5%) i Češka Republika (3%). Iz Italije se uvoze najviše kuhinje, kancelarijski nameštaj i kreveti. U odnosu na 2000. godinu Italija je povećala izvoz nameštaja u Indiju za 10,2 puta.

Distribucija nameštaja obavlja se najvećim delom preko veletrgovina koje imaju svoje prodajne agente koji uspostavljaju poslovnu saradnju sa prodavcima na malo. ■

Autor ovog teksta je vanredni profesor na Šumarskom fakultetu u Beogradu

- SUDOPERE
- ASPIRATORI
- GN POSUDE

- OKOV ZA PVC, DRVENU I ALU-STOLARIJU
- KROVNI PROZORI
- TAVANSKE STEPENICE

Zastupnik i distributer za Srbiju

LOŽ d.o.o. ŠIMANOVCI

22310 Šimanovci · Krnješevačka bb
tel. 022 80 175, 80 176 · fax. 022 80 050
e-mail: office@lozbgd.co.yu

ProfiRip-serija

- Podešavajuće testere
- TimberMax optimiziranje
- Quickfix sistem podešavanja

RAIMANN optimizirajući i višelisni cirkulari podrazumevaju fleksibilnost, najbolji rezultat i smanjenje troškova kod rezanja. Brzo podešavanje putem „Quickfix“-a. Visoko profitabilno sa 6 pokretnih testera. Veće iskorišćenje drveta sa „TimberMax“-om. A nakon rezanja ide se direktno na lepljenje. Tako dobro radi ProfiRip!

Raimann **WEINIG GRUPPE**

Zastupnik za Srbiju i Crnu Goru, MW-GROUP, Vesna Milenković,
Čupićeva 1/1, 37000 Kruševac
Tel.: 037 445 077, Fax: 037 445 070, E-Mail: milenkovicv@ptt.yu

Alati za obradu drveta

- Kružne testere sa TM i DIA zupcima
- Ostali TM i DIA alati

Mašine za obradu drveta

- Formatizer
- Kantarice
- Stolarske mašine
- Viševretene bušilice
- Brusilice
- Obrada furnira
- Otprašivanje i briketiranje

Oštrenje TM i DIA testera i alata

AKE
Djantar

AKCIJA

NOVE,
VEOMA POVOLJNE CENE
KRUŽNIH TESTERA
SA TM ZUPCIMA

AKE-Djantar d.o.o.
24300 Bačka Topola
Glavna 60
tel/fax. 024/ 715-849, 711-053
ake@ake-djantar.com
www.ake.de

VRATA

spoljašnja • unutrašnja • balkon • klizna

PROZORI

drvo - drvo • drvo - aluminijum

podromanija
SOKOLAC Bosna i Hercegovina
Tel: +387 (0) 57/447-972, 447-352
Fax: +387 (0) 57/447-351
E-mail: podrom@paleol.net
www.podromanija.com

KLEIBERIT®

LEPKOVI

- Topivi lepkovi u granulama i patronama za "kantovanje".
- Lepak za vruće prese u prahu bez formaldehida.
- Lepkovi za sve vrste drveta - PVAC - D2, D3, D4.
- PUR lepkovi za drvo D4 i vodootporni.
- Lepkovi za "sendvič" ploče i panele.
- Lepkovi za parket, jednokomponentni i dvokomponentni.
- PUR pene raznih tipova i primena. (2K i 1K)
- Poliuretanski (PUR) lepkovi za kaširanje i lepljenje.
- Reaktivni lepkovi za vakuum - membranske prese.
- Lepkovi i diht mase za građevinarstvo. itd.!

U našem asortimanu se nalazi preko 400 tipova lepkova.
Ako imate specifične zahteve, nazovite nas, uložićemo
maksimalan trud da Vam izađemo u susret!
Svi naši proizvodi poseduju potrebne sertifikate!

ZASTUPNIŠTVO I VELEPRODAJA:

KLEIBER doo

Beograd

TEL: 011/30 46 541 & 063/350 993

www.lepak.eu

Kružne testere
Gater testere
Tračne testere
Abrihter noževi
Noževi za sekiroštroj
Noževi za drobilicu
Glodala
Nadstolna glodala
Burgije

MAKO
Platonova 18, 24000 Subotica
Tel./Fax: 024/ 548-055

Eurokant

PROIZVODNJA I PRODAJA:

Melaminske kant trake
Furnirane kant trake
ABS/PVC kant trake
Furnir i letve
Lepak za kant mašine

"EUROKANT" d.o.o.
SUBOTIČKA 6, 21000 NOVI SAD
tel/fax: +381 (21) 479-0288
tel/fax: +381 (21) 479-0289
e-mail: eurokant@eunet.yu

Tehnike bajcovanja

PIŠE: prof. dr Milan Jaić

Bajcevi se najčešće nanose četkom, prskanjem ili valjanjem. U industriji se koriste druge, vrlo specifične tehnologije, u zavisnosti od vrste proizvoda i primenjenog bajca.

Nanošenje bajca četkom

Mada je metod nanošenja četkom u profesionalnom lakiranju uglavnom isčezao, on se još uvek relativno često koristi za bajcovanje. Ovaj metod se posebno koristi za bajcovanje površina komplikovanog oblika. Nanošenje prskanjem bi u ovakvim slučajevima prouzrokovalo stvaranja vrtloga u uglovima, što bi dovelo do nejednake distribucije, sa svetlijim prugama na linijama vrha. Ako se bajc na-

nese četkom, površina će biti jednomerno obojena.

Bajc obično ima mali suvi ostatak i drvo ga potpuno apsorbuje. Zbog toga se tragovi koje ostavljaju dlake četke ne vide kada se koristi četka za nanošenje, što nije slučaj kada se četka koristi za nanošenje laka. Bajc bi trebalo naneti na površinu u debelom sloju, a zatim ga treba razmazati i poravnati dugim pokretima četke u pravcu vlakana. Treba koristiti četke sa veoma mekom dlakom.

Prednosti i nedostaci korišćenja ovog metoda su tipične

za nanošenje tečnih materijala četkom.

Nanošenje bajca prskanjem

Za nanošenje bajca prskanjem obično se koriste konvencionalni pištolji za lakiranje ili pumpe koji rade na niskom pritisku sa pištoljima sa mešanjem vazduha – airmix. Ova tehnika se uglavnom koristi za bajcovanje ravnih površina.

U poređenju sa nanošenjem četkom, prskanjem se postiže veća produktivnost, mada se prskanjem proizvod dosta i rasipa. Mora se izbeći

naстанak turbulencije, posebno ako predmet ima čoškove. Zato treba raditi sa relativno niskim pritiskom od oko 2 – 2,5 bara, a dizne treba da budu manje od onih koje se obično koriste za nanošenje laka, između 1,3 i 1,5 mm.

Ravnomerna obojenost se dobija čak i u zonama veće apsorpcije kada se bajc nanosi prskanjem, tj. ista količina bajca se nanosi po celoj površini. S druge strane, boja će izgledati tamnija ako se bajc nanese četkom u zonama gde drvo apsorbuje veću količinu proizvoda (na ivicama ili blizu čvorova, npr.). Količina koju

NEKOLIKO SAVETA KAKO DA DOBIJETE SAVRŠENO OBAJCOVANO DRVO

1. Pažljivo izaberite drvo

Plavkasto, izuzetno sunderasto drvo sa tragovima smole na površini nije pogodno za bajcovanje. Prisustvo mekog drveta ili nepravilan tok vlakana imaju za posledicu nejednaku obojenost. Ako se drvo furnira, mora se sprečiti da lepak probije iz pora. Lepak ne upija bajc, tako da će pore ostati neobojene. Ovaj se problem veoma često javlja, posebno kada se koristi karbamidni lepak. Da bi ovakav problem sprečili, koristite smešu lepka sa većom količinom punila (brašna) i manje vode. Lepak nanesite u najmanjoj mogućoj količini. Još jedan savet koji vam daje mo je da dodate 15-20% polivinil-acetatnog (PVA) lepka, uz napomenu da koristite lepak bez alkalnih mineralnih punioca koji mogu da ometu kiselinski katalizacioni proces karbamidne smole. Savetujemo vam i da se konsultujete sa proizvođačem lepka pre nego što počnete da radite.

Kada predmet furnirate postavljanjem furnirskih listova u suprotnim smerovima da bi dobili simetričan izgled, često možete primetiti da bajc na levoj i desnoj strani nije isti. Ovo se dešava zato što su pore furnira koji je okrenut napako nagnute prema suprotnoj strani. Za ovaj problem nema efikasnih rešenja - jedino rešenje je da popravite boju posle nanošenja prvog sloja bajca ili da nanesete bajc u boji kao završni sloj. Da bi postigli jednoobrazno bajcovanje, važno je da furniri ili masivno drvo potiču od istog debla.

Pre bajcovanja, drvo treba ravnomerno da obrusite korišćenjem brusnog papira koji ima malo veća zrna (NO 120-150).

Uvek treba brusiti u smeru protezanja vlakana. Brušenje poprečno na vlakana stvara sitne brazde koje se vide i posle nanošenja bajca. Uvek koristite novi brusni papir. Ako je brusni papir istrošen on će površinu uglačati,

što dovodi do nejednake apsorpcije bajca i stvaranja mrlja. Što su zrna grublja, to će površina bolje propuštati bajc, tako da će završni izgled biti tamniji.

Vrsta abrazivnog sredstva, stepen u kome je nanet po papiru koji služi kao podloga, tip mašine, brzina obrade predmeta kroz brusilicu i pritisak trake, sve su to promenljive koje mogu da izazovu velike razlike u upijanju bajca i razlike u završnoj boji. Zato njihova vrednost mora biti konstantna sve dok se proces obrade potpuno ne završi.

2. Po završenom brušenju pažljivo uklonite prašinu

Ako u porama ostane i najmanja količina prašine od brušenja, one će u većoj meri upiti bajc, što će dovesti do stvaranja tamnih tačaka. Kod nekih egzotičnih vrsta drveta, prašina od brušenja može čak i da spreči upijanje bajca.

3. Nanošenje bajca na ravne površine mora uvek početi od ivica

Ako radite na horizontalnim površinama, uvek radite od dna prema vrhu. Kada se koristi pištolj za prskanje, važno je naneti bajc u dva sloja, kako bi bio ravnomerno razliven. Ako horizontalne površine imaju pruge ili vertikalni dezen, prvo nanesite bajc na te površine, a zatim ravnomerno na celu površinu.

Drvo u ivičnoj zoni upija više bajca od površina paralelnih sa podužnom osom. Ovaj fenomen je uzrok veće obojenosti ovih tačaka, što je naročito vidljivo ako se bajc nanosi četkom ili sunderom. Ako koristite četku, na ove površine nanesite bajc koji je više razblažen.

Ovaj fenomen će biti manje vidljiv ako se bajc nanese prskanjem, jer će naneta količina biti ista za celu površinu. Nanošenje četkom, krpom ili sunderom je bolje rešenje ako želimo da pore drveta budu više naglašene, ili ako su površine vrlo složene. Kao što

drveta

treba naneti zavisi od vrste drveta i proizvoda koji se obrađuje. Male količine bajca sa rastvaračem koji se brzo suši ili, kao alternativa, vodeni bajcevi sa velikim molekulima koji ne mogu da u većoj meri prodru u drvo koriste se npr. za buku ili trešnju, koje se odlikuju nejednakom površinskom apsorpcijom.

Kada se bajcuju sklopljeni proizvodi (npr. stolice), bajc se nanosi potapanjem ili se prska pištoljima sa elektrostatičkim raspršivanjem. Ova tehnologija u kombinaciji sa određenim bajcom daje veoma ujednačen efekat bojenja.

smo već rekli, vazduh u pištolju za prskanje stvara vrtloge kod nepopunjenih uglova u drvetu, što sprečava da se bajc ravnomerno rasporedi.

4. Uvek unapred pripremite dovoljnu količinu bajca u željenoj nijansi

Ako se za vreme rada mora pripremiti i dodatna količina bajca, može doći do grešaka pri mešanju i stvaranja različitih nijansi.

Pre i tokom upotrebe bajc treba dobro promešati, jer su neke vrste (npr. beli bajc) veoma teške i mogu da se natalože, što će dovesti do toga da je površina različito nijansirana.

5. Različite delove drveta koji će kasnije biti sastavljeni u celinu mora bajcovati ista osoba

Različite osobe različito rukuju pištoljem za prskanje. Nanošenja bajca mogu izgledati različito, sa manje ili više upadljivom obojenošću ako ih izvršavaju različite osobe.

U proizvodnji građevinske stolarije (prozora - ramova) često se koriste uređaji sa rotacionim raspršivačima (diznama). Pri nanošenju bajc se raspršava u vrlo sitne čestice, zahvaljujući centrifugalnoj sili, i na taj način omogućava se prodiranje bajca u dovoljnoj meri.

Nanošenje bajca valjanjem, sunderom ili krpom

Kada se u industrijskoj proizvodnji mora bajcovati ravna površina, proizvod se nanosi posebnim mašinama koje ga raspoređuju po površini velikim valjcima. Bajcevi koji se koriste za ovakve mašine pripremljeni su na specifičan način.

Nanošenje sunderom ili krpom se koristi kada želimo da postignemo ravnomernost boje i/ili kada želimo da se pore istaknu, da se više vide. Pošto se bajc nanese na površinu u debelom sloju četkom ili prskanjem, višak se uklanja sunderom ili krpom bez dlačica.

Ako je boja ista, ovom tehnikom ćemo postići svetlije nijanse nego ako koristimo četku ili prskanje, a i završni efekat će biti ravnomerniji. Ne samo da krpe ili sunderi otklanjaju svaki višak iz pora poroznog drveta, već imaju i odlike punioca, zbog čega su i same pore vidljivije. Bajcu koji će se tretirati metodom krpe ili sundera potrebno je dosta vremena za sušenje da bi majstor mogao da obavi svoj posao dok je on još uvek u tečnom stanju na površini. ■

Autor ovog teksta je redovni profesor na Šumarskom fakultetu u Beogradu

Širokotračna brusilica

CNC krojač ploča

Formatizer

Obradni centar za prozore

Četvorostrana rendisaljka

Automatski cirkular

CNC obradni centar

Industrijska kanterica ABS

Dvostrana rendisaljka

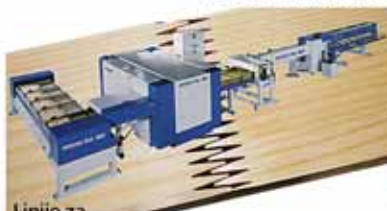
Lakirnica

CNC za izradu stolica

Mehaničke briketirke

Linije za optimiranje i uzdužno spajanje

Visokofrekventna vakuumska sušara

LIZING – najpovoljniji uslovi

Vakuumske sušare

Uspešna proizvodnja montažnih

KRAJEM proterle godine firma ELEKTROLUKS iz Ivanjice obeležila je petnaest godina postojanja, uspešnog rada i razvoja. Ovo preduzeće je 29. decembra 1992. godine osnovao gospodin Dejan Maričić, koji je i danas vlasnik i direktor firme ELEKTROLUKS. Zahvaljujući bogatom iskustvu on je doprineo razvoju preduzeća koje posluje stabilno i uspešno i koje je na našem tržištu postalo jedan od lidera u proizvodnji montažnih objekata svih namena. Od petnaest godina postojanja ELEKTROLUKS se proteklih sedam godina isključivo bavi proizvodnjom montažnih kuća gde je

drvo dominantan građevinski materijal. Ovakvi objekti su zdravi za stanovanje i rad, a u nekim zemljama razvijenog sveta čak 95% stambenih objekata je od drveta.

Danas ELEKTROLUKS zapošljava 45 radnika sa tendencijom rasta. Broj zaposlenih je za proteklu godinu skoro udvostručen isto kao što je udvostručen i obim poslova. Firma je u permanentnom razvoju i poseduje sopstveni proizvodni pogon od 1000 metara kvadratnih i, kao što smo već naveli, bavi se isključivo proizvodnjom montažnih objekata svih namena. U 2007. godini ovo preduzeće je izgradilo preko

10.000 kvadratnih metara stambenog i poslovnog prostora na različitim lokacijama. Firma u najvećoj meri učestvuje na tržištu Srbije i Crne Gore, a u planu su objekti u Hrvatskoj, kao i u zemljama Evropske unije (Francuska, Slovenija, Bugarska...).

- U ponudi naše firme je veliki broj tipskih kuća, a bavimo se projektovanjem i izgradnjom montažnih objekata svih vrsta po zahtevu i želji kupca – kaže Dejan Maričić, vlasnik i direktor firme ELEKTROLUKS iz Ivanjice. - Poznato je da ovaj kraj ima dugu tradiciju i iskustvo u proizvodnji montažnih objekata, isto kao što je poznato

da veliki broj firmi ima sličan proizvodni program, što nas podstiče da se kvalitetom svojih proizvoda izdvajamo od konkurencije. U tom pravcu ELEKTROLUKS je izgradio proizvodnu halu koja će u mnogome doprineti poboljšanju kvaliteta proizvodnje i postavljanju novih standarda i merila u proizvodnji montažnih objekata. U prethodnoj godini kupljena je proizvodna linija sa visokoproduktivnim mašinama italijanske firme Paoloni. Linija će nam omogućiti da zaokružimo proces proizvodnje, da znatno poboljšamo produktivnost i kvalitet naših proizvoda.

Posebno treba istaći da je ELEKTROLUKS jedan od osnivača i suvlasnika Agencije za drvo Srbije, koja danas ima velike mogućnosti i uticaj na razvoj drvne industrije i zvanično je priznata kao klaster drvoprerađivača. Sa Agencijom za drvo ELEKTROLUKS ostvaruje značajnu saradnju i ima zajednički nastup na sajmovima građevine. Imali su dva puta zajednički nastup na Sajmu građevine u Beogradu, a u Nišu je ELEKTROLUKS nastupao samostalno.

Nova proizvodna hala i oprema će omogućiti veću produktivnost i kvalitet proizvoda

Neke od montažnih kuća koje je izgradilo preduzeće ELEKTROLUKS iz Ivanjice

objekata svih vrsta

Dejan Maričić, vlasnik
i direktor firme ELEKTROLUKS iz Ivanjice

Takođe treba istaći značajna iskustva stečena kroz nastup ove firme u Ukrajini, na sajmu drvenih montažnih kuća, održanom u Kijevu prethodne jeseni.

- Što se tiče same gradnje naših montažnih objekata, treba reći da je prednost ovakve gradnje nad klasičnom očigledna, a objekti kod kojih je drvo dominantan građevinski materijal imaju svoje utemeljenje u našem tradicionalnom graditeljstvu – objašnjava gospodin Maričić. - Naša ponuda obuhvata kompletnu izradu elemenata sa osnovnim i pomoćnim materijalom, prevozom i montažom, a na kupcu je da izabere stepen završenosti, odnosno varijantu izrade, bez završnih radova ili varijantu ključ u ruke. Veliki broj naših klijenata se opredeljuje za varijantu *ključ u ruke*, a to potvrđuje da smo kod kupa-

ELEKTROLUKS najčešće gradi po sistemu *ključ u ruke*

ca stekli adekvatno poverenje i daje nam sigurnost u poslovanju... Prednosti montažnih objekata su prvo, brza gradnja i povoljne cene koje su čak više od trećine jeftinije u odnosu na klasičnu gradnju. Drugo, montažni objekti imaju dobru termičku izolaciju koja omogućava uštedu energije za grejanje i do 40%. Ispitivanja su pokazala

da je ovakav zid ekvivalent zidu od pune opeke debljine preko 160 cm. Dalje, otpornost montažnih objekata na zemljotrese je veća i lakše je održavanje, a ovakve kuće su ekološki zdravije za život i rad, što potvrđuje činjenica da je ovakva gradnja u razvijenom svetu izuzetno česta – kaže naš sagovornik.

Vlasnik preduzeća ELEKTROLUKS ima viziju neprestanog napretka i razvoja, uvođenju novih tehnologija i zapošljavanju mladih stručnjaka, što će dugoročno doprineti generalnom unapređenju poslovanja u sve oštrijim uslovima konkurencije. Nema sumnje, ciljevi ove firme imaju čvrsto utemeljenje, verujemo da su realno postavljeni i da će biti ostvareni. To dosadašnje iskustvo i praksa potvrđuju.

- Teško je, ali nije nemoguće... Nemoguće, to je naš cilj – zagonetno i sigurno kaže naš sagovornik. ■

ELEKTROLUKS d.o.o. ■ V. Marinkovića 154, 32250 Ivanjica
tel/fax: 032 660 185 ■ mob: 063 651 891
www.montaznekuce-eluks.co.yu
e-mail: info@montaznekuce-eluks.co.yu

RESTORAN "ALASKA BARKA" - NOVI SAD

HIPERMARKET "VELPRO IDEA" - BEOGRAD

LEPLJENE LAMELIRANE KONSTRUKCIJE:

- SPORTSKE I PROIZVODNE HALE
- RESTORANI I BAZENI
- NADSTREŠNICE I MOSTOVI

PIRAMIDA DOO
PROMENADA 11
SREMSKA MITROVICA
SRBIJA

web: www.piramidasm.co.yu
e: sm.piramida@neobee.net
t. 022 / 639 - 205
f. 022 / 611 - 081

- PROJEKTOVANJE - IZRADA - TRANSPORT - MONTAŽA -

PEŠAČKI MOST OD TIKOVINE - BEČIČI

RESTORAN "FINE DINING" - BEČIČI

LAKIRANJE DRVETA

VODORAZREDIVI PREMAZI ZA SPOLJAŠNJU UPOTREBU

Vodorazredivi lakovi predstavljaju grupu ekoloških premaza, koji sadrže minimalne količine organskih rastvarača, ne poseduju otrovne i samozapaljive materije. Prednosti vodenih premaza su: znatno veća trajnost u spoljašnjim uslovima, smanjena emisija rastvarača, veće zadržavanje nivoa sjaja, film vremenom ne menja boju (ne žuti), ujednačenost boje je znatno veća, ima izuzetnu elastičnost, nisu podložni odlepljivanju filma od podloge, nisu zapaljivi, popravke na završenim površinama su znatno lakše i oprema se pere vodom.

Lakovi za spoljašnju upotrebu koji se razređuju vodom predstavljaju vodenu disperziju akrilnih smola, koje kada se nanese na drvo stvaraju film u dve faze:

- Prva faza je isparavanje vode iz filma.
- Druga je mehanička fuzija čestica smole u disperziji.

BRUŠENJE I PRIPREMA STOLARIJE

Brušenje drveta pre nanošenja impregnanta treba izvršiti brusnim papirom granulacije 150-180. Kada se na drvo nanese premazi koji u sebi imaju vode, oni mogu prouzrokovati podizanje vlakana. Najlakši način da se otkloni ovaj problem je da se između dve faze brušenja drvo navlaži mlakom vodom, osuši i obrusi. Brušenje se vrši papirom od aluminijum-cink-stearata i nije poželjno brusiti čeličnom vunom.

Temeljni lak se brusi granulacijom 240-320, 24 h posle nanošenja, a u zagrejanim prostorijama i na temperaturama višim od 25°C i nakon 6-8 h.

NANOŠENJE VODENOG LAKA

Vodeni lak moguće je nanositi standardnom opremom (gravitacionim pištoljem), pištoljem sa nadpritiskom ili membranskom pumpom. Optimalni otvor dizne je 2 do 2,5 mm, pritisak je 3 do 4,5 bara. Kod nadpritiska dizna je

VODORAZREDIVIM PREMAZIMA

PRIPREMIO: Đorđe Ilić dipl. ing.

od 1,3 do 1,8 mm, pritisak u posudi sa lakom je 2 do 3 bara.

Kod većeg obima proizvodnje preporučuje se airless pumpa. Pritisak u airless pumpi je od 100 do 160 bara, a otvor dizne je 11 do 18. Poželjno je da pumpa poseduje predgrejače i temperatura laka ne bi trebalo da bude viša od 35°C.

Vodeni lakovi za spoljašnju upotrebu se nanose u debelom filmu (do 300 µm) pa je potrebno da sve ivice budu zaobljene (radijus R3 ili konus 3 mm) da bi se dobio ravnomeran nanos laka.

GREŠKE I PROBLEMI PRILIKOM RADA SA VODORAZREDIVIM PREMAZIMA

Većina proizvođača vodenih lakova preporučuje toniranje bezbojnog završnog laka, jer paste u sebi sadrže transparentne okside gvožđa koji su UV stabilni. Površine koje su lakirane pigmentiranim završnim lakovima ne menjaju boju i duže traju.

U slučaju pojavljivanja belih fleka na lakiranoj površini lak ne treba dirati. Kada se spoljašnji uslovi poboljšaju vlaga iz filma ispari i lak postaje transparentan. Ova pojava se može znatno umanjiti ako su uslovi za nanošenje laka optimalni (temperatura, vlažnost u prostoriju, debljina nanosa i drugo).

Prilikom korišćenja vodenih lakova na drvetu koje ima puno tanina (hrast, jasen, meranti...) vodeni lakovi često apsorbuju ove materije iz drveta, menjaju mu boju i utiču na kvalitet i trajnost lakirane površine. Kod ovih vrsta drveta obavezno je naneti bezbojni temeljni lak preko impregnanta.

Četinari sadrže velike količine smola (bor, ariš, smrča...) koje vremenom izlaze na površinu drveta. Na tim mestima se pojavljuju fleke koje nemaju uticaja na kvalitet nanetog laka.

Vodeni lakovi zru nekoliko meseci i za to vreme mogu da apsorbuju vlagu iz vazduha, zbog toga je moguće da lakirana površina ostaje zamagljena i beličasta.

Nije poželjno da se vodeni lak nanosi na temperaturama nižim od 15°C i kada je vlažnost vazduha veća od 70%.

U zimskim mesecima poželjno je da se lak pre nanošenja zagreje na temperaturu od 25 do 35°C i da se razređuje mlakom vodom.

Vodene lakove ne treba mučkati, već samo mešati jer se u tom slučaju pojavljuju mehuri na lakiranoj površini. Mehuri se mogu pojaviti i ako sveže lakirane elemente izložimo direktnoj sunčevoj svetlosti.

Bobice, mehurići na filmu, bele fleke i drugo, mogu se javiti kada se koriste neadekvatna oprema.

Poželjno je da korisnici testiraju lakove na maloj i neupadljivoj površini drveta pre aplikacije na celu površinu.

ČUVANJE VODENIH LAKOVA

Vodeni lakovi i impregnanti se čuvaju na temperaturi višoj od 5°C i nižoj od 35°C. Poželjno je da posude sa lakovima budu podignute sa betonske podloge (na paletama) i da su zatvorene.

Kada se otvori originalno pakovanje sa vodenim premazom lak i impregnant su izloženi spoljnjem uticaju i postaju pogodni za razvoj gljivica i bakterija. Pojava promene boje (zamućenje), mirisa i viskoziteta siguran je znak da je lak zaražen i neupotrebljiv. Ova pojava se može smanjiti držanjem laka na nižim temperaturama 5 do 10°C, a moguće je i u lak i impregnant staviti fungicide i baktericide koje preporučuje proizvođač laka.

ODRŽAVANJE DRVETA LAKIRANOG VODORAZREDIVIM PREMAZIMA

Stolarija se očisti blagim rastvorom PH neutralnog tečnog deterdženta, na koji se posle sušenja nanosi sredstvo za zaštitu od vode i UV zraka. Sredstvo za zaštitu se najčešće izrađuje od neutralnih silikona ili neoprenskih zaptivača (zbog svoje vodoodbojnosti). Stolarija se čisti i štiti 1 do 2 puta godišnje.

Zaštitu drvenarije ne bi trebalo vršiti na temperaturama nižim od 15°C i u vreme direktne izloženosti sunčevoj svetlosti.

AQUAGOLD

Premazi za spoljašnju upotrebu

Vodeni lakovi koji se upotrebljavaju za proizvode namenjene spoljašnjoj upotrebi, u sebi sadrže UV

filtere, impregnante i pigmente koji su stabilni i postojani u spoljašnjim uslovima. Impregnanti se nanose potapanjem, obilivanjem i špricanjem. Temeljni i završni lakovi za spoljnu upotrebu mogu biti transparentni i beli, a u zavisnosti od toga kako se nanose:

G (gravitacioni) za standardnu opremu (dizna pištolja 2mm i pritisak 4 bara)

T (tikotropni) za nanošenje erles pumpama. Završni lakovi se izrađuju u matu i polusjaju.

AQUASTIL

Premazi za unutrašnju upotrebu

Za bojenje masivnog drveta i furniranih elemenata u enterijerima koriste se vodeni bajčevi koji su organskog porekla i nisu UV stabilni ali daju izuzetno lep i prirodan ton drveta. Temeljni lakovi su bezbojni i beli. Završni lakovi su beli i bezbojni u matu ili polusjaju. Postoje i završni dvokomponentni vodeni lakovi koji se koriste kada je potrebna veća otpornost laka na habanje. Svi lakovi za unutrašnju upotrebu mogu se nanositi standardnom opremom.

Irkom
www.irkom.com tel. 031.78.25.04

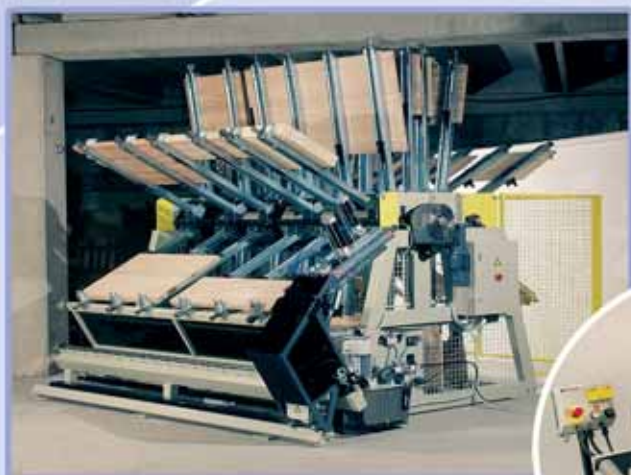
MAŠINE ZA OBRADU DRVETA

Beograd · Železnik · Avalska 7
tel: +381 11 2570 999
www.lineta.co.yu
e-mail: lineta2002@mailcity.com

PRESA ZA LAMELIRANJE DRVETA

ZVEZDA PRESA ZA MASIVNE DRVENE PLOČE

NANOSAČI LEPKA

VAKUUMSKO-MEMBRANSKA
PRESA OMNIFORM 70

PRESA ZA LAMELIRANJE MASIVNIH PLOČA

VAKUUM SUŠARA

EUROHRAST

UNIVER ZA 21. VEK

PRODAJEMO

1. UNIVER u 170 dezena
2. RADNE PLOČE
od 30 i 40 mm u 120 dezena
3. FRONTOVI u 40 dezena
4. LESONIT u 25 dezena
5. PULTOVI ZA RADNE
STOLOVE
6. MEDIJAPAN
7. PANEL
8. ŠPER
9. FURNIRANA
IVERICA
10. OKOVI

USLUGE

- KANTOVANJE ABS
(sa predfrezerima)
- KANTOVANJE
KRIVOLINIJSKO,
KRUŽNO
I KOSOLINIJSKO
- BUŠENJE RUPA
- Klap šarke
- IZRADA KROJNIH
LISTA

SEČENJE PO MERI

EUROHRAST ■ Beograd ■ Vidikovački venac 2d ■ tel. 011 2331-463 ■ 2340-734 ■ 2321-835 ■ fax. 011 2340-735

IZVOZ NAMEŠTAJA, ZASTUPNIŠTVO, UVOZ,
DISTRIBUCIJA I VELEPRODAJA MATERIJALA
ZA DRVNU INDUSTRIJU

Dubrovačka 4, 11000 Beograd, tel/fax: +381 11 2639 014, 2639 716
e-mail: furnex@verat.net

VRHUNSKI KVALITET

Jednostavnost
oblika
i
čistih
linija
sa
jedne
strane
i
funktionalnost
i
modernizam
čine
naš
nameštaj
savršenim
za
uklapanje
u
svaki
ambijent!

IVANJICA

Moderan nameštaj
Modern furniture

Ugodite sebi!

The
simplicity
of
shapes
and
pure
lines,
functionality
and
modernity,
make
our
furniture
perfect
for
fitting
at
each
environment!

Matisstyle

32250 IVANJICA * Senjak bb
tel/fax: 032/651-060; 651-159
matis@sezampro.yu
www.matis.co.yu

Srebrenica

Formirano Udruženje–klaster šumarstva i drvoprerađivača DRINA–DRVO

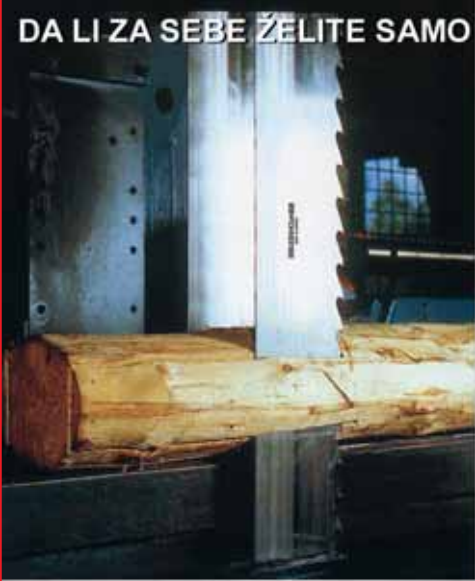
Polovinom prošle godine osnovano je Udruženje/klaster šumarstva i drvoprerađivača regije Srebrenice, Bratunca i Milića DRINA-DRVO. Udruženje je nastalo iz potrebe same industrije i kao rezultat serije radionica, konferencija, diskusija i studijskih putovanja organizovanih od strane UNDP/SRRP, a kao podrška stvaranju produktivne i održive drvne industrije. Članovi Udruženja su poslovni subjekti aktivni u drvoprerađivačkoj delatnosti sa područja opština Srebrenica, Bratunac i Milići.

Firme imaju širok spektar proizvodnih aktivnosti u okviru drvoprerađivačke (pilane, proizvodnja rezane građe, proizvodnja stolarije, elemenata, briketa i ostalih finalnih proizvoda od drveta).

Početni period je obeležen radom na registraciji Udruženja i analizom šumarstva i industrije prerade drveta. Kreirana je baza podataka kao osnov za dalje i dublje analize. Klaster je svoju misiju, vizije i ciljeve prezentovao na dva privredna sajma, u Srebrenici i Bratuncu.

Misija Udruženja je da objedinjavajući sve relevantne faktore u oblasti šumarstva i drvoprerađivačke, putem pružanja usluga u obezbeđenju informacija, poslovnih kontakata i predstavljanja klastera, doprinese boljoj konkurentnosti sektora uz primenu savremenih tehnoloških i ekoloških principa uz otvaranje mogućnosti za kreiranje novih radnih mesta sa jednakim šansama za sve.

Pravilnim menadžmentom i usvajanjem evropskih standarda u šumarstvu i drvnoj industriji steći će se razvijeni pristupi koji vrednuju i štite funkciju šuma sa aspekta zaštite okoline i biodiverziteta.

DA LI ZA SEBE ŽELITE SAMO NAJBOLJE?

UDDEHOLM STRIP 000

- ORIGINALNE TRACNE TESTERE SVIH DIMENZIJA
- GATERSKE TESTERE
- KRUŽNE TESTERE
- IZRADA TRACNIH I GATERSKIH TESTERA

UDDEHOLM 000
MADE IN SWEDEN

Preko 300 godina tradicije u izradi čelika - garancija da ste izabrali najbolje
Ovlašćeni uvoznik i distributer za Srbiju, Crnu Goru i Republiku Srpsku

MB HOUSE
BEOGRAD, Gavrilca Principa 45, tel. 011 36 14 958, mob. 065 220 7706
e-mail: mbhouse@drenik.net
GRADIŠKA, Kralja Nikole 1 56A, tel. 99 387 51 815 542

Poboljšanje produktivnosti u šumarstvima i drvo preradačkim preduzećima će rezultirati otvaranjem novih radnih mesta.

Razvojem šumarstva i industrije prerade drveta kao strateških grana privrede opština Srebrenice, Bratunca i Milića će se pospešiti socio-ekonomski razvoj čitave regije.

Planirano je da Udruženje svojim članovima pruži obilje usluga koje će rezultirati i boljom regionalnom saradnjom u oblasti šumarstva, prerade drveta i proizvodnje nameštaja.

Ima najava da će članovi klastera DRINA-DRVO učestvovati na 4. SABORU DRVOPRERAĐIVAČA i na regionalnoj konferenciji o klasterima koji će se održati na Tari od 13. do 16. marta ove godine.

Udruženje/klaster DRINA-DRVO, kontakt: Nenad Medić
Srebreničkog odreda bb, Dom kulture, 75430 Srebrenica
tel/fax: 99 387 (0)56 440-180 i GSM: 99 387 (0)65 802-427
e-mail: medicn@teol.net

Prijedor

Ambiciozni ciljevi klastera DRVO-PD

Udruženje, odnosno klaster DRVO-PD iz Prijedora postoji više od dve godine, a ima 23 aktivna člana. Sa ambicijom da postane najjače poslovno udruženje drvoprerađivača na području severozapadnog dela Republike Srpske i BiH kao i da bude prepoznatljivo po stepenu razvoja drvne industrije i kvalitetu finalnih proizvoda od drveta, ovo udruženje/klaster je u protekloj godini imalo niz aktivnosti među kojima izdvajamo izradu strategije razvoja drvne industrije u okviru strategije razvoja opštine Prijedor.

Ovaj klaster izdaje svoj INFO BILTEN u čijoj smo elektronskoj formi pročitali o aktivnostima udruženja u pravcu prilagođavanja obrazovanja potrebama lokalne privrede. Inicijativa za uvođenje razreda za obrazovni profil stolar nije urodila plodom i pored podrške udruženja, lokalnih firmi, ministarstva i škole. U obrazloženju za neuspeh se navodi slab odziv osnovaca za upis na zanatska zanimanja, loša promocija, ali i nepoštovanje usvojene politike upisa učenika u srednje škole.

Inače, osnovni ciljevi postojanja udruženja/klastera DRVO-PD su poslovno povezivanje, edukacija, razmena informacija i unapređenje poslovanja i uslova za preduzeća i preduzetnika koji se bave preradom drveta i proizvodnjom nameštaja. U tom smislu ova asocijacija privrednika je otvorena za saradnju sa privrednicima i sličnim asocijacijama iz regije, pa je u septembru prošle godine imala radnu posetu Drvno-tehnološkom udruženju u Zadru. O ovoj poseti kao i o učešću na sajmovima i drugim aktivnostima klastera DRVO-PD više informacija možete pročitati na njihovom sajtu. Očekujemo njihovo aktivno učešće na 4. SABORU DRVOPRERAĐIVAČA u okviru koga će biti održana i regionalna konferencija o klasterima u preradi drveta. Takođe očekujemo da se i ove godine članovi klastera DRVO-PD pretplate na časopis DRVO-tehnika.

Udruženje/klaster DRVO-PD Prijedor, Zanatska bb, Prijedor
tel: 99 387 (0)52 241600, fax: 99 387 (0)52 241601
www.drvo-pd.com, e-mail: drvo-pd@prijedor.com

4. SABOR
drvoprerađivača
SRBIJE

Tara, 13. - 16. 03. 2008.

VEĆ godinama postoji težnja da se svojstva drveta kao inženjerskog materijala poboljšaju, da se smanji njegova anizotropija i ostala nepoželjna svojstva i u tom smislu da se razvijaju novi proizvodi na bazi drveta i raznih polimera.

Nova vrsta kompozita na bazi drveta zasnovana je na tehnologiji ekspandiranja drveta putem mikrotalasna, impregnacije lepkom i otvrdnjavanja lepka pod pritiskom. Promenom režima tretmana mikrotalasima i pažljivim izborom lepka, moguće je proizvesti kompozit na bazi drveta koji potpuno odgovara zahtevima naručioca. To je patentirana tehnologija koja nosi naziv *Vintorg*.

Vintorg liči na prirodno drvo, ali ima veću čvrstoću, povećanu trajnost, ujednačenija svojstva, bolju dimenzionu stabilnost i otpornost na napad gljiva i insekata. Ovaj proizvod omogućava efikasnije korišćenje drvnih resursa, poboljšavanjem karakteristika manje vrednog drveta.

Kako mikrotalasi deluju na drvo?

Tretman drveta mikrotalasima jakog intenziteta dovodi do promena u strukturi drveta. Unutar drveta, mikrotalasna energija se pretvara u toplotu koja generiše vodu paru pod pritiskom unutar ćelija drveta. Čelije radijalnog parenhima imaju tanje ćelijske zidove u poređenju sa ćelijama osnovnog tkiva drveta (traheide, vlakna libriforma i sudovi). Usled visokog unutrašnjeg pritiska pomenute ćelije radijalnog parenhima koje imaju tanke zidove se razaraju, što stvara mikropukotine koje formiraju puteve za lak transport tečnosti i njihovih isparenja. Na taj način drvo postaje znatno propustljivije za tečnosti i gasove.

Tretman mikrotalasima proizvodi povećanje propustljivosti od nekoliko hiljada puta u radijalnom i longitudinalnom smeru, u odnosu na netretirano drvo. Menjanjem i podešavanjem inteziteta mikrotalasnog zračenja moguće je kontrolisati broj mikropukotina, njihove dimenzije i distribuciju. Na taj način stvara-

ju se protokoli i režimi za različite aplikacije.

Mikrotalasna energija se koristi za relaksaciju naprezanja u trupcima koje su prirodna posledica rasta, za ubrzavanje sušenja tvrdih lišćara i poboljšanje impregnacije drveta.

Ostala fizička i tehnološka svojstva drveta su takođe poboljšana. Povećana propustljivost smanjuje sprovodljivost toplote, (bolja toplotna izolacija), smanjuje bubrenje i utezanje drveta, poboljšava akustična svojstva drveta (bolja izolacija), poboljšava tehnološka svojstva drveta i skraćuje vreme sušenja.

Mehanička svojstva materijala Torgvin

Torgvin je drvo modifikovano u snažnom MW električnom polju. Mikrotalasna modifikacija drveta dovodi do smanjenja svih mehaničkih svojstava. Iznos smanjenja mehaničkih svojstava zavisi od intenziteta mikrotalasnog zračenja (MW), brzine kretanja konvejera i trajanja ekspozicije. Povećanjem snage zračenja menjaju se i MOE (modul elastičnosti) i MOR (modul loma).

Potrošnja energije

Potrošnja električne energije za proizvodnju *Torgvin*-a varira od 120 do 300 kW/m³ u zavisnosti od zahtevanog stepena modifikacije, vrste drveta, gustine i vlažnosti drveta.

Jedan od režima za Daglasovu jelu je: MW snaga od 54-57 kW, brzina konvejera 1,5-2,5 cm/sec pri čemu je potrošnja MW energije 117 kWh/m³.

Tretman mikrotalasima za poboljšanje impregnacije drveta

Loša propustljivost mnogih vrsta drveta onemogućava pravilnu potpunu impregnaciju. Istraživanja na drvetu Hrašta (*Quercus robur*) i raznih vrsta Eukaliptusa (*Eucalyptus muelleriana*, *Eucalyptus regnans*, *Eucalyptus obliqua*) ukazuju na to da se sržni zraci razaraju pod dejstvom brzog generisanja vodene pare u polju mikrotalasnog zračenja. Tanji ćelijski zidovi tkiva sržnih zraka u kombinaciji sa manjom zateznom čvrstoćom drveta u tangencijalnom smeru nego u radijalnom, dovode do stvaranja mikropukotina u radijalnom/uzdužnom smeru. Impregnacija CCA rastvorom oblica eukaliptusa prečnika 60-100 mm (koja treba da pokaže razliku u propustljivosti za tečnosti), pokazala je potrošnju od 340/400 L/m³ kod tretiranog drveta u poređenju sa 64 L/m³ kod netretiranog drveta. To praktično znači da se drvo tretirano mikrotalasima može impregnirati kreozotom po celom poprečnom preseku, bez dodatnog pritiska, uz potrošnju kreozota od 119-169 kg/m³.

Tretman mikrotalasima za ubrzanje sušenja tvrdih lišćara

Istraživanja na drvetu eukaliptusa pokazala su da se posle tretmana sirovog drveta mikrotalasima znatno skraćuje vreme sušenja i nestaje potreba za kondicioniranjem. Tretman mikrotalasima drveta eukaliptusa (*Eucalyptus obliqua*) skraćuje vreme sušenja 5-10 puta u odnosu na konvencionalno sušenje vlažnim vazduhom. Za drvo eukaliptusa preseka 28x90, 45x90 i 90x90 cm početne vlažnosti 60-70%, posle mikrotalasnog tretmana vlažnost je pala na 20-35%. Režim tretmana je bio: frekvencija 0,922 GHz, snaga generatora 7,5-54 kW i brzina pomera 5,3-14 mm/sec. Povećanje propustljivosti tretiranog drveta po poprečnom preseku umanjuje opasnost od pojave grešaka sušenja kao što je kolaps.

Potrošnja MW energije za pripremu drveta za konvencionalno sušenje je 80-160 kWh/m³.

Skraćenje trajanja sušenja u odgovarajućem iznosu smanjuje troškove, potreban prostor, energiju i radnu snagu, dok se procenjena količina najkvalitetnije osušenog drveta povećava za oko 5%.

Vintorg tretirano drvo

Vintorg se proizvodi od modifikovanog drveta *Torgvin* njegovom impregnacijom lep-

Proizvod	Mikrotalasni tretman	Režim sušenja		Početna Va(%)	Konačna Va(%)	Trajanje sušenja	Ubrzanje sušenja
		Temp. (C°)	φ (%)				
Parket 28 x 92 mm	Modifikovana jedna strana lestvice	45	45 - 55	60 - 70	8 - 12	7 dana	4 - 5 puta
Grada 28 x 92 mm	Modifikovan ceo poprečni presek	70	50	60 - 70	8 - 12	4 dana	10 puta
Grada 90 x 90 mm	Modifikovan ceo poprečni presek	45	63 - 70	60 - 70	8 - 12	42 dana	

- Vintorg

kom i otvrdnjavanjem lepka u presi. *Vintorg* je modifikovano drvo koje je po mehaničkim svojstvima slično lameliranoj drvnjoj građi (LVL). *Vintorg* ima sledeće prednosti:

- Dobra mehanička svojstva (u poređenju sa LVL);
- Očuvanu prirodnu boju i teksturu;
- Dobru dimenzionu stabilnost;
- Koristi se drvo manje komercijalne vrednosti;
- Proizvodnja je znatno jednostavnija i jeftinija u poređenju sa LVL tehnologijom.

Tehnološki proces proizvodnje Vintorg

Tehnološki proces modifikovanog drveta Vintorg obuhvata sledeće operacije:

- Modifikaciju drveta mikrotalasima: MW instalacija se kori-

- Mehanička obrada gotovog materijala.

Zaključak

Istraživanja modifikacije drveta pomoću mikrotalasa (MW) pokazalo je selektivnu modifikaciju različitih anatomskih elemenata drveta (sržnih zraka) i formiranje velikog broja uzanih otvora u radialno-uzdužnoj ravni. Broj i veličina nastalih otvora mogu se kontrolisati. Takav tretman drveta naziva se *Torgvin* i povećava njegovu propustljivost u radialnom i uzdužnom smeru.

Tako tretirano drvo stvara osnovu za mnoge industrijske primene: brzu impregnaciju lišćera i četinara, ubrzanje sušenja drveta, dobijanje novog modifikovanog materijala pod patentiranim nazivom *Vintorg*.

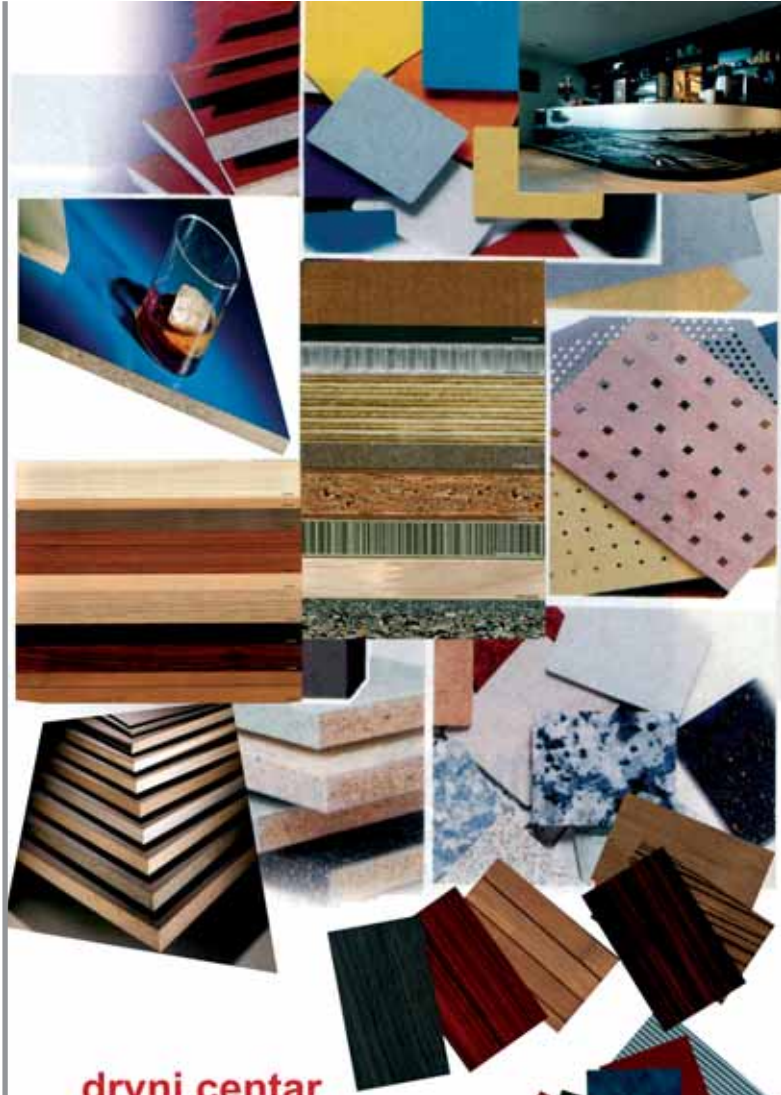
sti da poveća propustljivost srčevine i smanji sadržaj vlage sa 30-40% na 10%.

- Natapanje lepkom: služi za impregnaciju lepkom u hladnom kupatilu pomoću poprečnog transportera.
- Predpresovanje: služi za uklanjanje viška lepka posle impregnacije.
- Vrelo presovanje: služi za otvrdnjavanje lepka i formiranje poprečnog preseka.

Ovde ne treba izgubiti iz vida da je tretman drveta snažnim mikrotalasima u svojoj osnovi destruktivan i da je potrebno napraviti posebne režime za određene namene kako bi se promene u strukturi drveta držale u željenim granicama. Tretman drveta mikrotalasima prvenstveno treba kombinovati sa metodama impregnacije drveta bez pritiska i u kombinaciji sa polimerima. ■

Autor ovog teksta je vanredni profesor na Šumarskom fakultetu u Beogradu

januar 2008.

drveni centar - sve na jednom mestu -

- ▶ oplemenjena iverica - bambus, nizza, kristall, antik.....
- ▶ radne ploče (antibakterijske), postforming ploče, frontovi.....
- ▶ interior ploče - specijalni proizvodi
- ▶ MDF i HDF ploče
- ▶ furnirani pločasti materijali
- ▶ vratna krila
- ▶ šper i panel ploče
- ▶ OSB ploče.....

NEOGRANIČEN IZBOR DEKORA!!!

isporuka sa lagera: -Šabac
- Loznica

thermopal Nemačka
Generalni zastupnik za Srbiju, CG i BiH
OMEGA PROFEX

15300 Loznica, Šabački put bb
Tel/fax: 015/ 811-100
810-010
810-011
e-mail: omegapro@verat.net

ACIMALL SE U PROTEKLOJ GODINI NAJVIŠE BAVIO PROFESIONALNOM OBUKOM

Udruženje proizvođača mašina i alata za drvenu industriju ACIMALL okuplja 217 italijanskih proizvođača, odnosno 90% ukupne italijanske proizvodnje sa 12 hiljada zaposlenih, proizvodnjom vrednom 1,82 milijardi eura i udelom u izvozu od 82% u 2006. godini. U bilansu za 2007. godinu istaknut je veliki broj pozitivnih indikatora, ne samo po pitanju finansijskih rezultata, već i u vezi sa razvijanjem obuke i promotivnih operacija za industrijske operatere širom sveta.

To je jedinstven primer neprekidnog i organizovanog bavljenja profesionalnom obukom u svetu, bio je komentar **Paola Zanibona**, direktora Accimall-a, prilikom objavljivanja četvrtog CD-a nakon dve godine rada i upotpunjavanja kolekcije od 4 CD-a i odgovarajućih brošura koji nude detaljan pregled svih proizvodnih procesa za drvo i proizvoda na bazi drveta.

Drugim rečima, ovo je veoma jasna prezentacija proizvodnih procesa za nameštaj, vrata, stolice, podove ili bilo koje druge vrste industrijskih proizvoda na bazi drveta. Modeli obuke – dodao je Zanibon – koji su podeljeni po segmentima industrije (primarna operacija, panel ploče, puno drvo i završna obrada), će sigurno biti od koristi onima koji se bave ovim procesima, kao i nastavnicima i trenerima koji širom sveta moraju da prenesu specifične veštine i znanja.

Desetog decembra je jedan kamion otišao iz Milana za Novosibirsk, u Rusiji, sa drugim delom mašinerije za opremanje tehničke radionice Škola broj 50 u ovom sibirskom gradu. Tehnologija koju nude italijanske kompanije, a koordiniše udruženje, će pretvoriti ovaj institut u referencu za drvenu obuku iza Urala, u regiji koja je bogata sirovinama koje će sve više da budu obrađivane lokalno.

Tokom prvih meseci ove godine nove NC mašine će biti isporučene u Bangalor, Indija za opremanje AWTC-a (centra za profesionalno usavršavanje u sektoru drvene industrije), zajedničko ulaganje u obuku koje uključuje Accimal, Ice (Italijanski institut za spoljnu trgovinu) i IWST (Institut šumarskih nauka i tehnologije). U potkontinentu, obrada drveta prelazi u pravi industrijski proces od ručnog procesa: instalirane mašine odgovaraju novim potrebama obuke, nastavljaju i šire projekat koji je već pružio profesionalnu obuku za više od 13 hiljada inženjera za 4 godine; ovo je izuzetan doprinos industriji u sve većem porastu u ovoj velikoj zemlji.

Za više informacija, Luca Rossetti
tel. +39 02 89210200, rossetti@acimall.com

SAJAM XYLEXPO 2008. ĆE OBORITI SVE REKORDE

Inovacije koje pripremamo za sledeću izložbu dvogodišnjeg sajma drvene tehnologije i nameštaja Xylexpo koji će se održati od 27. do 31. maja 2008. godine u Milanu privlače pažnju ljudi iz ove grane industrije širom sveta.

Prvi podaci u vezi sa sajmom Xylexpo NEW 2008. su sasvim jasni: do 15.12.2007. godine 700 izlagača je već rezervisalo preko 70 hiljada kvadratnih metara izložbenog prostora, što je znatno više nego u ovo vreme pre dve godine. Ovaj odličan rezultat se odnosi i na italijanske izlagače (njih 470 je rezervisalo 51 hiljadu kvadratnih metara sajamskog prostora), a međunarodne kompanije, sa 230 izlagača su rezervisale preko 19 hiljada kvadratnih metara. Već ove brojke nam govore da je površina koja je dodeljena međunarodnim izlagačima premašila onu iz 2006. godine kada su kompanije iz inostranstva zauzimale 16.951 kvadratnih metara. Slično ovome, italijanski izlagači će u velikoj meri da nadmaše brojku od 56.185 kvadratnih metara iz 2006. godine. Uvođenje kategorije novih proizvoda podržava ovaj rezultat, uključujući i komponente, prateće sirovine i materijale za industriju nameštaja.

Već imamo značajne brojke, pet meseci pred zvanično otvaranje sajma Xylexpo NEW, kaže **Paolo Zanibon**, generalni sekretar sajma. Predstojeći događaj će još jednom da dokaže **globalnu ulogu** naše dvogodišnje izložbe: nakon rekordnog broja posetilaca iz celog sveta 2006. godine, koji su činili 51% od ukupnog broja, imamo još veći udeo međunarodnih kompanija koje su izabrale sajam Xylexpo NEW da prikažu svoje novitete i vide se sa svojim partnerima. Uvereni smo da će izložba 2008. godine da uzdrma mnoge rekorde, što je rezultat velikog broja novih ideja koje primenjujemo, od usredsređivanja na primarne operacije do uvođenja sirovina i polugotovih materijala, da napomenem samo neke od njih.

U poređenju sa 2006. godinom – dodaje Zanibon – ove godine imamo još jednu halu, broj 14 u koju smo smestili tehnologiju za primarne operacije... I već je rasprodana! Sada usvajamo sve neophodne strategije da pružimo priliku onima koji žele da posete našu izložbu na sajmu u Milanu.

Što se tiče različitih kategorija proizvoda prikazanih na sajmu Xylexpo NEW, kompanije pokazuju veliku potražnju za onima iz obrade punog drveta. Oni su već zauzeli najveći deo prostora na raspolaganju u halama od 6-10. Takođe stalno primamo rezervacije za hale za obradu panel pločom. S obzirom na ove podatke, velika je potražnja za proširenjem izložbenog prostora. Nekoliko značajnih primera: **Scm Grupa** zauzima 6.400 kvadratnih metara; **2.800 BIESSE**, kao i **Homag Grupa**, preko 1.100 za **Weinig**. Sajam Xylexpo NEW je datum koji niko ne sme da propusti. A ove brojke to dokazuju...

Xielxpo New - 27. do 31. maja 2008. – Fiera Milano-Paviljon RHO
Informacije: www.xylexpo.com, info@xylexpo.com
CEPRA Centro Promozionale Acimall SpA, tel. +39 02 89210200

27. do 30. mart 2008. – Expo izložbeni centar u Atini, Grčka

Tri meseca pre otvaranja – MEDWOOD 2008. postaje glavni događaj na balkanskom tržištu drvene industrije. Poznate robne marke iz Grčke i celog sveta su se već prijavile za ovaj događaj. Ova izložba industrije drveta i nameštaja za Balkan i jugoistočnu Evropu biće organizovana po drugi put, a održava se od 27. do 30. marta 2008. u najmodernijem izložbenom centru Grčke, Expo Atina.

MEDWOOD je stekao veliki ugled u svetu industrije drveta i nameštaja što dokazuje činjenica da će izložbeni prostor biti dupliran, biće održan na više od 35.000 m², a povećan je i broj izlagača koji obuhvata više od 200 kompanija. Poznate robne marke sa grčkog i evropskog tržišta učestvuju po prvi put na ovom sajmu u Grčkoj i pokazuju da MEDWOOD zauzima vodeće mesto.

Posetioci MEDWOOD-a će imati prilike da se informišu o svim novim proizvodima i međunarodnim trendovima u drvnjoj i industri-

ji nameštaja. Lista izložbenih artikala uključuje delove nameštaja, polugotove proizvode, drvenu mašineriju, proizvode od drveta, podove kao i druge kategorije sa tržišta drvene građe i nameštaja.

Treba naglasiti da je veliki uspeh MEDWOOD-a 2008. pojačan činjenicom da su čuveni trgovinski sajmovi ZOW Pordenone i Samulegno sponzori ove izložbe zajedno sa glavnom međunarodnom prevoznom kompanijom PRODOS.

MEDWOOD se takođe organizuje pod pokroviteljstvom grčkog Ministarstva za razvoj i Generalnog sekretarijata za privredu.

Informacije: www.medwood.gr, ad@medwood.gr
Organizator – AG COMMUNICATIONS
19 Protopapadaki street, 1147 Athens, Greece
tel. +30 210 2930 706, fax. +30 210 2139 968

www.kronospan.cz

KRONOSPAN CR, spol. s r.o.

Na Hranici 6

CZ-587 04 Jihlava

E-mail: prodej@kronospan.cz

kronospan
JIHLAVA

NUDIMO VAM:

- Oplemenjenu ivericu
- Radne ploče
- Sirovu ivericu
- MDF ploče
- HDF ploče
- OSB ploče

Predstavništvo švedske firme IKEA
za saradnju sa proizvođačima nameštaja sa područja
Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Makedonije

Tražimo fabrike sa 50 i više zaposlenih koje se bave proizvodnjom nameštaja
od masivnog drveta, kombinacije masiv i iverica, masiv i metal,
a koje su zainteresovane za izradu naših proizvoda za izvoz.
Sva roba se plasira u IKEA-ine robne kuće širom sveta.

Kupujemo direktno od proizvođača.

IKEA Trading Services Ltd.
Maršala Birjuzova 1
11000 Beograd
Tel: +381.11.3282752
Fax: +381.11.3281459
Mail: miljan.popovic@memo.ikea.com

OBRADA drveta pripada svim vremenima i svim kulturama. Drvo je materijal uvek pristupačan i lak za obradu. Upotrebljava se za oblikovanje mnogih predmeta neophodnih u svakodnevnom životu, za gradnju kuća, mostova, svih vrsta nameštaja, raznog posuđa i alata, kao i svih vrsta prevoznih sredstava. Njime su se takođe služili i za izradu kulturnih predmeta i umetničkih dela. Na svim meridijanima i u svim vremenima javlja se ista tendencija - da se funkcionalni predmeti ukrase. To ukrašavanje može biti na nivou manje - više uspele domaće radinosti, a može imati sve kvalitete umetničkog zanata čak vrhunskog dometa.

Drvo je lako podložno propadanju. Kao svuda prisutan i jeftin materijal, o njemu je najmanje vođena briga. Zato su u svim kulturama, pa i u našoj, najmalobrojniji sačuvani predmeti od drveta iz našeg srednjovekovnog perioda. Na istorijski izuzetno izloženom Balkanu sačuvani predmeti od drveta prava su retkost. Zbog toga, na osnovu sasvim slučajno sačuvanih predmeta iz srednjeg veka, gotovo je nemoguće pratiti hronološki razvoj umetničke izrade predmeta od drveta u srpskoj srednjovekovnoj umetnosti.

Rana slovenska materijalna kultura poznata je po obimnoj upotrebi drveta i izradi raznih predmeta. Drvo je korišćeno kao građa za kuće, hramove, lade i mostove, prevozna sredstva, nameštaj, alat i predmete svakodnevne upotrebe. Iz najranijih vremena ima podataka da su izrađivani predmeti od umetničkog značaja naročito pri oblikovanju delova reprezentativnih kuća, hramova i reljefa kulturnog karaktera. Na žalost, i pisani podaci i arheološki nalazi vezuju se, za sada, za Zapadne i Istočne Slovence dok za Južne Slovence podataka skoro uopšte nema. Jedini pisani podaci o mogućem postojanju umetničke obrade drveta na Balkanu daju Jovan Egzarh, bugarski pisac s kraja IX i početka X veka i bugarski episkop Kozma u X veku. Opisujući palatu bugarskog cara Simeona u Preslavu, Jovan Egzarh ističe lepotu obrade zidova: "Kamenom i drvetom ispisani", a Ko-

zma pominje postojanje idola u kamenu i drvetu kod Južnih Slovena. Na teritoriji Balkana i prostoru bivše Jugoslavije, na već istraženim lokalitetima iz tih ranih vremena nisu do sada nađeni ni predmeti od drveta, niti ima verovatnoće s obzirom na klimu, da se drvo ma gde sačuvalo. Zbog toga o glavnim karakteristikama ovog starog slovenskog stvaralaštva na Balkanu mogli bismo suditi samo po analogijama, uzimajući u obzir nađene primerke kod Zapadnih Slovena i u izvesnoj meri koristeći se lingvističkim podacima. Kod nas i kod Rusa reč *balvan* ili *bolvan* služila je kao pojam za kip božanstva, a kod Poljaka reč *balwan* znači idol, božica. Taj pojam postoji i danas u našem jeziku što dokazuje pretpostavku da su slovenski paganski idoli imali oblik jedva obrađenog debela (*balvana*). Pored nje radi, ranoantičke figure boginja, tzv. Ksoane (od grčkog glagola *ksein* što znači tesati) ličile su na parče stuba, odnosno *balvana*. A da su Južni Sloveni imali neku vrstu hramova i idola dokaz je već navedeni tekst episkopa Kozme, a u izvesnoj meri i kazivanja Domentijana, daka Svetog Save. Domentijan, koji je bio usko povezan sa tadašnjim srpskim dvorom i srpskom vlastelom, opisujući rad Stefana Nemanje na učvršćivanju hrišćanstva u svojoj novoosnovanoj državi, tvrdi da je on rušio paganske hramove i obarao *balvane* (idole), a na njihovo mesto postavljao crkve i ikone.

Drvo kod Srba

Kombinujući ove podatke sa lingvističkom građom, a koristeći se analogijama i iz drugih slovenskih zemalja, možemo sa dosta verovatnoće pretpostaviti da je izrada umetničkih predmeta od drveta kod starih Srba imala određene tehničke i stilske osobine. Naime, da je pri oblikovanju drveta uvek ostajao vidan osnovni materijal - drvo, odnosno *balvan*, što bi značilo da je drvo kao materijal zadržalo svoj osnovni kvalitet i kao takvo sudelovalo u gotovoj celini.

Da su se slovenske tradicije u obradi drveta sačuvala sve do u pozni srednji vek i da su živele duže, uporedo sa delima, nastalim pod vizantijskim uticajem, dokaza imamo u pi-

V VULF SUBOTICA
Masarikova 60
tel. 024/ 553 -194

ALATI ZA OBRADU DRVETA

PROIZVODNI PROGRAM:

burgije
nadstolna glodala
hobi glodala (za ručni frezer)
glodala za stolnu glodalicu
garniture za parket, brodski pod i lamperiju
garniture za građevinsku stolariju (prozori i vrata)
testere
abrihter noževi
alati sa izmenjivim pločicama
dijamantski alati
oštrenje dijamantskog alata
ostali alati po narudžbi

Srpski srednjevekovni nameštaj

PIŠE: dr Srđan Žikić

sanim izvorima. U jednom dubrovačkom kućnom inventaru pominje se *Capsella una slavo-nica* (sanduk, škrinja slovenska), iz 1281. godine, koja je sigurno pripadala kućnom nameštaju, nastalom pod uticajem starih slovenskih tradicija obrade drveta.

Kao specifična, ona je dobila oznaku *slovenska*. Očigledno se razlikovala (sigurno obradom) od tadašnjih romanskih ili vizantijskih kovčega - škrinja. Iste te godine 1281. u spisku imovine rodaka Stefana Nemanje - župana Dese i njegove majke (bivše srpske kraljice), pominje se šest *capsella* u kojima je bio smešten najveći deo te imovine. Za dve od njih se izričito kaže da su bile ukrašene religioznim predstavama, što je gotovo sigurno da su bile urađene pod novim vizantijskim uticajem.

Nameštaj na freskama

Prilikom skupljanja podataka o freskama korišćen je živopis sa terena Srbije, Makedonije i Crne Gore - delova teritorije srednjevekovne Srbije. Prvo je izvršena sistematizacija nameštaja prema vrstama i hronološko sređivanje od kraja XII veka do polovine XVI veka. Ovako sređen materijal pomogao je da se utvrdi najranija pojava pojedinih vrsta nameštaja i da se prati njihov razvitak. Kasnijom detaljnijom sistematizacijom uz izostavljanje šablonskih rešenja kod slikanja živopisa dobile su se manje hronološki određene stilske ili tipske grupe, na osnovu kojih je bilo moguće donositi zaključke i lakše vršiti poređenja. Prikazani predmet ima nekad samo u određenom periodu izvornu vrednost i to samo onda kada se najranije pojavljuje. Kasnije on se javlja silom tradicije i likovnog šablona i na taj način produžuje samo svoj likovni život dok ga u stvarnosti

više nema. Međutim, ova činjenica jednostavna i logična, nije uvek prihvatljiva u odnosu na nameštaj. Naime, upravo u nameštaju nalaze se tipovi bez određenih stilskih specifičnosti, koji su u upotrebi stolicima jer poseduju često najracionalniju formu. Tako se pojavljuje jedan isti stolski neodređen primerak nameštaja na likovnom izvoru kroz duži istorijski period. Prema tome, jednostavne škrinje, sedišta, klupe ili stolice koji se javljaju kroz čitav period Srednjeg veka na živopisu, ne moraju biti bez realne osnove u životu u svako vreme kad se javljaju, a njihove ponovne pojave u pojedinim tipovima mogu se prihvatiti kao da su imali realne osnove u stvarnosti.

Vrste nameštaja

Otkada se počelo sa izradom fresaka na terenu srednjevekovne Srbije pa do kraja XVI veka, stalno se nailazi na određene vrste nameštaja, koje tokom vremena menjaju oblik i detalje.

Najčešće se u tom periodu javlja SEDIŠTE sa odgovarajućim podnožnikom (*sipedanumom*), zatim mali pisaci - RADNI STOČIĆ, nešto ređe STO i LEŽAJ, dok se ORMAN, kao vrlo redak primerak nameštaja u srednjem veku, na freskama uopšte ne nalazi. Treba istaći činjenicu da prikazani nameštaj na nekom živopisu nije nikada slučajan. On nema samo dekorativnu funkciju niti je prikazan samo radi kompozicije, već se uvek nalazi u određenim temama kao njen neophodni element, sa isključivo funkcionalnom ulogom.

Suočen sa uslovima življenja, čovek je nastojao da ih poboljša. Želja i potreba za iverenom udobnošću ispoljavana je i kod pravljenja ležaja. Koža i mekša životinjska krzna bila su upotrebljavana

kao ležaj kod plemena lovaca i nomada u docnijem stupnju razvitka. Nužda da se izdigne iznad tla zbog vlage, hladnoće, insekata ili glodara naterala je primitivnog čoveka da razmišlja i plod toga bila je postelja. U svakom slučaju to bi, osim pronalaska oružja, oruđa za rad i glinenih posuda, trebalo da bude dokaz o težnji za višim stupnjem materijalne kulture.

Ležaj kod starih Slovena

Nisu retki izvori koji pokazuju da su stari Sloveni imali i upotrebljavali svoj krevet, odnosno ODAR. Reč odar označava uzvišenje iznad zemlje, napravljeno od drveta.

Po istraživanjima L. Niderlea posle ognjišta i peći najznačajnije mesto u kući bilo je oduvek ležište, koje je kod starih Slovena dugo bilo primitivno. Slovenski narodi spavali su u početku prosto na zemlji ili pored zida na banku od zemlje što je pronađeno u iskopinama kod Kijeva i Pančeva. Takve bankove pominje istoričar Dlugoš za stare Poljake.

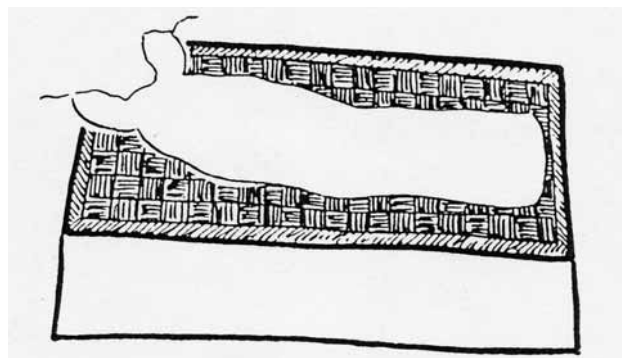
Staroslovenski naziv *STO* je star i ima prvobitno značenje klupice, odnosno odra. U početku je značio meste na kome se prostirala postelja, a od X do XIII veka javlja se u smislu ležište, banka, klupice na kojima se sedelo ili spavalo. Ali već pred kraj mnogo-božaćkog vremena počeli su u istaknutim kućama kasnije i u običnim zamenjivati stare bankove od zemlje niskim dr-

venim postoljima koja su se postavljala pored zidova, a koja su zatim postala glavnim delom nameštaja u slovenskoj kući. Ta drvena postolja javljaju se od desetog veka u izvorima sa nazivom *odrb*, dakle naziv tako star kao što su stari nazivi loža, postelja i sto. Naziv *odar* u smislu drvenog nameštaja pominje se u besede pape Grgura, u slovenskoj legendi o Sv. Vavlatu, u Kijevskom letopisu, i td. Svi ti pomeni pokazuju da je odar s posteljom bio čest u sobama starih Slovena.

Ležaj kod Srba

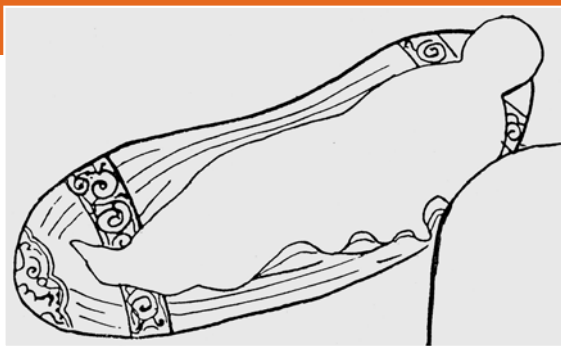
Govoreći o kulturi stanovanja u srednjevekovnoj Srbiji, Jireček navodi da se u kućama kralja, vlastele i seljaka spominje redovno *odar* sa *mekom posteljom*, koja se često noću samo prostirala po zemlji. Međutim, kako pored pisanih izvora ne postoje i likovni, to ćemo se dalje koristiti podlogama i likovnim predstavama iz srednjeg veka kao što su freske, ikone i minijature.

Na freskama se vrlo osetljivo razlikuju vrste ležaja prema društvenoj podvojenosti i pokazuje kako su oblik ležaja i njegova oprema bili uslovljeni ekonomskim mogućnostima onih koji su ih upotrebljavali. Prema likovnom izvoru mogu se utvrditi tri VRSTE LEŽAJA: rogozina, postelja i odar s posteljom. Ta kategorizacija po tipovima ležaja ujedno odgovara i ekonomsko

Smrt Nemanje – Sopoćani, XII vek

Tekst preuzet iz monografije *Srpski srednjevekovni nameštaj* čiji je autor dr Srđan Žikić. Knjigu je izdala Zadužbina Andrejević, a sponzor je preduzeće TOPLICA DRVO.

Bogorodica na postelji, Sopoćani, XII vek

društvenom razvitku onih koji su ih koristili.

Rogozina (asura) je bila bez sumnje najskromniji ležaj kojim se služio ekonomski najslabiji deo stanovništva srednjevekovne Srbije, a verovatno i Balkana. Prikaz rogozine na fresci (XIII vek) nalazi se u Sopoćanima u prizoru Nemanjine smrti gde Nemanja leži na rogozini, prostrtoj preko uzdignutog odra (od kamena ili zemlje). Po rečima istoričara Teodosija, Nemanja leži kao jedan od poslednjih i ubogih na rogozini, on koji je nekada bio visoki vlastelin i ležao na zlatnoj i mekanoj postelji.

I u starim srpskim biografijama često se spominje rogozina kao ležaj isposnika i ubogih, što se u potpunosti slaže sa prikazima na freskama. Dok bedni Lazar u Dečanima leži na rogozini koja je na samoj zemlji, dotle je na fresci u Peći rogozina postavljena na uzvišenje od dasaka - neku vrstu odra. Kako se još i danas u nekim krajevima Srbije, Južnog Pomoravlja, Metohije i Makedonije upotrebljava rogozina kao ležaj, u njenu primenu u Srednjem veku kod nas ne bi trebalo sumnjati.

Na rogozini prostrta POSTELJA sigurno je predstavljala viši domet u ondašnjoj kulturi stanovanja, ali za sada takav prikaz na fresci nije poznat. Postelja se prema pisanim izvorima i freskama, prostrta po drvenom odru, sastojala od neke vrste madraca ili slamarice, gunjeva, prostirki i jastuka. Ona je predstavljala meki deo ležaja, a često navođenje tog prideva u narodnoj pesmi i starim biografijama uz postelju potpuno je logično i opravdano. Na fresci ima primera da se postelja prostirala po zemlji kao što je u sceni rođenja Hristova u Sopoćanima, gde je ona u obliku izduženog jastuka, izrađe-

nog iz delimično dekorisanog tekstila. Taj se jastuk verovatno punio slamom ili suvom travom. Slamnica (slamarica u novije vreme) je pojam koji često srećemo u srednjevekovnim dokumentima dubrovačkog Arhiva, pa je sasvim moguće da su one kao osnova postelje bile već rano korišćene i u Srbiji.

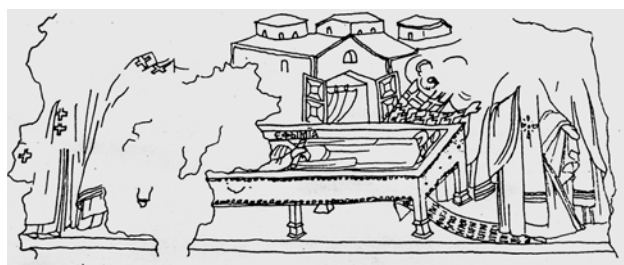
Naš najstariji letopisac pop Dukljanin u svom Barskom Letopisu, koji je pisan oko sredine XII veka, na tri mesta izričito spominje krevet (latinski *lectulo*), od kojih ću navesti samo jedno: *A slavni kralj Dobrosav vladaše 25 godina, a pošto pade u krevet, umre u svom dvoru u Papratni*. U četrdesetoj glavi Hilendarskog Studeničkog tipika, koji su pisani s početka XII veka, naređuje se, pored ostalog, *i odrove postaviti bolesnima za ležanje i odmor*. Nije jasno samo da li odrovi u oba tipika znače meke postelje ili drvene odrove, odnosno krevete. Međutim, u povelji Cara Dušana manastiru Sv. Arhandela kod Prizrena, koja je pisana oko 1348. godine naređuje se: *A u*

bolnici koju je osnovao Kralj, treba da stoji 12 odra može se odnositi samo na odrove od drveta, a svakako ne na meki deo nameštaja.

Sam ODAR je konstruktivni deo ležaja na koji se stavlja meka postelja. Prema naslikanim primercima sa fresaka i ikona, odar je bio u obliku izduženog plićeg sanduka na četiri noge, koje su pri dnu imale proširenu bazu u obliku zarubljene piramide. Odar prikazan na fresci bez izuzetka je

rezbarenim ukrasima duž ivica samog ležaja. Taj ležaj odnosno odar je bez meke postelje, jer se po tradiciji, mošti svetica ili mučenika postavljaju na drvenu površinu odra.

Prema srednjevekovnim likovnim izvorima, vizantijskim i evropskim minijaturama, zna se za skromnu vrstu odra lake konstrukcije, sastavljenog iz gredica preko kojih se razapinjala tkanina, preplitala užad ili kaiševi od kože. Prikaz koji bi ovome odgovarao nalazi se

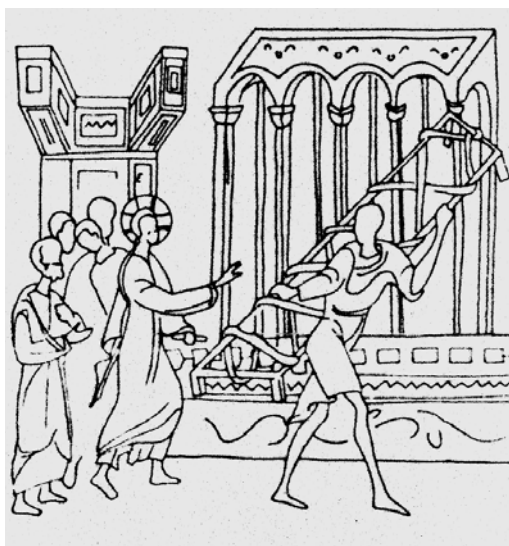

Čudo sa moštima Sv. Jefimije manastir Nikole Dabarskog

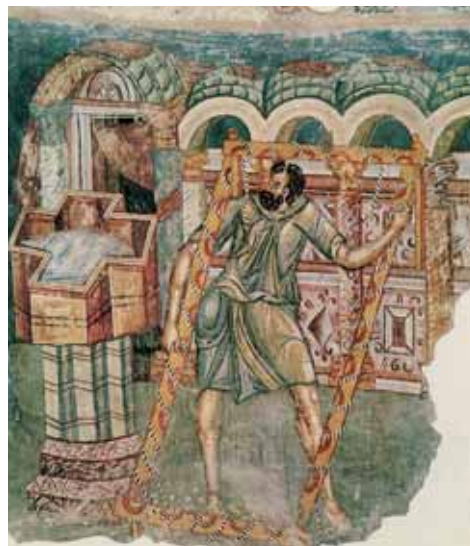
pokriven pokrivačem, pa mu gornji deo konstrukcije nije vidljiv. Izgleda da je bio običaj pokrivati postelje bogato ukrašenim pokrivačima, pa se stoga odru sa zanatske i umetničke strane nije posvećivala veća pažnja. Čelo odra bilo je uzvišeno, što je verovatno postignuto pomoću drvenih prečaga. Jedini prikaz odra bez pokrivača nalazi se u manastiru Nikole Dabarskog kod Priboja, na fresci iz 1751. godine. Na sceni čudo sa moštima Sv. Jefimije vidi se konstrukcija ležaja od drvenih stranica sa četvrtastim nogama i verovatno

u manastiru Sv. Trojice pljevaljske (početak XVI veka), u sceni gde Isus isceljuje oduzetog i takođe, u Ljubostinji.

Takvi kreveti su lake ramovske konstrukcije, sa kratkim nogama, a sama površina za ležanje je formirana preplitanjem užeta unakrst, između dužih stranica. Sličan detalj se nalazi u manastiru Hopovo na istoj sceni iz 1608. godine samo je površina ležaja sada od dasaka, a krajevi nogu su u obliku kugle. Poređenjem tog kreveta sa prethodnim, vidi se napredak u opremi ležaja - umesto pletenog ležaja ili pre-

Isus isceljuje oduzetog, manastir Sv. Trojica pljevaljska, XVI vek

Isus isceljuje oduzetog, manastir Ljubostinja, 1405. godine

Isus isceljuje oduzetog, manastir Hopovo

svučenog tkaninom, sada je površina za ležanje od dasaka, što povećava čvrstinu i trajnost kreveta.

Ovakvi pokretni i laki ležajevi su očigledno bili u upotrebi kod siromašnog dela stanovništva u srednjem veku. Domentijan u biografiji Sv. Save i Simeuna (Nemanje), spominje jednostavno konstruisan odar; kaže da je Sava sa svojim ocem, smestivši ga na odar između dva konja obišao Svetu Goru. Takva primena odra tražila je bez sumnje laku konstrukciju, kakva se spominje i prikazuje na fresci.

Jireček navodi da se u kućama dubrovačke vlastele već 1283. godine koristio drveni odar (*lectus de ligno*). Njegova česta pojava na fresci, od XII

veka, pa nadalje, kao i njegovo spominjanje u srednjevekovnim pisanim izvorima dopušta pretpostavku da se na srpskom dvoru XIII veka, kao i u domovima vlastele i bogatih trgovaca već upotrebljavao odar sa posteljom, dok su najširi slojevi stanovništva spavali na postelji, razasrti po zemlji ili samo na rogozini.

Negde u prelaznim godinama između XIV i XV veka, u Pomoravlje su prispele nove skupine slikara iz Makedonije, Bugarske i Soluna, tražeći zaštitu i zaradu. To je vreme mladog Despota Stefana kada se mnogo grade zadužbine Moravske škole i kada slikari imaju pune ruke posla. Slikari monasi iz Makedonije i živopisci iz neke, verovatno laičke radionice iz Soluna sa svojim,

možda domaćim, saradnicima, obavili su najveći deo posla i oslikali najreprezentativnije zadužbine toga vremena. Među njima je stigla i jedna skupina slikara koja je ranije pripadala dvorskoj radionici dinastije Mrnjavčevića, a koji su bili povezani sa manastirom Zrze u blizini Prilepa. Sa njima je došao i slikar Makarije, brat mitropolita Jovana, koji sa svojim pomoćnicima dobija porudžbine 1400. godine. On je po želji kneginje MILICE, tada monahinje JEFIMIJE, radio živopis u crkvi, manastira Ljubostine između 1402. i 1405. godine. Sačuvane freske svedoče o sposobnosti majstora Makarije koji se i potpisao na fresci iznad ulaza u naos. Makarije je napravio pravo remek delo u sceni *Iscljenje oduzetog* u kojoj razigrane forme naslikane arhitekture, po bogatstvu oblika i detalja u enterijeru, stoje uz najlepša dela ove epohe. Laki drveni krevet na leđima izlečenog, opleten užadima samo doprinosi realnosti kompozicije.

Prikaz odra s mekom posteljom na fresci XIV i XV veka ne pokazuje neke osnovne, bitne promene u odnosu na ranije. Razlika je samo u opremljenosti postelje i u raznolikosti šara na pokrivačima. Zna se da su u XV veku dubrovački slikari zlatom slikali ivice pokrivača za krevete, pa nije isključeno da su na taj način izrađivani pokrivači i za krevete u Srbiji, pogotovu što je tada trgovina sa Dubrovnikom bila razvijena. Zna se takođe, da su drvodelje u Dubrovniku bili istovremeno

i slikari, a slikari nisu samo slikali slike i ikone, već su svoju delatnost usmeravali i na izradu predmeta za upotrebu, kao što je izrada i ukrašavanje namštaja, vrata, stolnjaka zavesa i td. Možda se ni živopisci u srednjevekovnoj Srbiji nisu ograničili samo na živopis, nego su svojim radom i talentom doprineli i lepoti opreme kraljevskog dvora i kuća vlastele, što bi se daljim istraživanjem u zemlji i van nje, verovatno potvrdilo.

Ni srednjevekovne freske Srbije, a ni minijature i ikone ne poznaju prikaz kreveta sa *nekom* (baldahinom) i zavesama, kako se to navodi u izvorima XIV veka i dalje, za dubrovačku kuću, a slične primere nalazimo na likovnim predstavama Dalmacije i Južnog Primorja. Ne nalazimo ga ni na likovnim predstavama Vizantije. Odar s jedva vidljivom konstrukcijom i bogatom mekom posteljom ostaje specifičnost jugoistočnog dela Evrope, kao i za Vizantiju u srednjem veku. Razlika je samo u tome što je na ranijim spomenicima konstrukcija odra donekle vidljiva, dok se na kasnijim ograničava samo na to da se vide noge odra. Možda se pojava ležaja s jedva vidljivim odrom ima pripisati uticaju Orijenta gde je meka postelja bila važniji deo ležaja. Tako je sasvim moguće da je i u srednjevekovnoj Srbiji bila u upotrebi osobita vrsta kreveta sa odrom i posteljom specifičnog oblika, kakvog možda Zapadna Evropa nije upotrebljavala. ■

i za danas i za sutra
UNIVERZALNA DRVO-ALUMINIJUMSKA STOLARIJA
 Montiramo aluminijum na drvenu stolariju

UNIDAS
 Beograd, Đuje i Dragoljuba-tić
 tel/fax: 011/ 233-46-99, 232-28-88
 www.unidas.co.yu, e-mail: unidas@eunet.yu

OMER
 Pneumatski pištolji za zakivanje
 klamfica, eksera, iglica

GANN Instrumenti za merenje
 vlažnosti drveta

Filos d.o.o.
 32000 Čačak - Prijedor
 032/883-471
 filosyu@eunet.yu
 www.filos.co.yu

špik iverica
fantoni group

Srpska iverica - sa ponosom!

- iverica je proizvedena od masivnog drveta
- ploča je klase E1
- izuzetne unutrašnje čvrstoće

Špik Iverica A.D.
V. Marinkovića 139
32250 Ivanjica
Centrala: +381 032/661-166
Fax: +381 032/663-320
Srbija
www.iverica.co.yu
info@iverica.co.yu

Vitap

Vitap Costruzioni Meccaniche s.p.a.

Via Pisana, 149 - 53036 Poggibonsi (Siena) Italy

tel. +39 0577 987511, fax. +39 0577 981670

www.vitap.it / vitap@vitap.it

xilia **Vitap**
BEOGRAD

Uvoznik: XILIA d.o.o. - Beograd

tel. 011-219-8516, 011-190-449

tel/fax. 011-192-233, 065-219-8516

www.xilia.co.yu / info@xilia.co.yu

www.vitap.co.yu / info@vitap.co.yu

Classic

- Viševretna bušilica Vitap serije Alfa pokrivaju potrebe, kako zanatskih radionica, tako i radionica srednje veličine kao dopuna CNC mašinama.
- Model Classic sa naprednim sistemom podešavanja dubine bušenja omogućava izuzetno brze izmene i efikasan rad. Preko 20.000 prodatih mašina u svetu dokaz je efikasnosti, kvaliteta i ekonomičnosti.
- Model Superfast sa digitalnim čitačima pozicije predstavlja najnapredniju univerzalnu viševretnu bušilicu na svetu.

Krivolinijsko-pravolinijska kanterica VITAP SMART je najekonomičnija mašina te vrste na tržištu. Savršeno rešenje za kantovanje sa malo ulaganja.

Krivolinijsko-pravolinijska kanterica VITAP SMART TR, sa agregatom za opsecanje, na jednoj mašini spaja dve operacije. Funkcionalno odvojene operacije omogućavaju istovremeni rad.

- Krivolinijsko kantovanje za veće kapacitete se rešava sa parom mašina BC91 i RC91.
- BC91 je krivolinijska kanterica sa DVA valjka za nanošenje lepka (i na traku i na ploču), elektronskim podešavanjem dužine trake, dodavačem za drvene lajsne i mnogim drugim funkcijama za brzi rad.

RC91 je opsekačica sa DVA visokofrekventna motora sa radijusnim glodalima za skidanje viška trake istovremeno i sa gornje i sa donje strane ploče.

- ORBITER je mašina za automatsko krivolinijsko kantovanje ploča većih dimenzija.
- Automatsko kantovanje bez programiranja, držanje obratka pomoću vakuuma, skidanje viška trake sa dva visokofrekventna motora istovremeno sa obe strane, upravljanje funkcijama pomoću PLC-a...

TRIFUNOVIĆ
32308 Pranjani
tel/fax: 032 841 112
032 841 585
11000 Beograd
Bulevar Zorana Đinđića 44
tel/fax: 011 2141 438

"ВУЧИЋЕВИЋИ" о.д.
ДОБРАЧЕ - АРИЉЕ, СРБИЈА
тел: +381 (0)31 890 171
897 154
897 155
факс: 890 149
e-mail: vucicevici@eunet.yu
НАШЕ ДРВО ЈЕ ПРАВО!

TERRA Deo kompanije
INDUSTRIE HOLDING
SALES | RENTAL | SERVICE
Generalni zastupnik za SČG:
TERRA Koevi d.o.o. Beograd
Partizanske avijacije 8, 11070 Novi Beograd
Office: +381 (0) 11 317 51 98
Servis: +381 (0) 11 227 15 48
Fax: +381 (0) 11 216 34 32
E-mail: office@terra-srbija.com
www.terra-world.com

montažne kuće
ELEKTROLUKS
32250 Ivanjica
V. Marinkovića 154
tel/fax: 032/ 660 185
mob: 063/ 651 891
www.montaznekuce-eluks.co.yu
e-mail: info@montaznekuce-eluks.co.yu

**PROIZVOĐAČ KANT TRAKE
ZA NAMEŠTAJ**
11000 Beograd
Novo Mokrloška 19
Tel: +381 11 2890-777
+381 11 3476-036
Tel/fax: +381 11 2886-221
E-mail: kantex@adsl.yubc.net
www.kantex.co.yu

FURNITURE FITTINGS
KASTOR DOO
PRODUCTION EXPORT-IMPORT TRADE
**UVOZ I VEPERPODAJA OPLEMENJENE IVERICE
I ITALJANSKOG OKOVA ZA NAMEŠTAJ**
35000 JAGODINA, Riborski put bb
Tel.: + 381/ 35 24 49 88, 24 59 87
Fax: + 381/ 35 24 59 88

TECHNO
Euro Techno
21208 Sremska Kamenica
Dr Ketrin Makfel 54
Tel/fax: 00381 21/461-079
E-mail: eurotech@EUnet.yu

kompanija o.o.o.
JOVAN
PRERADA DRVETA
76278 LONČARI, Republika Srpska
tel. +387 (0) 54 861-220, (0)65 529-771

PERIN d.o.o.
11080 Zemun, Sime Šolaje 30
tel: 011/2195-701, tel/fax: 316-33-27
**UVOZ, PRODAJA
I OBRADA PLOČASTIH MATERIJALA
I PROIZVODNJA NAMEŠTAJA**
e-mail: perin1@yubc.net - www.perin1.com

**TRGOVINA GRAĐEVINSKIM MATERIJALOM
NA VELIKO I MALO**
S.R.M.A. ZEMUN
11080 ZEMUN - SRBIJA
Vojni put 165C/II
Tel/fax: +381 11/ 316 02 66
www.sрма-zemun.co.yu
E-mail: srmazemun@beotel.net

**PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU
KANCELARIJSKOG NAMEŠTAJA**
KRAGUJEVAC, Bosanska 63
Tel/fax: 034 370 320, 370 336, 302 715
Prodajni salon - 034 300 895
Prodajni salon u Beogradu
Tel: 011 2198 345
2198 346
www.blazeks.co.yu, blazeks@infosky.net

ARTINJAN
36210 Vrnjačka Banja
Rudinačko put bb
+ 381 36 614-020
+ 381 36 611-520
+ 381 36 611-521
www.artinjan.co.yu
e-mail: artinjan@commax.co.yu

Stilles group
SKAR - YU d.o.o.
Generalni distributer i serviser za Srbiju i za Crnu Goru
SKAR CEHISA me.sa schelling
Putsch - Mericani
21000 Novi Sad, Koči Ivana 6a
tel/fax: +381 21 6800 900
www.stilles.co.yu - e-mail: stilles@neobee.net

ГОР **аромети**
ВАРНА - ШАБАЦ
15232 ВАРНА
телефакс: 015/284-369
ПРОИЗВОДЊА РЕЗАНЕ ГРАЂЕ

RADDEX
36212 RATINA, KRALJEVO
Tel: +381 (0)36 862 099, 862 247
Fax: +381 (0)36 862 248
ГРАЂЕВИНСКЕ МАШИНЕ
www.radex-kv.com
e-mail: radex_yu@ptt.yu

ТОПЛИЦА ДРВО
ПРОИЗВОДЊА ГРАЂЕВИНСКЕ СТОЛАРИЈЕ
ОД ДРВЕТА, АЛУМИНИЈУМА I PVC-а
ИНЖЕНЈЕРИНГ I ИЗРАДА ОБЈЕКТАТА
11000 Beograd
Visokog Stevana 43 A
Tel/fax: 011/32-82-192, 26-34-264, 21-86-488
Proizvodnja Trstenik:
Tel/fax: 037/716-209, 711-569
www.toplicadrvo.co.yu
e-mail: gradnistr@toplicadrvo.co.yu

BMSK **BETONSKE
MONTAŽNE
SKELETNE
KONSTRUKCIJE**
Visokog Stevana 43 a, 11000 Beograd
e-mail: bmsk@yubc.net
tel/fax: (+381) 11 2634393

Interlignum-ns
21000 Novi Sad 11000 Beograd
Hajduk Veljkova 11 Prilučka 1
Tel: 021/ 66 111 90 Tel: 011/ 24 71 768
66 111 91, 66 111 92 24 73 336, 24 66 605
Fax: 021/ 30 21 25 Fax: 011/ 24 67 321
E-mail: ligns@ptt.yu E-mail: ligbg@ebb.co.yu
www.interlignum-ns.co.yu
**Mašine za obradu drveta
i repromaterijali za drvnu industriju**

Quality from Henkel
DOORUS
Sve vrste najkvalitetnijih lepkova
za drvenu industriju
DIREKTNO OD PROIZVOĐAČA
Henkel Jugoslavija d.o.o. - Dunavska 86 - 11000 BEOGRAD
tel. +381.11.207.2271 - fax. +381.11.207.2243
mob. +381.63.106.6630 - milos.djordjevic@yu.henkel.com

M 11. MAJ d.o.o.
PREDUZEĆE ZA PRIMARNU PRERADU DRVETA
Radoinja, 31320 NOVA VAROŠ
Telefoni: 033/ 88-242, 88-342, 88-244
e-mail: maj11@ptt.yu

NESTA
d.o.o. Export-Import
PARKET - PROIZVODNJA - PRODAJA
11223 Beograd, Beli Potok, Kružni put 20
Tel/fax: +381 (0) 11 3943-255, 3943-256
mob. +381 (0) 63 334-735
nesta_doo@yahoo.com - www.nestalika.co.yu

biznis klub

DRVO

tehnika ekologija
preroda
biznis

BUTIK EGZOTIČNOG DRVETA
STRAJKO GO

Lole Ribara 14
11215 Slanci - Beograd
tel. +381 (0) 11 299 42 78
fax. +381 (0) 11 299 42 77
mob. 064 422 3132 • 064 395 56 56

Estia
BEOGRAD - SRBIJA

11080 Zemun
Batajnički drum 6n
tel/fax: 011/316-42-51
197-632, 198 625

estia@eunet.yu
www.estia.co.yu

D.O.O. Okov Stil
EXPORT-IMPORT

www.okov-stil.co.yu, okovstilbg@eunet.yu

UVOZ I PRODAJA OKOVA ZA GRADEVINSKU STOLARIJU I NAMEŠTAJ

32000 Čabak, Milenka Nikšića 49
tel. 032/ 355 958, 356 736
fax: 032/ 350 215

11000 Beograd, Cvijetova 3, lokal 3
tel. 011/ 208 45 45
fax: 011/ 208 45 44

Sand

Vuka Karadžića 7
Mali Zvornik

Tel/Fax 381 (0)15 470 470

KOPAONIK

www.kopaonik-kursumlija.co.yu
e-mail: kopaonik@a.t.t.yu

Kosovska 67, 18430 Kuršumlija, Srbija

centrala 027/ 381-122, 381-479
komercijala 027/ 380-545, 381-327
prodaja kuhinja 027/ 381-787, 381-462

Predstavništvo u Beogradu, TC PIRAMIDA
Jurija Gagarina 151a, III sprat, 011/317-88-08

Bulevar Vojvode Mišića 55
11000 Beograd

tel: 011/ 3695 047
3695 048
fax: 011/3695 049
mob: 064/1312 119

IZRADA NAMEŠTAJA
PLOČASTI MATERIJALI
SEČENJE PO MERI
KANTOVANJE ABS TRAKOM
OKOV ZA NAMEŠTAJ

MatVerder

Beograd
Zrenjaninski put 147a, 11211 Borča

REZANA ČAMOVA GRADA

Telefon: 011/33-29-515

SAGA WOOD

Saga d.o.o. Beograd
Proizvodnja
Kamenareva 29
22300 Stara Pazova

Tel: (022) 310 674, 312 462
Tel/fax: (022) 314 977
e-mail: pilana@saga.co.yu
Internet: www.sagawood.com

Naš parket je za ceo život.

IKEA

IKEA Trading Services Ltd. Tel: +381.11.3282752
Marsala Birjuzova 1 Fax: +381.11.3281459
11000 Beograd Mail: zdravko.grnjak@memo.ikea.com

KUPUJEMO FINALNE PROIZVODE OD DRVETA
DOMAĆE PROIZVODNJE ZA IZVOZ

PAVLE

Stevana Šupljikica 16
tel. 013/ 310-006
tel/fax. 013/ 316-346
e-mail: pavle@panet.co.yu

· fasadna, drvena i drvo-aluminijumska stolarija
· unutrašnja stolarija · enterijer

Weinig

www.weinig.com

Ovlašćeni predstavnik za SCG
37000 KRUŠEVAC, Čupićeva 1/1
tel. +381 37 445 077
fax. +381 37 445-070
063 622 906
E-mail: milenkovic@ptt.yu

СТРУГАРА "ДРАГОЈЛОВИЋ"
БРАНКОВИНА
Тел: 014/ 272-150
Тел/факс: 014/ 272-550

ПРОИЗВОДЊА
ЛАМИНАТНИХ ГРЕДИЦА 85x72xL мм,
ЛЕПЉЕНИХ СТУБОВА, ЛАМПЕРИЈЕ,
БРОДСКОГ ПОДА, СУВЕ ЧАМОВЕ ГРАЂЕ
И СВИХ ВРСТА РЕЗАНЕ ГРАЂЕ

J.A. FRISCHEIS

J.u.A. Frischeis doo
Industrijska zona „Berbernica“
22300 Nova Pazova
tel. 022/32 81 25, fax. 022/32 81 26
mob. 063/72 89 790

www.frischeis.com

ČUKOVIĆ

KRAGUJEVAC
Proizvodnja
Nedeljka Čabrinovića 12
tel: +381 34 382 695

Salon Đure Đakovića 19
tel: +381 34 330 685
www.cukovic.co.yu
e-mail: andjacuk@eunet.yu

FOTELJE...
DVOSEDI...
TROSEDI...
GARNITURE...

D.O.O. STEFANI-A
PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU I PROMET NAMEŠTAJA

STEFANI
mobili

11300 SMEDEREVO
MOSTARSKA 19
026/224-742, 617-072

darex

www.darex.co.yu
e-mail: info@darex.co.yu

Darex d.o.o. Beograd, 11077 Beograd
Autoput Beograd - Zagreb bb, tel: 011 3195 240, fax: 011 31 95 248

Darex d.o.o. Beograd - P.J. Zvezdara, 11000 Beograd
Živka Davidovića 81, tel/fax: 011 3472 673, 3472 674, 2888 765

Darex d.o.o. Beograd - P.J. Jagodina, 35000 Jagodina
Kablovska bb, tel: 035 244 462, 244 463, fax: 035 244 468

Darex d.o.o. Beograd - P.J. NIS, 18000 NIS
Bulevar Cara Konstantina 80-84, tel. 018 207 353, fax: 018 207 369

PROIZVODNJA I PRODAJA TRACNIH TESTERA I USLUŽNO OŠTRENJE

PETERVARI

24430 ADA, Obilićeva 20
tel. 024 85 20 66
fax: 024 85 12 92
mob. 063 776 47 17

www.petervari.co.yu

xilia

tel. 011-219-8516
011-190-449
tel/fax. 011-192-233
065-219-8516
mob. 063-213-549
063-428-562
www.xilia.co.yu / info@xilia.co.yu

Canimpex

PROIZVODNJA I TRGOVINA
DRVETOM

Proleterskih brigada 53
11000 Beograd
Tel: 011-344-36-47
Tel/fax: 011-243-89-04

ALATI ZA DRVO I PVC STOLARIJE

MAX

Tel: + 381 32 352 734
356 431, 356 439
e-mail: tmax@eunet.yu

GIUGIA vrata i prozori

behind imagination

Djudja d.o.o. - Zica 756, 38000 Kraljevo - SERBIA
Tel/fax +381 36 816 615; 817 125, 817 126
e-mail: djudja@tron-inter.net, djudja@nasamreza.com
office@giugia.comwww.giugia.com

UNIVERZALNA DRVO-ALUMINIJUMSKA
STOLARIJA

UNIDAS

Beograd
Đuje i Dragoljuba 1b
011/ 233-46-99
232-28-88
www.unidas.co.yu
e-mail: unidas@eunet.yu

Kordun
1916

Kordun grupa doo
Beograd, Kneza Viseslava 1
(zgrada Šumarskog fakulteta)
011/35-46-219

kordun3@verat.net · www.kordun.co.yu

- alati za obradu drveta (kružne, tračne i gaterske testere, glodala, burgije, ručni alat)
- mašine za obradu drveta i oštrilice
- servis i oštrenje testera i grafičkih noževa

NIKOLIĆ
VILJUSKARI

Generalni zastupnik za HYUNDAI i BAUMANN viljuskare u Srbiji, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Makedoniji:

HYUNDAI
BAUMANN

tel: +381 34 300 555
fax: +381 34 300 550
e-mail: nikolic-viljuskari@microsky.net
www.nikolic-viljuskari.net

HANCOVIER
fax: +49 5131 92241

KRAJČIJEVIĆ

NIGOS

ELEKTRONIK · NIŠ

18000 Niš, Borislava Nikolića - Serjože 12
Tel/fax: +381 (0)18/ 211-212, 217-468
E-mail: office@nigos.co.yu
www.nigos.co.yu

PROIZVODNJA NAMEŠTAJA

Ginko

Bana Milutina bb
31210 Požega
www.ginko.co.yu
tel: +381 31 816 413, 812 594
e-mail: ginko@prolink.c.yu
ginko@ptt.yu
Predstavništvo:
Sarajevska 76, 11000 Beograd
tel: +381 11 361 11 97, 2684 340

GAJ

GAJ · INŽENJERING I OPEMANJE
A.D. ZEMUN

Cara Dušana 266, 11080 Zemun
Tel: (+381 11) 316-21-40, 316-21-29, 2618-321, Fax: (+381 11) 617-142
E-mail: office@gajinzenjering.co.yu, Web: www.gajinzenjering.co.yu

lineta

MAŠINE ZA
OBRADU DRVETA

Beograd, Železnik, Avalska 7
tel: +381 11 2570 999
www.lineta.co.yu
e-mail: lineta2002@mailcity.com

D.O.O.

DIS-KOMERC
KAČ

Kač, Svetosavska 45a
tel/fax: 021/713-139
mob. 064/3525-086

K

MAŠINE ZA
OBRADU DRVETA

11000 BEOGRAD
Kičevska 20
Tel. 011 386 18 38
Fax: 011 444 29 04
karishic@eunet.yu

KARIŠIĆ
ENGINEERING

www.filos.co.yu

FILLOS

Trbušani 92, 32205 Trbušani
Čačak, Srbija
Tel/fax: +381 32 883-471
+381 32 883-282

Производња резане грађе

MM - ПРОМЕТ

31250 Бајина Башња
Павла Борозана 49
Тел/факс: 031/861-991, 863-510
Факс: 031/869-032

PRIMARNA I FINALNA PRERADA DRVETA

BUBA I SINČVI

22240 ŠID, Karađorđeva 21
tel/fax. 022 710 475, 710 860
fax. 022 710 052

SH SAVA

NAŠEM PARKETU NE TREBA HOBLOVANJE

22427 HRTKOVCi TEL: 022/ 455-011
Vojvode Stepe 17 455-010, 455-222
adsava@beotel.yu
www.sava.co.yu

QUERCUS
PROIZVODNJA PULVENE GRADE I TRGOVINA

Ante Mijić
Bročice bb, NOVSKA, HRVATSKA
tel/fax: + 385 (44) 614 247
+385 (44) 691 951
quercus@quercus-am.hr · www.quercus-am.hr

Nameštaj Mitrović

DIVAN

- kuhinje
- stolovi
- dnevne sobe
- sobna vrata
- usluzno:
- CNC obrada MDF
- Purniranje MDF

12313 BOŽEVAC
tel. 012/281-202
fax. 012/281-303

Mondial '90

MAŠINE ZA OBRADU DRVETA

Beograd, Žarkovo
Vodovodska 158
tel/fax: 011/ 239-1706
e-mail: mondialweb@sezampro.yu

PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I TRANSPORT

2005
d.o.o.

BRENTA, OŠTRILICE, VILJUSKARI I STOLARKE MAŠINE
16 210 Vlasotince, M. Milenkovića 1, tel: 016 / 877 - 230, fax: 016/ 877 - 231
e-mail: doo2005vlasotince@yahoo.com

preduzeće za obradu drveta
DRVOPRODUKT - KOCIĆ

Strojkovce · 16000 Leskovac
tel: 016/ 795 555 · 063/ 411 293

REZANA BUKOVA GRADA I ELEMENTI

ПРЕДУЗЕЊЕ ЗА ПРЕРАДУ ДРВЕТА

D.O.O. **МОНО** ПРИЛИКЕ

32252 Прилике
тел. 032/ 640 100, 462 355
факс. 032/ 640 101

PROMET · PROIZVODNJA · KOOPERACIJA · USLUGE

TRGOPROMET
Ivanjica

32250 IVANJICA · V. Marinkovića bb
Tel. 032/ 660-195 · 660-196

PROIZVODNJA REZANE GRADE
I MASIVNIH PLOČA

DRUOPROMET
32250 IVANJICA

V. Marinkovića 306
Tel/fax: 032/ 631-612

Quality from **Henkel**

Dorus FD 144/6, 150/6
Lepak za 3D prese
(PVC, ABS and PET folije)

Dorus MD 072
D3 disperzija za montažu

**Dorus MD 041,
Dorus A 100**
D2 disperzija za montažu

Sve vrste najkvalitetnijih lepkova
za drvenu industriju
DIREKTNOD PROIZVOĐAČA

**Dorus KS 230
Dorus KS 217**
Lepak u obliku granulata
za sve vrste kantovanja

Dorus FU 400
Lepak u obliku praha
za furniranje

Dorus R.397
Izocionat za dobijanje
D4 kvaliteta

Henkel Jugoslavija d.o.o.
Dunavska 86 · 11000 BEOGRAD · Srbija
tel. +381.11.207.2271 · fax. +381.11.207.2243
mob. +381.63.106.6630 · milos.djordjevic@yu.henkel.com

Quality from **Henkel**

BORING SYSTEM

NOVA SERIJA MAŠINA BORING SYSTEM 323

BORING SYSTEM

STEFF

RADIALSAWS

KARIŠIĆ
ENGINEERING

tel: 011/386 18 38, fax: 011/444 29 04
mob. 063/ 664 246, karishic@eunet.yu

ACIMALL

Poštovani!

Firma J.u.A. Frischeis, koja se bavi proizvodnjom i trgovinom repromaterijalima za drvenu industriju, trenutno najveća kuća te vrste u Evropi, stigla je i na srpsko tržište!

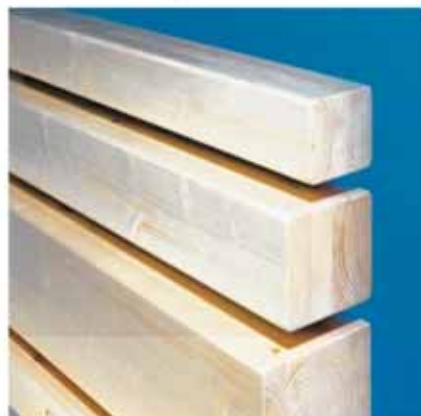
NOVO!!! NOVO!!! NOVO!!!

Skladište i prodaja u industrijskoj zoni u **NOVOJ PAZOVI** pored Beograda!

DRVO JE NAŠ SVET

Suva stolarska građa

BSH i KVH grede

MaxCompact ploče

- Furniri - obični, mazeravi, fineline i farbani u svim debljinama, širinama i klasama.
Od preko 100 vrsta drveta!!!
- Rezana građa – suva građa evropskih lišćara i četinarara, kao i raznih vrsta egzota
- Iverica - sirova, oplemenjena, furnirana, protivpožarna i šuplja iverica za proizvodnju vrata
- Radne ploče
- Laminati
- Kant trake i prateći materijal
- MDF/HDF/Lesonit ploče
- MaxCompact ploče interior
- MaxCompact ploče exterior
- Šper i panel ploče za proizvodnju nameštaja
- Masivne ploče za proizvodnju nameštaja
- OSB ploče
- Grede i gredice - dužinski nastavljane/leamelirane odn. KVH i BSH
- Lamelirane gredice za proizvodnju prozora, profil 72X86 mm u više klasa i dužina
- Fasadni profili od masivnog drveta gradnju drvenih kuća
- Razne vrste podnih i zidnih obloga: bangkirai, teak, termodrvo i drvnoplastične mase.
Za spoljnu i unutrašnju upotrebu!

Sve vrste furnira

Sve vrste ploča od drveta

Fasadni profili od masivnog drveta

J.u.A. Frischeis doo
Industrijska zona „Berbernica“, 22300 Nova Pazova
tel. 022/32 81 25, fax. 022/32 81 26, mob. 063/72 89 790
www.frischeis.com

DELIKATES!

KANT TRAKE U SOČNOJ VERZIJI

UŽIVAJTE U EKSTRA KVALITETU NAJŠIRIJE PONUDE
IDENTIČNIH KANT TRAKA U SREDNJOM EVROPI.

HRANIPEK
KANT TRAKE ZA VAŠ NAMEŠTAJ

HRANIPEK A. S.
KOPROVICE 37, 396 01 HUMPOLEC, ČESKÁ REPUBLIKA
TEL: +420 585 501 224, FAX: +420 525 501 241 - 42
MOBIL: +420 724 507 01
E-MAIL: HRANIPEK@HRANIPEK.CZ, NA@HRANIPEK.COM